

Nota van B&W

Portefeuille C. van Velzen
Auteur mw. A.M. de Groot
Telefoon 5113294
E-mail: agroot@haarlem.nl
CS/CF Reg.nr. CS/cf 2006/60
bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 30 mei 2006

Onderwerp

Kadernota 2006

Bestuurlijke context

Raadsparaagraaf: De raad stelt de financiële kaders vast. Vaststelling van de Kadernota is dan ook een bevoegdheid die is voorbehouden aan de raad (*kaderstellend*).

B&W-besluit:

1. Het college stelt de raad voor om de Kadernota 2006 vast te stellen, met inbegrip van het financieel meerjarenbeeld zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van de Kadernota.
2. Het college stelt voor het zomerreces 2006 de 1^e suppletore begrotingswijziging 2006 vast (met daarin de wijzigingen in de begroting 2006 op basis van voorliggende Kadernota), en legt deze voor aan de gemeenteraad.
3. Het college stelt de raad voor om in te stemmen met het uitvoeringsprogramma Ontwikkelingsprogramma Haarlem 2005 – 2009 en de daartoe geformuleerde beslispunten, zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van de Kadernota.
4. Het college stelt de raad voor om kennis te nemen van de risicoparaagraaf, zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van de Kadernota.
5. Communicatie; publicatie van de Kadernota vindt plaats op 1 juni door middel van een presentatie aan de pers. De Raad ontvangt tevens een aanbiedingsbrief, waarin de procedure voor het stellen van vragen naar aanleiding van o.a. de Kadernota wordt toegelicht.

De Kadernota wordt voorgelegd aan de gemeenteraad

KADERNOTA 2006

Juni 2006

Colofon

Uitgave gemeente Haarlem
Juni 2006

Informatie:

Centrale nummer gemeente Haarlem: 023-5113000
Internet: www.haarlem.nl ; ook voor een digitale versie

Stadhuis, Grote Markt 2
Postbus 511
2003 PB Haarlem

INHOUD

1. Inleiding	5
2. Financieel meerjarenbeeld	7
3. Financieel meerjarenbeleid 2006-2011	7
2.1 Geactualiseerd meerjarenbeeld	7
2.2 Specifieke onderwerpen	14
2.3 Tabel ‘Herziene rapportage financiële afwijkingen begroting 2006’ (geactualiseerd Overdrachtdossier)	17
4. Ontwikkelingsprogramma Haarlem: uitvoeringsprogramma 2005 – 2009	45
3.1 Toelichting op het programma en de werkwijze	45
3.1.1 Inleiding	45
3.1.2 Het OPH als programma in een duaal bestel	45
3.1.3 De integrale thema’s van het OPH	46
3.1.4 Het OPH als integraal onderdeel van de beleidscyclus	47
3.1.5 Het Uitvoeringsprogramma 2005 - 2009	49
3.1.6 Beslispunten raad	49
3.2 Programma Veilige Samenleving	50
3.3 Programma Zorgzame Samenleving	52
3.4 Programma Maatschappelijke ontwikkeling en cultuur	53
3.5 Programma Wonen	56
3.6 Programma Economie en toerisme	60
3.7 Programma Duurzaam beheer en onderhoud van de stad	64
4 Risicoparagraaf	67

Bijlagen

1. Verantwoordelijkheden prestatieafspraken OPH2	81
2. Toetsingscriteria OPH2	83
3. Notitie geldstromen binnen het domein Sociale Zaken en Werkgelegenheid	85

1. Inleiding

Met de Kadernota 2006 geven wij u het financiële meerjarenbeeld van de gemeente Haarlem voor de periode 2006-2011. Het op orde brengen van de financiële positie van de stad is één van de vier prioriteiten van dit college. Het is dan ook van groot belang om een duidelijk beeld te hebben van de financiële situatie van de gemeente over meerdere jaren. Deze Kadernota moet dan ook gezien worden als het financiële startpunt van dit college. In de nota zijn de gegevens van de Begroting 2006, de cijfers uit het Overdrachtsdossier Financiën (februari 2006) en het coalitieakkoord samengebracht tot een actueel meerjarenbeeld.

In de begroting 2007 zullen de maatregelen uit het coalitieakkoord verder worden uitgewerkt en waar nodig aangescherpt. De begroting 2007 krijgt het karakter van een meerjarenprogrammabegroting, waarin wij onze concrete ambities voor de komende 4 jaar aan u voorleggen. Met deze meerjarenbegroting kan jaarlijks inzichtelijk worden gemaakt of we op koers liggen en kan indien nodig een bijstelling plaatsvinden. Het college kiest voor de beperking in het aantal ambities waarop wordt gestuurd en waarover wordt gerapporteerd aan de raad. De vier hoofdlijnen uit het coalitieprogramma vormen hierbij de insteek:

- Investeren in het onderhoud van de stad.
- Het op orde brengen van de financiële positie van de stad.
- Het versterken van het sociale beleid op het gebied van bijstand, bijzondere bijstand en reïntegratie.
- een sterkere wijkaanpak en een verschuiving van beleid naar uitvoering.

Leeswijzer

De Kadernota bestaat uit 4 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt het financieel meerjarenbeeld geschetst aan de hand van de cijfers uit de verschillende documenten. Op pagina 7 is in een tabel het meerjarenbeeld in een oogopslag te zien. In hoofdstuk 2 is een samenvatting van het investeringsplan opgenomen. Dit plan krijgt u samen met de Kadernota aangeboden.

Evenals vorig jaar is het OPH (Ontwikkelingsprogramma Haarlem) uitvoeringsprogramma 200-2009 in de Kadernota opgenomen. In hoofdstuk 3 doen wij verslag over de voortgang van de 55 prestatieafspraken uit het OPH. In het laatste hoofdstuk is de risicoparagraaf opgenomen. Hierin melden wij u de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen van de gemeente.

College van burgemeester en wethouders, 30 mei 2006

2. Financieel meerjarenbeeld 2006 - 2011

Haarlem is in de afgelopen jaren als gevolg van een aantal elkaar versterkende factoren in financieel moeilijk vaarwater terechtgekomen. In het u bekende financiële overdrachtdossier is door het vorige college een duidelijk beeld geschetst van de financiële problemen in de komende jaren zijn. Uitgaande van deze geschetste problematiek hebben de coalitiepartijen in het Coalitieakkoord 2006- 2010 ingrijpende financiële maatregelen benoemd om binnen een periode van vier jaar een structureel sluitende begroting en een steviger reservepositie te bereiken.

Ter voorbereiding van deze Kadernota zijn alle onderwerpen uit het Overdrachtdossier Financiën van februari 2006 nog eens kritisch doorgelopen. In het coalitieakkoord is al aangegeven dat een aantal afwijkingen t.o.v. de begroting 2006 uit dit dossier niet zijn geaccepteerd.

Omdat het overdrachtdossier een momentopname was (februari 2006) zijn voor sommige onderwerpen de cijfers uit dit dossier alweer gewijzigd. Zo vroeg in het begrotingsjaar waren voor een aantal onderwerpen slechts indicatieve cijfers te geven. (Bijvoorbeeld ten aanzien van de WVG en de WWB.) In de loop van 2006 en volgende jaren zullen de bedragen op deze begrotingsposten definitiever worden. Ook zijn bij de opstelling van de rekening 2005 financiële afwijkingen geconstateerd die een structurele doorloop hebben.

Al deze mutaties zijn voor ons aanleiding geweest om het overdrachtdossier te actualiseren. In de tabel “Herziene rapportage financiële afwijkingen t.o.v. begroting 2006” vanaf bladzijde 17 treft u deze aan.

2.1. Geactualiseerd meerjarenbeeld 2006 – 2011

Onderstaande tabel laat het actuele meerjarenbeeld zien, dat het kader zal vormen voor het opstellen van de begroting 2007 en het nemen van maatregelen.

Uitgangspunt vormt de meerjarenraming in de Begroting 2006 die in november 2005 door de raad is vastgesteld.

In tegenstelling tot voorgaande meerjarenramingen wordt in de voorliggende meerjarenraming elke financiële afwijking weergegeven als een afwijking ten opzichte van de meerjarenbegroting 2006. Dus niet, zoals voorheen, als een afwijking ten opzichte van het voorgaande jaar. Wij zijn van mening dat deze gewijzigde systematiek – die ook in het overdrachtdossier is gehanteerd - een duidelijker beeld geeft van de financiële stand van zaken in de komende jaren,

In de tabel worden uitgaven en nadelen met een plusteken aangegeven, en inkomsten en voordelen met een minteken. Veelal wordt dit verduidelijkt door een V (voordeel) of N (nadeel) toe te voegen.

TABEL FINANCIËEL MEERJARENBEELD 2006 - 2011

 Wijzigingen t.o.v. meerjarenbeeld begroting 2006
 Bedragen x € 1.000

Van begroting 2006 Naar Kadernota 2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011
A Meerjarenbeeld begroting 2006 1)	-717 V	-1.117 V	-2.042 V	-2.375 V	-1.828 V	-1.828 V
B Geactualiseerd Overdrachtdossier	1.323 N	4.913 N	3.814 N	4.483 N	2.503 N	2.523 N
C Investeringsplan 2006-2011	0	-1.055 V	-686 V	1.028 N	1.311 N	871 N
D1 Coalitieakkoord bestedingen						
Opbouw reserve	0	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Onderhoud openbare ruimte op normniveau	0	0	5.000	8.000	11.000	11.000
Extra investeren onderhoud openbare ruimte	0	700	1.400	2.100	2.800	2.800
Investeren in onderhoud sport&onderwijs	0	150	300	450	600	600
Nieuw beleid	0	500	1.000	1.500	2.000	2.000
<i>Coalitieakkoord bestedingen</i>	<i>0 N</i>	<i>2.600 N</i>	<i>8.950 N</i>	<i>13.300 N</i>	<i>17.650 N</i>	<i>17.650 N</i>
D2 Coalitieakkoord dekking						
Taakvermindering en strategisch personeelsbeleid	0	-1.600	-3.200	-4.900	-6.600	-6.600
Versobering IP	0	0	-500	-800	-1.000	-1.000
Schrappen vacatures en beperking externe inhuur	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Centrale inkoop	0	-500	-1.000	-1.500	-2.000	-2.000
Verkleining politieke organen	-100	-300	-600	-600	-600	-600
WVG	0	-300	-300	-400	-400	-400
Extra optimalisering Spoorzone/overige projecten	0	-500	-500	-500	-500	-500
Reïntegratie en uitstroom bijstand	0	-1.000	-1.000	-2.000	-3.000	-3.000
Terugdraaien Overdrachtdossier	-900	-700	-600	-600	-600	-600
Efficiency huisvesting gemeente	0	0	-500	-1.000	-1.500	-1.500
Externe financiering projecten met co-financiering eerst uitvoeren	0	0	0	0	0	0
OZB verhoging 3% per jaar	0	-500	-1.000	-1.500	-2.000	-2.000
Lager dotatie algemene reserve	-400	0	0	0	0	0
<i>Coalitieakkoord dekking</i>	<i>-1.400 V</i>	<i>-6.400 V</i>	<i>-10.200 V</i>	<i>-14.800 V</i>	<i>-19.200 V</i>	<i>-19.200 V</i>
D3 Coalitieakkoord wijziging 2)	-25	-350	-1.050	-1.750	-2.450	-2.450
D Totaal Coalitieakkoord	-1.425 V	-4.150 V	-2.300 V	-3.250 V	-4.000 V	-4.000 V
E Geactualiseerd meerjarenbeeld	-819 V	-1.409 V	-1.214 V	-114 V	-2.014 V	-2.434 V
F Reeds begrote dotaties aan Algemene Reserve (= verwachte voordelen in meerjarenbegroting 2006)	717 N	1.117 N	2.042 N	2.375 N	1.828 N	1.828 N
G Verschil mutaties aan Algemene Reserve	-102 V	-292 V	828 N	2.261 N	-186 V	-606 V
H Totaal Kadernota 2006	0	0	0	0	0	0
+ is nadeel N						
- is voordeel V						

1) Door de raad geautoriseerde begroting 2006.

2a) De in het Coalitieakkoord opgenomen besteding voor het inhalen van het achterstallig onderhoud (€ 0,7 miljoen cumulatief) is reeds verwerkt in het meerjarenbeeld begroting 2006.

 2b) De voorziening RBWS is slechts *incidenteel* als opbrengst geboekt voor voor 2006.

A. Uitkomst meerjarenbeeld begroting 2006

In de begroting 2006 werd een meerjarenbeeld gepresenteerd waarin voor elk van de jaarschijven 2006 tot en met 2010 sprake was van een voordelig saldo. Dit voordelige saldo zou jaarlijks worden toegevoegd aan de Algemene Reserve (zie regel G), die daarmee tot en met 2010 zou toenemen met circa € 10 miljoen.

B. Financiële afwijkingen begroting 2006 (= actualisatie Overdrachtdossier)

Het overzicht met financiële afwijkingen laat zien forse nadelen zien, er is sprake van meer en in enkele gevallen ook omvangrijker financiële knelpunten dan in februari 2006 is gemeld in Overdrachtdossier.

In de hierna volgende tabel staat een samenvatting van de belangrijkste afwijkingen. Let op: in de tabel zijn de netto afwijkingen vermeld. Voor de uitsplitsing van posten en/of afzonderlijk toelichting op de afwijkingen en mogelijke dekking verwijzen wij u naar de tabel 'Herziene rapportage financiële afwijkingen t.o.v begroting 2006' op vanaf bladzijde 17.

**TABEL FINANCIËLE AFWIJINGEN BEGROTING 2006/
GEACTUALISEERD OVERDRACHTSDOSSIER**

afwijkingen t.o.v. begroting 2006
(bedragen x 1.000)

Prog.	Onderwerp	2006	2007	2008	2009	2010	2011
3	WVG	-496	-390	-264	0	0	0
4	Verhogen stelpost niet tijdig te realiseren bezuinigingen	250	0	0	0	0	0
7	bijzondere bijstand	90	0	0	0	0	0
7	<i>bijzondere bijstand: risico niet versoberen beleid</i>		500	500	500	500	500
7	Inkomensdeel WWB 65-	2.700	4.738	3.238	3.138	3.138	3.138
7	Inkomensdeel WWB 65-: debiteuren SZW	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700
9	inkomsten bouwleges/digitalisering bouwarchief	-100	0	0	0	0	0
9	budgetten RBWS	-350	0	0	0	0	0
9	budgetten AU component ISV	250	0	0	0	0	0
9	budgetten ISV: dekking ISV1	-250	0	0	0	0	0
11	BTW-problematiek	0	0	1.410	1.920	-80	-80
4	Exploitatie cultuurpodia	285	75	175	175	175	175
4	Huurcontracten cultuurpodia	500	500	500	500	500	500
4	Vermogenspositie MZK	0	450	0	0	0	0
4	Gebruikersruimte Spaarne 106	52	0	0	0	0	0
4	Houtvaart (<i>N.B. betreft investering!</i>)	8	8	8	8	8	8
4	Exploitatie SSH	165	0	0	0	0	0
4	Schoolgebouwen (asbest, legionella, brandveil.)	248	248	248	248	248	248
4	Bezuiniging leerlingenvervoer	76	100	0	0	0	0
7	Stadsbank/wet Fido en WSNP	260	260	260	260	260	260
7	Paswerk: risico begroting 2006 en latere jaren	700	300	0	0	0	0
7	Bijzondere regelingen	160	180	200	220	240	260
7	Kinderopvang SZWcliënten	-200	0	0	0	0	0
10	Begraafplaatsen	110	110	110	110	110	110
10	Participatie en inspraak	5	30	30	30	30	30
5	Precario, markten, bloemencorso	155	195	125	125	125	125
5	Verlening subsidies woningbouw/fuca	0	0	-50	-75	-75	-75
11	Stelpost achterstand investeringen	-127	0	0	0	0	0
11	Externe instroomstop/ov. personeelslasten	20	90	90	90	90	90
11	Ontwikkeling personeelsformatie en -lasten	-1.000					
11	Gevolgen CAO gemeentepersoneel en trendvolgers	92	92	92	92	92	92
11	Algemene Uitkering: accres 2007	0	-318	-318	-318	-318	-318
4	Taakstelling formatie OWG/formatie S&R	95	245	160	160	160	160
4	Bezuiniging Volksuniversiteit	200	200	0	0	0	0
8	Bezuinigingen participatie en inspraak	30	30	0	0	0	0
11	Resterende taakstellingen archeologie en financiële functie	100	0	0	0	0	0
Totaal financiële afwijkingen 2006		1.323	4.913	3.814	4.483	2.503	2.523

De grootste afwijkingen van het overdrachtdossier doen zich voor op het terrein van de WWB, het BTW-compensatiefonds en de cultuurpodia.

C. Investeringsplan 2006 – 2011

In het Investeringsplan dat afzonderlijk is bijgevoegd treft u alle geplande investeringen voor de periode 2006 – 2011 aan. Jaarlijks vindt een actualisatie plaats aan de meest recente planningen, zodat in de Kadernota kan worden uitgegaan van de meest recente gegevens. Voor een inhoudelijke toelichting op de keuzes van investeringen verwijzen wij u naar het Investeringsplan. Hier volstaan wij met de financiële consequenties ervan.

Onderstaande tabel laat zien welke wijzigingen optreden in de kapitaallasten op basis van het Investeringsplan 2006 – 2011 (regel C uit het financieel meerjarenbeeld).

TABEL OPBOUW KAPITAALLASTEN

(bedragen x 1.000)

	2007	2008	2009	2010	2011
I. Kapitaallasten Investerings- Plan 2006-2011	3.714	5.103	5.376	2.294	2.286
<i>Lopende investeringen</i>	3.710	4.725	4.173	1.780	1.565
<i>Vervangingsinvesteringen</i>	4	91	397	304	511
<i>Nieuwe wensen</i>	0	287	806	210	210
II. Beschikbare middelen uit:					
- vrijval kapitaallasten	1.726	1.924	1.437	1.194	1.708
- Kadernota 2005	3.043	2.810	2.225	1.018	1.018
III. Af: taakstelling Kadernota 2005				200	
Afwijking ten opzichte van Kadernota 2005	-1.055	369	1.714	282	-440
Cumulatief	-1.055	-686	1.028	1.311	871

Toelichting op de tabel

I: Op basis van het Investeringsplan 2006 – 2011 wordt de omvang van de kapitaallasten vermeld voor de actualisering van de lopende investeringen, de toevoeging van vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringswensen.

II: Als dekking voor de kapitaallasten zijn enerzijds middelen beschikbaar uit de vrijval van kapitaallasten voor de jaren 2007 - 2011. Doordat de omvang van de vrijval kapitaallasten voortvloeit uit investeringen uit het verleden - waarvan de bedragen jaarlijks fluctueren - fluctueert ook de vrijval van jaar op jaar. Anderzijds zijn op basis van de Kadernota 2005 middelen beschikbaar voor het Investeringsplan 2005-2010.

III: Vanuit de Kadernota 2005 resteert nog een taakstelling op het Investeringsplan voor de jaren 2008 tot en met 2010 (2008 € 100.000; 2009 € 200.000 en 2010 € 200.000). De jaren 2008 en 2009 zijn al ingevuld. Eerder is besloten om de taakstelling voor 2010 in mindering te brengen op de vrije ruimte die naar verwachting in dat jaar nog beschikbaar zou zijn. Achteraf is deze veronderstelling iets te optimistisch geweest.

Op basis van de cijfers in de regels I, II en III kunnen de (voor- dan wel nadelige) afwijkingen worden berekend *ten opzichte van* de Kadernota 2005. Daarbij zijn wij ervan uitgegaan dat de voorstellen zoals vermeld onder I worden overgenomen.

De wijzigingen in de kapitaallasten zijn opgenomen in de voorliggende Kadernota 2006. Daartoe zijn zij in de onderste regel van de tabel gecumuleerd ten opzichte van de meerjarenbeeld uit de begroting 2006, zodat ze vergelijkbaar zijn met de andere cijfers in het financieel meerjarenbeeld in paragraaf 2.2.

D. Coalitieakkoord 2006 – 2011

In het financieel meerjarenbeeld zijn de bestedingen en dekkingen uit het Coalitieakkoord opgenomen.

Bestedingen Coalitieakkoord

Een sluitende begroting en een robuustere reservepositie vormen belangrijke prioriteiten van het college voor de komende vier jaar. Ook is het noodzakelijk om in de stad gericht te investeren in

onderhoud. In de periode tot 2010 willen wij in totaal € 5 miljoen extra sparen voor een meer stabiele financiële reserve. In deze periode worden de budgetten voor het onderhoud op normniveau gebracht (€ 11 miljoen). Het college komt hiervoor met een uitgewerkt plan van aanpak met heldere doelstellingen per jaar. Ook wordt het achterstallig onderhoud ingehaald en is er voor nieuw beleid elk jaar € 0,5 miljoen euro beschikbaar.

BESTEDINGSVOORSTELLEN COALITIEPROGRAMMA

(bedragen x 1,0 miljoen)

Onderwerp	2006	2007	2008	2009	2010
1. Bestaand tekort					
2. Opbouw reserve	0	1,25	1,25	1,25	1,25
3. Achterstallig onderhoud (norm)	0	0,7	1,4	2,1	2,8
4. Achterstallig onderhoud (inhalen)	0	0	5	8	11
5. Achterstallig onderhoud sport & onderwijs	0	0,15	0,3	0,45	0,6
6. Nieuw beleid	0	0,5	1	1,5	2
Totaal	0	2,6	8,95	13,3	17,65

Toelichting bij bestedingsvoorstellen

1. Zie paragraaf 2.2.2.
2. In de periode 2007-2010 sparen we € 5 miljoen extra voor de algemene reserve.
3. In deze periode worden de budgetten voor het onderhoud op normniveau gebracht (= € 11,0 miljoen). Het College komt hiervoor met een uitgewerkt plan van aanpak.
4. Het achterstallig onderhoud (exclusief sportvelden en onderwijsgebouwen) wordt ingehaald met € 0,7 miljoen cumulatief per jaar.
5. Idem sportvelden en onderwijsgebouwen.
6. Voor nieuw beleid is elk jaar € 0,5 miljoen extra (structureel) beschikbaar.

Dekking Coalitieakkoord

Tegenover deze extra bestedingen staan de volgende dekkingsvoorstellen:

- Minder taken voor de ambtelijke organisatie;
- Een versobering van het Investeringsplan;
- Het schrappen van 20 vacatures die als gevolg van de externe instroomstop niet zijn ingevuld; De externe instroomstop wordt per 1-1-2007 beëindigd;
- Geconcentreerde centrale inkoop op zoveel mogelijk terreinen;
- Verkleining van politieke organen (o.a. van 6 naar 4 wethouders);
- Het invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage in de WMO en het kritisch doorlichten van het bovenwettelijke deel van de WVG, onder afweging van sociaal aanvaardbare alternatieven;
- Temporiseren van grote projecten als de Spoorzone;
- Een verhoogde uitstroom uit de bijstand;
- Het terugdraaien van een aantal overschrijdingen;
- Efficiëncy huisvesting gemeentelijke organisatie;
- Een verhoging van de OZB met 3% per jaar boven inflatie;
- Het afschrijven van personeelslasten op investeringsprojecten wordt op termijn beëindigd. Het aantal fte's in de begroting waarvoor geen reguliere dekking bestaat, wordt in deze periode gehalveerd (minus 45 fte's).

In de komende collegeperiode zal optimaler en slimmer gebruik worden gemaakt van subsidiemogelijkheden die het rijk, de provincie en Europa bieden.

De overige afspraken die bij gaan dragen aan een gezondere begroting:

- Het parkeerfonds wordt opgeheven en wordt (inclusief de aangegane verplichtingen) onderdeel van de reguliere begroting;

- Vastgestelde budgetten zijn taakstellend voor de eigen begroting van de portefeuille, sector of afdeling. Nadelen worden eveneens in de eigen begroting afgedekt. Voordelen vloeien eerst naar de algemene middelen. Om deze aanpassingen te verwerken, zal het College een nieuwe nota begrotingsregels opstellen;
- Een eventueel positief rekeningresultaat (pm) boven de reeds gereserveerde reserveopbouw wordt verdeeld over:
  - 50% extra opbouw algemene reserve;
  - 50% extra inloop aanpak achterstallig onderhoud.

DEKKINGSVOORSTELLEN COALITIEPROGRAMMA

(bedragen x 1,0 miljoen)

Onderwerp	2006	2007	2008	2009	2010
1. Taakvermindering en strategisch personeelsbeleid	0	1,6	3,2	4,9	6,6
2. Versoering IP	0	0	0,5	0,8	1
3. Schrappen vacatures en beperking externe inhuur	0	1	1	1	1
4. Centrale inkoop	0	0,5	1	1,5	2
5. Verkleining politieke organen	0,1	0,3	0,6	0,6	0,6
6. WVG	0	0,3	0,3	0,4	0,4
7. extra optimalisering Spoorzone/overige projecten	0	0,5	0,5	0,5	0,5
8. Reïntegratie en uitstroom bijstand	0	1,0	1,0	2,0	3,0
9. Terugdraaien uitgaven overdrachtdossier.	0,9	0,7	0,6	0,6	0,6
10. Efficiency huisvesting gemeente	0	0	0,5	1,0	1,5
11. Externe financiering/projecten met co-financiering eerst uitvoeren		PM	PM	PM	PM
12. OZB-verhoging 3% per jaar	0	0,5	1	1,5	2
13. lagere dotatie aan algemene reserve	0,4				
TOTAAL	1,4	6,4	10,2	14,8	19,2

Toelichting bij dekkingsvoorstellen

1. Dit betreft een taakvermindering van circa 133 personeelsplaatsen. Voor een precisering verwijzen wij naar het Coalitieakkoord 2006 – 2010, blz. 20.
2. In het investeringsplan wordt voor circa € 10-15 miljoen aan investeringen geschrapt of vertraagd (oa fly-overs Oostweg, sporthal 023, Spoorzone);
3. Dit betreft het schrappen van 20 vacatures, die als gevolg van de externe instroomstop al anderhalf jaar niet zijn ingevuld. De externe instroomstop wordt beëindigd per 1-1-2007. Het College wijst de te schrappen vacatures aan;
4. Met meer geconcentreerde centrale inkoop is een besparing mogelijk van € 2 miljoen;
5. Dit betreft opbrengsten vanwege minder wethouders, bijbehorende bestuursassistenten en voorlichters, het schrappen van een dienstauto en geen externe leden voor de commissie BBS;
6. Met de invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage en het kritisch doorlichten van het bovenwettelijke deel van het Haarlemse WVG pakket kan worden bespaard op de uitgaven.
7. Door een temporisering en andere werkwijze met de Spoorzone (en evt andere projecten), door bijvoorbeeld eerst de winstgevende delen uit te voeren, wordt jaarlijks € 0,5 miljoen toegevoegd aan de gemeentebegroting gedurende 4 jaar;
8. Mede gekoppeld aan onze verhoogde inspanning op onderhoudsterrein, wordt het bestand aan uitkeringsgerechtigden zo optimaal mogelijk ingezet. Dit geeft mogelijkheden om in de komende jaren respectievelijk 50, 50, 100 en 150 personen extra uit de bijstand regulier werk aan te bieden;
9. Uit het overdrachtdossier wordt een aantal overschrijdingen teruggedraaid (zie tabel);
10. Vanwege de te verwachten besparingen op de huisvesting van de gemeente is taakstellend een bedrag ingeboekt.
11. Door slimmer op zoek te gaan naar externe cofinanciering (oa Europa, Provincie) kan de gemeente geholpen worden in het vervullen van de noodzakelijke taken;

12. In de komende vier jaar wordt de OZB elke jaar met 3% boven inflatie verhoogd, om de achterstallig onderhoud problematiek het hoofd te kunnen bieden.

E. Ontwikkeling stand algemene reserve

Onderstaande tabel laat zien welke dotaties en onttrekkingen aan de Algemene Reserve zijn begroot in respectievelijk de begroting 2006 (regel F en G uit het financieel meerjarenbeeld in paragraaf 2.2) en het Coalitieakkoord.

Ten opzichte van de huidige stand van de Algemene Reserve ad. € 2,7 miljoen (dit is de stand na bestemming van het voorlopige rekeningresultaat 2005, onder voorbehoud van vaststelling door de raad), zal de stand de komende jaren in theorie toenemen tot € 17,0 miljoen in 2011.

(bedragen x 1.000)

Mutaties Algemene Reserve		
Stand Algemene Reserve per 1 januari 2006		2.017
Bij: voorlopig rekening resultaat 2005		726
Huidige stand Algemene Reserve		2.743
Voorgenomen dotaties aan Algemene Reserve 2006 – 2011		
2006: Meerjarenbeeld	Bij	819
2007: Coalitieakkoord	Bij	1.250
2007: Meerjarenbeeld	Bij	1.409
2008: Coalitieakkoord	Bij	1.250
2008: Meerjarenbeeld	Bij	1.214
2009: Coalitieakkoord	Bij	1.250
2009: Meerjarenbeeld	Bij	114
2010: Coalitieakkoord	Bij	1.250
2010: Meerjarenbeeld	Bij	2.014
2011: Coalitieakkoord	Bij	1.250
2011: Meerjarenbeeld	Bij	2.434
Totaal voorgenomen dotaties		14.254
Prognose Algemene Reserve per 31 december 2011		16.997

In de risicoparagraaf (hoofdstuk 4) melden wij u dat Haarlem in 2006 mogelijk een incidenteel voordeel zal behalen van bijna € 2,1 miljoen uit haar aandeelhouderschap van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze bank is namelijk voornemens om in 2006 een extra uitkering te doen aan haar aandeelhouders boven op de reguliere dividenduitkering.

Indien dit positieve risico daadwerkelijk optreedt – en deze mogelijkheid achten wij reëel – stellen wij voor om de extra opbrengst te doteren aan de Algemene Reserve.

2.2 Specifieke onderwerpen

Verzelfstandigingen

Momenteel onderzoeken we of het mogelijk, wenselijk en zinvol is om de volgende tien onderdelen van de gemeente extern te verzelfstandigen (in alfabetische volgorde):

Onderdeel	Sector
Aannemerij	Stedelijke Ontwikkeling
Begraafplaatsen	Stadsbeheer
Belastingen	Publieksdienst
Frans Hals Museum	Maatschappelijke Ontwikkeling
Natuur- en Milieueducatie	Stadsbeheer
Onderhoud accommodaties port en	Maatschappelijke Ontwikkeling

recreatie	
Onderhoud straten en groen	Stadsbeheer
Onderwijs Service Kantoor	Maatschappelijke Ontwikkeling
Parkeerbeheer	Publieksdienst
Stadsbibliotheek Haarlem	Maatschappelijke Ontwikkeling

De onderzoeken gebeuren aan de hand van een zogenoemde meetlat. Daarin wordt per onderdeel op vijf dimensies aangegeven wat de kansen en bedreigingen zijn voor verzelfstandiging. Deze dimensies zijn marktpositie, marktontwikkeling, financiën, personeel & organisatie en bestuurlijke invloed. De uitkomst leidt voor de zomer van 2006 per onderdeel tot een principebesluit, waarover college en raad na het zomerreces kunnen besluiten. Indien het principebesluit positief uitvalt, wordt de verzelfstandiging verder uitgewerkt. Het resultaat daarvan wordt, wederom per onderdeel, in de vorm van een go-no go beslissing aan de raad voorgelegd. Uitgangspunt is dat de verzelfstandigingen ook financieel voordeel moeten opleveren voor de gemeente.

Over de verzelfstandiging van de afdeling Belastingen heeft de raad in januari 2006 reeds het principebesluit genomen om dit te doen in de vorm van een gezamenlijk met Haarlemmermeer op te richten overheids-NV. Het besluit wordt nu uitgewerkt en zal kort na het zomerreces leiden tot een go-no go beslissing.

Voor de kosten van de verzelfstandigingsonderzoeken is een beperkt budget beschikbaar van €0,35 miljoen in 2006, waarvan eenderde deel wordt uitgegeven aan de overkoepelende projectleiding en ondersteuning. Dit budget is naar verwachting minder dan de kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van de verzelfstandigingen. Er zullen bij de meeste verzelfstandigingen kosten gemoeid zijn met het maken van bijvoorbeeld bedrijfsplannen en statuten, het inwinnen van juridisch/economisch advies, ontvlechtingkosten (losmaken onderdeel van totale organisatie) en frictiekosten (wijziging CAO, eigendomsoverdrachten, notariskosten). In de principebesluiten wordt daarvan een indicatie gegeven, evenals van de mogelijkheden om de kosten te betalen uit de financiële voordelen van de verzelfstandigingen. Gezamenlijk moeten de verzelfstandigingen een besparing opleveren van € 0,5 miljoen in 2007, oplopend tot € 1,0 miljoen in 2008.

Achterstallig onderhoud

Het is bekend dat in Haarlem een achterstand bestaat op het onderhoud van de kapitaalgoederen, zoals bruggen, straten, wegen, pleinen, baggeren, kademuuren, groen, verkeerslichten en openbare verlichting. De inloop van deze achterstanden is op onderdelen gestart en neemt vele jaren in beslag. Door middel van de nota Basiskwaliteit zijn in 2005 nauwkeuriger bedragen bekend geworden, gebaseerd op reële getallen in plaats van op extrapolaties.

Naast het op € 84,6 mln. becijferde achterstallig onderhoud in de openbare ruimte, is er ook sprake van achterstallig onderhoud in andere sectoren. Voor een complete inventarisatie van het achterstallig onderhoud binnen de gemeente zou ook het noodzakelijke onderhoud van het verspreid bezit, de gemeentegebouwen, de brandweerkazernes en het wagenpark van de Brandweer, sportvelden, sportaccommodaties, onderwijsgebouwen, kunst in de openbare ruimte, stadsbibliotheek en Frans Hals Museum in kaart moeten worden gebracht.

Het Coalitieakkoord gaat ervan uit dat in 2010 het onderhoudsbudget voor de openbare ruimte op normniveau is en dat er dan jaarlijks een bedrag van € 3,4 miljoen (= € 2,8 + € 0,6 miljoen) beschikbaar is voor het investeren in het onderhoud van de stad.

Bij de begroting voor 2007 zullen wij met een plan van aanpak komen voor de besteding van deze gelden.

Parkeerbonds

In het Coalitieakkoord 2006-2010 staat opgenomen, dat het Parkeerbonds wordt opgeheven. Met betrekking tot de gevolgen hiervan voor de kadernota 2006 en de begroting 2007 is het volgende van

belang. Vanaf 2006 is sprake van structureel lagere parkeeropbrengsten als gevolg van het sluiten van de parkeergarage Raaks. In 2006 wordt dit verrekend met het Parkeerfonds. Gelijktijdig zal de financieel-technische ontvlechting van het Parkeerfonds geregeld worden. Dit zal leiden tot een verschuiving in de begroting. Het totale resultaat is budgettair neutraal.

Toezeggingen Overdrachtdossier Financiën februari 2006 (stand van zaken)

In het Overdrachtdossier heeft het college aan aantal toezeggingen gedaan over het beschikbaar komen van informatie. In deze paragraaf geven wij per toezegging de stand van zaken aan.

- a. *Analyse WWB*: de informatie is nog niet volledig beschikbaar. Deze zal worden voorgelegd door middel van een separate nota. Wel treft u in bijlage van de nota Geldstromen binnen het domein Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan (deze nota was eveneens opgenomen bij het Overdrachtdossier Financiën, en is sindsdien niet gewijzigd);
- b. *Taakreductie en formatieontwikkeling SO*: Binnen de sector zijn de ontwikkelingen in het werkpakket in kaart gebracht. Uitgaande van de noodzakelijke taakuitvoering op ruimtelijk juridisch terrein is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van bezuiniging. Dit aanvankelijk met als oogmerk de geconstateerde verschuivingen ongedaan te maken, Het recent vastgestelde Coalitieakkoord en de daarin in vastgelegde verschuiving van werkzaamheden en bezuinigingen maken een verdere verdieping noodzakelijk. Daarvoor is verder onderzoek noodzakelijk, waarbij aspecten als verandering van taakuitvoering (meer faciliterend dan initierend), de inzet van de capaciteit en concentratie op de regietaken, prioritering van de onderhanden werkzaamheden en mogelijke opbrengstoptimalisatie leidend zijn. Inmiddels is deze verbreding van het onderzoek gestart en zal voor de begrotingsbehandeling 2007 een rapportage worden opgesteld, waarin ook de effecten van het Coalitieakkoord zijn opgenomen.
- c. *Uitbesteding groenonderhoud aan Paswerk*: In het Overdrachtdossier uit februari 2006 is aangekondigd dat nader overleg plaatsvindt met Servicebedrijf Haarlem (SBH) en Paswerk over de groenbestekken. De uitkomst is dat het gemeentelijk onderdeel SBH het grasbestek volledig voor zijn rekening neemt. Voor het zwerfvuilbestek is er een verdeling tussen het gebied ten westen (SBH) en ten oosten van het Spaarne (Paswerk). Een zelfde verdeling wordt gevolgd bij het zogenaamde integrale bestek, dat een verzameling is van een groot aantal overige groenwerkzaamheden.
- d. *Ontwikkeling personeelskosten*: In de afgesloten CAO gemeentepersoneel die loopt tot 1 juni 2007 is voor 2007 een loonstijging van 0,8% overeengekomen. Voor heel 2007 gaan wij uit van een stijging die uitkomt op 2%. Daarmee komt de stijging voor 2007 hoger uit dan de 0,5% waarmee in de Kadernota 2005/meerjarenbegroting 2006 rekening was gehouden. Daar staat tegenover dat de ontwikkeling van de sociale lasten, die voor 2006 op ca. € 1 miljoen voordeel is berekend, hoogstwaarschijnlijk een structureel karakter kent. Met het oog op deze ontwikkeling is de per saldo loonkostenraming ten opzichte van de Kadernota 2005 ongewijzigd gelaten.
- e. *Stelpost personeelsontwikkeling*: overeenkomstig onze toezegging in het Overdrachtdossier financiën, hebben wij op 11 april 2006 een separate nota vastgesteld over dit onderwerp (CS/cf 2006/14)

2.3 Tabel “Herziene rapportage financiële afwijkingen (geactualiseerd overdrachtdossier)”

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

Herziene rapportage financiële afwijkingen 2006 (= geactualiseerd Overdrachtdossier)

Voor de structurele doorwerking van de financiële afwijkingen 2006 verwijzen wij u naar de laatste twee bladzijden van dit overzicht.

3	PD	WVG	- 496	V	I/S	<p>Meerjarige ra – ming zie tabel</p> <p>Bij de analyse van de WVG t.b.v. de kadernota is rekening gehouden met de verwachte resultaten van de aanbesteding op de hulpmiddelen. Uitgangspunt is dat Paswerk meegenomen wordt in de gunning. Hierover informeren wij u uitgebreid middels nota ZV/2006/28.</p> <p>Bij deze analyse/raming is uitgegaan van:</p> <ul style="list-style-type: none"> Huursysteem van de hulpmiddelen in plaats van het huidige koopsysteem; huidig verstrekkingenpakket en –niveau; een begrotingstechnisch jaarlijks toegestane stijging van 1% van het verstrekkingenbudget WVG; een stijging van de werkelijke verstrekkingenuitgaven geraamd op het gemiddelde historische CBS prijsindexcijfer van 2,5%. <p>In deze raming is/zijn nog niet verwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> de overname van de voorraad door de nieuwe leverancier. <p>Bij de uitvoering van de aanbesteding van de hulpmiddelen WVG worden door de nieuwe leverancier de hulpmiddelen die nu in eigendom zijn van de gemeente Haarlem overgenomen. Dit levert een eenmalig voordeel op. In augustus 2006 zal de hoogte van dit voordeel bekend zijn, hierover zullen wij dan separaat rapporteren.</p> <ul style="list-style-type: none"> de nieuwe taakstellingen uit het coalitie-akkoord op de verstrekkingen WVG. <p>In het coalitie-akkoord zijn deze taakstellingen nadrukkelijk gekoppeld aan “het invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage in de WMO en het kritisch doorlichten van het bovenwettelijk deel van de WVG, onder afweging van sociaal aanvaardbare alternatieven”. Hierover dient discussie en</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Effect aanbesteding op WVG-verstrekkingen</th> <th>< 2006</th> <th>2006</th> <th>2007</th> <th>2008</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>WVG Inkooptaakstelling motie 48 (begr. 2005)</td> <td>-111.700</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>WVG aanpassing verstrekkingenniveau T&D 11.3 (begr. 2005 en KN 2005)</td> <td>-100.000</td> <td>-150.000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>WVG aanbesteding T&D 2e tranche 11.11 (KN 2005)</td> <td></td> <td>-30.000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>WVG aanbesteding hulpmiddelen T&D 11.13 (KN 2005)</td> <td></td> <td></td> <td>-500.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Structurele taakstellingen</td> <td>-211.700</td> <td>-180.000</td> <td>-500.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Verstrekkingen (budget vorig boekjaar)</td> <td></td> <td>10.293.092</td> <td>9.433.862</td> <td>9.028.201</td> </tr> <tr> <td>1% verhoging materieel beschikbaar budget vorig boekjaar</td> <td></td> <td></td> <td>94.339</td> <td>90.282</td> </tr> <tr> <td>Retour ontvangsten leverancier Verwerking taakstellingen voorgaande boekjaren</td> <td></td> <td>-467.530</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Verwerking taakstellingen huidig boekjaar</td> <td></td> <td>-211.700</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>-180.000</td> <td>-500.000</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Beschikbaar budget</td> <td></td> <td>9.433.862</td> <td>9.028.201</td> <td>9.118.483</td> </tr> <tr> <td>Prognose op basis rekening voorgaand jaar incl. BTW collectief vervoer</td> <td>9.995.047</td> <td>9.392.028</td> <td>8.939.829</td> <td>8.638.324</td> </tr> <tr> <td>Retour ontvangsten leverancier</td> <td>-603.019</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Werkelijke prijsindex hoger dan budgettair toegestaan (2,5%)</td> <td></td> <td>234.801</td> <td>223.496</td> <td>215.958</td> </tr> <tr> <td>Voordeel uit aanbesteding</td> <td></td> <td>-707.000</td> <td>-505.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Implementatiekosten aanbesteding</td> <td></td> <td>20.000</td> <td>-20.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rekening</td> <td>9.392.028</td> <td>8.939.829</td> <td>8.638.324</td> <td>8.854.283</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Vershil (C-B)</td> <td></td> <td>-494.033</td> <td>-389.876</td> <td>-264.200</td> </tr> </tbody> </table> <p>De prognose is steeds uitgegaan van de rekening en een stijging van 2,5%. Daarnaast is er de eenmalige kostendaling uit de aanbesteding die gerealiseerd wordt in 2006 en 2007. De retourontvangsten leverancier betreffen het</p>	Effect aanbesteding op WVG-verstrekkingen	< 2006	2006	2007	2008	WVG Inkooptaakstelling motie 48 (begr. 2005)	-111.700				WVG aanpassing verstrekkingenniveau T&D 11.3 (begr. 2005 en KN 2005)	-100.000	-150.000			WVG aanbesteding T&D 2e tranche 11.11 (KN 2005)		-30.000			WVG aanbesteding hulpmiddelen T&D 11.13 (KN 2005)			-500.000		Structurele taakstellingen	-211.700	-180.000	-500.000		Verstrekkingen (budget vorig boekjaar)		10.293.092	9.433.862	9.028.201	1% verhoging materieel beschikbaar budget vorig boekjaar			94.339	90.282	Retour ontvangsten leverancier Verwerking taakstellingen voorgaande boekjaren		-467.530			Verwerking taakstellingen huidig boekjaar		-211.700					-180.000	-500.000	0	Beschikbaar budget		9.433.862	9.028.201	9.118.483	Prognose op basis rekening voorgaand jaar incl. BTW collectief vervoer	9.995.047	9.392.028	8.939.829	8.638.324	Retour ontvangsten leverancier	-603.019				Werkelijke prijsindex hoger dan budgettair toegestaan (2,5%)		234.801	223.496	215.958	Voordeel uit aanbesteding		-707.000	-505.000		Implementatiekosten aanbesteding		20.000	-20.000		Rekening	9.392.028	8.939.829	8.638.324	8.854.283						Vershil (C-B)		-494.033	-389.876	-264.200
Effect aanbesteding op WVG-verstrekkingen	< 2006	2006	2007	2008																																																																																																							
WVG Inkooptaakstelling motie 48 (begr. 2005)	-111.700																																																																																																										
WVG aanpassing verstrekkingenniveau T&D 11.3 (begr. 2005 en KN 2005)	-100.000	-150.000																																																																																																									
WVG aanbesteding T&D 2e tranche 11.11 (KN 2005)		-30.000																																																																																																									
WVG aanbesteding hulpmiddelen T&D 11.13 (KN 2005)			-500.000																																																																																																								
Structurele taakstellingen	-211.700	-180.000	-500.000																																																																																																								
Verstrekkingen (budget vorig boekjaar)		10.293.092	9.433.862	9.028.201																																																																																																							
1% verhoging materieel beschikbaar budget vorig boekjaar			94.339	90.282																																																																																																							
Retour ontvangsten leverancier Verwerking taakstellingen voorgaande boekjaren		-467.530																																																																																																									
Verwerking taakstellingen huidig boekjaar		-211.700																																																																																																									
		-180.000	-500.000	0																																																																																																							
Beschikbaar budget		9.433.862	9.028.201	9.118.483																																																																																																							
Prognose op basis rekening voorgaand jaar incl. BTW collectief vervoer	9.995.047	9.392.028	8.939.829	8.638.324																																																																																																							
Retour ontvangsten leverancier	-603.019																																																																																																										
Werkelijke prijsindex hoger dan budgettair toegestaan (2,5%)		234.801	223.496	215.958																																																																																																							
Voordeel uit aanbesteding		-707.000	-505.000																																																																																																								
Implementatiekosten aanbesteding		20.000	-20.000																																																																																																								
Rekening	9.392.028	8.939.829	8.638.324	8.854.283																																																																																																							
Vershil (C-B)		-494.033	-389.876	-264.200																																																																																																							

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

						<p>besluitvorming nog plaats te vinden.</p> <p>Tijdsframe: Vanaf 2007 wordt de WVG opgenomen in de WMO. De gevolgen hiervan zijn nog niet bekend. De financiële gevolgen hebben te maken met het uitvoeren van de huishoudelijke verzorging, de compensatieplicht voor gemeenten, het overbrengen van 4.500 klanten, het inrichten van de ICT, het heffen van een eigen bijdrage en het verstrekken van een persoonsgebonden budget. In 2007 en 2008 zal uitwerking van het Haarlems ambitieniveau voor de WMO plaatsvinden, alsook zal een nieuw kabinet de vervolgpianing van de implementatie van de volgende fasen van de WMO gaan bepalen. Deze onzekerheden maken verder vooruitramen dan tot en met 2008 niet zinvol. Zodra wij meer zicht hebben op de financiële effecten van de implementatie (eerste fase) rapporteren wij hier separaat over, in de tweede helft van 2006.</p>	<p>terugkopen van hulpmiddelen. Dit is verwerkt in de schatting van de kosten van de hulpmiddelen vanaf 2006.</p> <p>Er is uitgegaan van een gelijkblijvend verstrekkingenniveau.</p> <p>De effecten van de WMO zijn niet meegenomen. Deze effecten betreffen een eigen bijdrage, een persoonsgebonden budget en implementatiekosten. Het prijsindexcijfer CBS is tussen 1995 en 2005 gemiddeld 2,5 %. Hier is vanuit gegaan.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

4	MO	(Fricatiekosten) bezuinigingen MZK	p.m.	N	I	<p>Als gevolg van een structurele bezuiniging van 400.000 euro op de subsidie van het MZK (200.000 euro per 2006 en 200.000 per 2007) voert het MZK een aantal personele maatregelen uit, die tot frictiekosten leiden. De frictiekosten zijn berekend op maximaal 640.000 euro. Aangezien de gemeente Haarlem tezamen met twee kleine gemeenten deelneemt aan de Gemeenschappelijke Regeling MZK ziet de gemeente zich genoodzaakt een bijdrage te leveren aan deze frictiekosten. In de bestuursrapportage 2005-3 is besloten de eerste tranche ad 137.000 euro aan het MZK te vergoeden. Op 15 februari heeft de raad besloten daarnaast een bedrag van 250.000 euro te reserveren binnen het budget 'Niet uitvoerbare bezuinigingen 2006'.</p> <p>Het college en de raad gaan ervan uit dat het MZK uiterste inspanning betracht om de frictiekosten te beperken. Vergoeding zal achteraf op basis van door een accountant goedgekeurde declaraties plaatsvinden. Conform afspraak zal een eventuele verdere bijdrage aan de raad worden voorgelegd op basis van het sociaal plan.</p> <p>Momenteel werkt het MZK aan dit sociaal plan. De kosten die hiermee gemoeid zijn, zijn nog niet exact bekend, maar de raming wijkt op dit moment niet af van de eerdere raming van 640.000 euro. Zodra de totale frictiekosten bekend zijn, zal de raad geïnformeerd worden.</p>	Sociaal plan is inmiddels gereed. De frictiekosten kunnen niet worden beperkt.
---	----	------------------------------------	------	---	---	--	--

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
4	MO	(Friciekosten) bezuinigingen OSK				<p>OSK is in 2002 intern verzelfstandigd als staforganisatie van de sector MO. OSK verricht de ondersteunende taken voor het openbaar onderwijs in Haarlem en voor enkele regionale en landelijke schoolbesturen.</p> <p>In 2006 zal een besluit kunnen worden genomen over de toekomstige positionering van het OSK. Daarbij wordt de mogelijkheid van externe verzelfstandiging onderzocht door privatisering door oprichting van een rechtspersoon, fusie of overname door een bestaande onderwijsondersteuningsbureau of positionering bij de onderwijsorganisaties die diensten afnemen bij het OSK. Behoud van kwaliteit en werkgelegenheid zijn belangrijke voorwaarden. Verzelfstandiging kan alleen worden onderzocht in samenwerking met de klanten van het OSK vanwege de contractrelatie voor de dienstverlening. Zonder contracten heeft OSK geen bestaansrecht en is verzelfstandiging geen optie.</p>	
7	PD	Bijzondere bijstand	500	N	I/S	<p>Het door ons voor 2005 en 2006 voorgestelde actieve verstrekkingen beleid in de bijzondere bijstand verloopt succesvol.</p> <p>Keerzijde hiervan is dat het beschikbare budget met circa € 0,5 miljoen wordt overschreden. Dit is inclusief het tekort dat wordt veroorzaakt door de financiering van de noodopvang asielzoekers</p> <p>Het beleid 'Het maximale voor de minima' loopt tot en met 2006. Voor 2007 en verder moet het nieuwe beleid worden bepaald, rekening houdend met het daarvoor beschikbare budget. Het financiële risico dat zal optreden als het beleid niet (tijdig) wordt versoberd is meegenomen in de meerjarenraming.</p>	<p>Het geraamde tekort op de uitvoering bijzondere bijstand bedraagt circa 0,5 mln.</p> <p>In de decemberbrief heeft het Ministerie van SZW aangekondigd dat in 2006 voor de uitvoering van de bijzondere bijstand € 35 miljoen aan het gemeentefonds zal worden toegevoegd. Dit betekent voor Haarlem een voordeel op de algemene uitkering van € 320.000. Wij stellen voor om deze middelen <i>incidenteel</i> te betrekken bij het nadeel op het lopende beleid.</p> <p>Daarnaast heeft de raad op 15 februari 2006 ingestemd met ons voorstel om de kosten van de noodopvang asielzoekers gedeeltelijk te dekken uit de UPC gelden (€ 90.000).</p> <p>Het resterende geraamde tekort (€ 90.000) valt binnen de onzekerheidsmarges en laten wij vooralsnog buiten beschouwing. <i>Effect dekking 410.000 V incidenteel.</i></p> <p>In het coalitieprogramma hebben wij aangegeven dat wij een groeiend tekort verwachten op de Bijzondere Bijstand. Dit tekort zullen wij analyseren en op grond daarvan maatregelen voorstellen om dit probleem structureel op te lossen. Wij zullen hiervoor separaat voorstellen doen.</p>

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

7	PD	WWB bijstandsuitkering 65+ en 65 - (i.r.t. stand bestemmingsreserve WWB)	7.741	N	S	<p>Zoals in diverse eerdere bestuursrapportages aangegeven, is er een verschil tussen de meerjarige begrote ontvangsten WWB (49,5 miljoen) en de werkelijke ontvangsten WWB (Definitieve beschikking voor 2005 (6 okt 2005): 45,4 miljoen én voorlopige beschikking 2006 SZW-site 30 jan 2006: 42,9 miljoen).</p> <p>In de meerjarenbegroting 2006 is opgenomen dat jaarlijks een bedrag van € 1.750.000 wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserve WWB.</p> <p>Bij de bestuursrapportage 2005-3 hebben wij u nadere informatie toegezegd over de berekenings systematiek van de rijksbijdrage van de WWB en een analyse van het aantal Haarlemse bijstandsgerechtigden in vergelijking met landelijke aantallen. Als bijlage bij de Kadernota treft u de nota "Geldstromen binnen het domein Sociale Zaken en Werkgelegenheid" aan.</p> <p>De toegezegde informatie informatie over de analyse van het cliëntenbestand is nog niet volledig beschikbaar. Wij zullen u deze informatie separaat aanbieden.</p> <p>Bij het opstellen van het Overdrachtsdossier is een onjuiste vergelijking gemaakt tussen de begrote en beschikte cijfers. Abusievelijk is bij de begrote inkomsten uitgegaan van de alleen de inkomsten op WWB 65-deel (€ 49,5 mln) en voor de werkelijk inkomsten zowel het WWB 65- als het WWB 65+ deel (€ 42,9 mln). Het verschil wordt bij een goede vergelijking € 7.741.000. Het reeds gemelde verschil van € 6,6 mln moet daarom worden bijgesteld naar € 7.741.000 (verschil € 1.141.000)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Begrote Inkomsten</th> <th>Definitieve beschikking</th> <th>Verschil</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>65-</td> <td>€ 49.582</td> <td>€ 41.558</td> <td>€ 8.024</td> </tr> <tr> <td>65+</td> <td>€ 1.054</td> <td>€ 1.337</td> <td>€ 283</td> </tr> <tr> <td>totaal</td> <td>€ 50.636</td> <td>€ 42.895</td> <td>€ 7.741</td> </tr> </tbody> </table> <p>De Tweede Kamer heeft besloten € 247.000 te onttrekken aan het WWB budget. Wij verwachten dat het WWB budget (landelijk) nog verder naar beneden bijgesteld zal worden, waardoor de inkomsten verder zullen dalen dan tot nu formeel bekend is gemaakt. De definitieve beschikking van het ministerie verwachten wij zoals gebruikelijk in oktober (van het lopende jaar).</p>		Begrote Inkomsten	Definitieve beschikking	Verschil	65-	€ 49.582	€ 41.558	€ 8.024	65+	€ 1.054	€ 1.337	€ 283	totaal	€ 50.636	€ 42.895	€ 7.741	<p><i>Dekking</i> Wij stellen u voor om af te zien van de jaarlijkse dotatie aan de bestemmingsreserve WWB (€ 1,75 mln per jaar) en dit in te zetten als dekking van het nadeel op de bijstand.</p> <p>Verder verwachten wij op basis van de eerste gegevens over het rekeningresultaat 2005 een voordeel van ca. € 4,0 miljoen op de WWB. Onder voorbehoud van het definitieve rekeningresultaat 2005 geven wij u in overweging om dit voordeel te doteren aan de bestemmingsreserve WWB. Het nadeel dat in 2006 per saldo zal optreden (€ 7,7 mln N lagere inkomsten en € 247.000 lagere rijksinkomsten minus € 2,7 mln V debiteuren SZW minus € 1,75 mln V niet doteren aan reserve; per saldo 3,5 mln N) kan dan worden gedekt uit de reserve WWB. Het nadeel op de WWB in 2006 is daarmee volledig afgedekt. Echter, de bestemmingsreserve WWB blijft hierdoor ver achter bij het noodzakelijk geachte niveau van € 5 miljoen. Wij komen op dit onderwerp terug in de risicoparagraaf.</p> <p><i>Effect dekking: € 1,75 miljoen V structureel en € 3,5 miljoen incidenteel in 2006..</i></p> <p><i>Maatregel</i> Het verschil tussen de werkelijke kosten volgens de begroting en de werkelijke opbrengsten van het Rijk wordt veroorzaakt door een achterblijvende daling van het aantal bijstandsgerechtigden in Haarlem ten opzichte van de landelijke ontwikkeling. Wij stellen u voor om dit verschil de komende jaren met aanvullend beleid op het gebied van reïntegratie, versterkte poortwachter en fraudebestrijding te verkleinen zodat in 2009 het gewenste evenwicht (+ maximaal 3,5 miljoen ten laste van de algemene middelen) bereikt kan worden. Tot 2009 zal het tekort als gevolg van het beroep op de bijstand, totdat het evenwicht bereikt is, ten laste moeten komen van de algemene middelen van de gemeente Haarlem voor een bedrag van 3,1 mln in 2006, 1,6 mln in 2007 en 0,1 mln in 2008.</p> <p><i>Effect dekking: In 2007 zal het tekort afnemen met 1,5 miljoen, in 2008 met daar boven op 1,5 miljoen en in 2009 met nog eens 0,1 miljoen.</i></p> <p>In de uitwerking van het coalitieprogramma zullen wij de effecten meenemen van ons nieuwe beleid ten aanzien van toeleiding naar werk voor wat betreft de productiecapaciteit en de inzet van flexibel personeel.</p>
	Begrote Inkomsten	Definitieve beschikking	Verschil																				
65-	€ 49.582	€ 41.558	€ 8.024																				
65+	€ 1.054	€ 1.337	€ 283																				
totaal	€ 50.636	€ 42.895	€ 7.741																				

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

7	PD	Debiteuren SZW	- 2.700	V	S	<p>De afdeling SoZaWe kent verschillende soorten debiteuren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personen, die teveel bijstand hebben ontvangen. Het teveel ontvangen bijstand kan zijn ontstaan uit onrechtmatigheden (fraude)of bijvoorbeeld bij beëindiging van de uitkering, als de feitelijke beëindiging van de uitkering en de datum waarop het bijstandsrecht vervalt verschilt. - Personen, die leenbijstand hebben ontvangen (Wwb); - Personen, die een lening hebben ontvangen in het kader van het ondersteunen van startend ondernemers (Bbz) of ondernemers in financiële problemen (Ioaz); - Personen, die in het kader van schuldenproblematiek een krediet hebben ontvangen (Stadsbank). <p>In hoeverre de gemeente het risico voor deze debiteuren draagt is ondermeer afhankelijk van de mate, waarin de gemeente de uitkeringsregeling afrekent met het Rijk. Voor de "grootste" regeling, de WWB, draagt de gemeente dit risico met ingang van 1 januari 2004 voor 100%. Omdat niet alle debiteuren de opgelegde vordering(en) (kunnen) betalen, de zogenaamde dubieuze debiteuren, heeft de gemeente voor dit risico een voorziening ingesteld. Thans bedraagt de financiële omvang van de voorziening dubieuze debiteuren 80% van het uitstaande debiteurensaldo.</p> <p>Jaarlijks leggen we nieuwe vorderingen op. Jaarlijks ook lossen (ex)-uitkeringsgerechtigden vorderingen af of stellen we vorderingen oninbaar. Deze zaken leiden tot wijzigingen in het debiteurensaldo en daardoor tot wijzigingen in de hoogte van de voorziening met als gevolg kosten en opbrengsten. Het netto resultaat hiervan bedraagt in 2005 naar schatting € 3 miljoen. In feite compenseert dit resultaat het in het "verleden" teveel uitgekeerde onder aftrek van de buiten invorderingsstellingen. Onder gelijkblijvende conjuncturele omstandigheden en een ongewijzigd debiteurenbeheer verwachten wij voorsnog in de komende jaren in relatie tot de begroting een positief resultaat van € 2,7 miljoen structureel.</p> <p>Het risicopercentage van de voorziening dubieuze debiteuren is zeer bepalend voor dit resultaat. Het huidige percentage van 80% (80% van de uitstaande vorderingen is dubieus) komt grofweg overeen met het landelijk gemiddelde. Inmiddels is aan de accountant gevraagd ons te adviseren bij de vaststelling van een zo juist mogelijk risicopercentage. Hierbij zij opgemerkt, dat een gedeelte van het debiteurensaldo uit fraudevorderingen bestaat en dat een effectief debiteurenbeheer (onder meer het afdoen van oude tot zeer oude vorderingen) ook sneller leidt tot nadering van de "ijzeren" voorraad aan debiteuren. Welke effecten dit op het resultaat zal hebben, dient eveneens nader geanalyseerd en bepaald te worden.</p>	Tot en met 2006 wordt circa 6 fte handhavings inspanning gefinancierd uit het programma "hoogwaardig handhaven". Voortzetting van deze inspanning achten wij noodzakelijk om onze doelstellingen van uitstroom en de inkomsten debiteurenbeheer te kunnen halen. Wij zullen u daarvoor een voorstel doen bij de opstelling van de begroting 2007.
---	----	----------------	---------	---	---	---	---

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

9	SO	Inkomsten bouwleges/digitalisering bouwarchief	-100	V	I/S	<p>De inkomsten bouwleges zijn sterk afhankelijk van een beperkt aantal grote aanvragen. Hoewel sprake is van een voorlopig vrij constante stroom van omvangrijke bouwprojecten, die grote bouwaanvragen (gaan) genereren, blijft per jaar de realisatie van de begrotingspost ongewis. Dit geldt ook voor de met de afhandeling belaste capaciteitsinzet (kostenontwikkeling). Een meerjarige raming is thans moeilijk te geven. Dit temeer daar een mogelijke wijziging van de vergunningverlening (omgevingsvergunning) ook consequenties kan hebben voor de legesheffing (Wet Administratieve Bepalingen Omgevingsvergunning: WABO)</p> <p>Voor 2006 hebben wij de reële verwachting (op basis van constante monitoring van de voortgang van diverse projecten), dat over 2006 een meeropbrengst gerealiseerd kan worden van circa € 450.000. Hiervan is € 225.000 noodzakelijk voor de afhandeling van grote aanvragen die eind 2005, begin 2006 zijn ingediend. Een bedrag van € 125.000 is benodigd voor de digitalisering, zodat € 100.000 als meeropbrengst kan worden ingeboekt.</p> <p>Zoals bekend is het project digitalisering bouwarchief getemporeerd (zie rapportages 2005). Daarmee zijn de kosten 2005 beperkt, maar lopen langer door in 2006. Op basis van de huidige bezetting en voortgang van de werkzaamheden zal het project eind 2006 zijn afgerond. Daarnaast worden in 2006 al maatregelen genomen om een deel van de kosten boven het reeds in de begroting voorziene bedrag van € 200.000 te beperken. De resterende kosten worden gedekt door een flexibele inzet van personeel binnen de sector Stedelijke Ontwikkeling (€ 50.000) en de hiervoor genoemde € 125.000.</p>	<p>Nader onderzoek naar de ontwikkeling van de verschillende categorieën bouwleges, de mate van kostendekkendheid, de ontwikkeling van de kosten en de mogelijke bijstelling van het trap-op-trap-af-systeem is in een afrondende fase. Het effect van de inmiddels in het coalitieakkoord opgenomen taakstellingen rond de formatie voor het geheel van de sector en de mogelijke effecten op de taakuitvoering en de mate van kostendekkendheid bij een aanzienlijke formatievermindering maken het gewenst het geheel van voor te stellen maatregelen integraal bij de begrotingsbehandeling bestuurlijk af te wegen (zie tevens discussie rendabel/onrendabel)</p> <p>In de loop van 2006 zal meer duidelijkheid gaan ontstaan over de omgevingsvergunning en de mogelijke effecten op de legesheffing. De ontwikkelingen op rijksniveau worden extra in de gaten gehouden.</p> <p>Voor de risico's in de bouwleges in de latere jaren (vanaf 2008) verwijzen wij naar de risicoparagraaf.</p>
---	----	---	------	---	-----	--	--

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
9	SO	Taakstelling afstoten niet strategisch bezit (i.r.t. stand bestemmingsreserve boven boekwaarde)				<p>De kaders voor de verkoop van het bezit over de jaren 2006-2009 zijn door het College vastgesteld. Op basis van de geplande verkopen wordt de afdracht van € 2 miljoen per jaar haalbaar geacht. Per jaar kunnen zich echter schommelingen voordoen in de feitelijke realisatie.</p> <p>De stand van de reserve boven boekwaarde is eind 2005 vrijwel nihil. Op de reserve rusten nog taakstellingen voor de komende jaren mbt de 'onrendabele toppen', de nog geplande overdracht restant woonwagens, de extra kosten groot onderhoud (niet uit het onderhoudsbudget en huuropbrengsten te realiseren) en de mogelijke frictiekosten bij de vermindering van de beheerformatie</p>	<p>Conform de nota afstoten bezit 2006-2009 is in 2005 een start gemaakt met het zoveel als mogelijk afstoten van het bezit (waarmee de opbrengst hoger kan worden dan de vastgestelde taakstelling en de op de reserve rustende verplichtingen, zodat een buffer gecreëerd kan worden voor de onderhoudskosten in de toekomst). Alleen strategisch bezit zal worden behouden. De stand van de verkopen tot en met begin mei 2006 is zodanig dat voor 2006 de geraamde afdracht gerealiseerd zal worden. De onderhoudssituatie van het te behouden bezit is ihkv de actualisering van het MeerJaren Onderhoudsprogramma (MJOP) in beeld gebracht. Op basis van de daarbij gehouden bouwtechnische schouw is tevens overzicht verkregen over het <i>achterstallig onderhoud</i> aan die panden die tot het uiteindelijk strategisch bezit worden gerekend. De huidige schattingen indiceren een benodigd bedrag van € 5 miljoen. De mogelijkheden die vanuit de reserve boven boekwaarde aanwezig zijn (na afstoten van het totale niet strategische bezit) zijn zeker niet toereikend voor het wegwerken van dit achterstallig onderhoud (zie verder risico-paragraaf onderdeel achterstallig onderhoud). Met het onderzoek naar de mogelijkheden van vermindering van de kosten van de overdracht woonwagens kan ivm capaciteitsaspecten pas in de 2^e helft van 2006 worden aangevangen.</p>

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

5 6 9	SO	Personeelslasten (rendabel/onrendabel) sector SO	0	N	S	<p>De afgelopen jaren is de formatie van de sector onder druk van de bezuinigingen in aanzienlijke mate gerendabiliseerd (personele en overheadkosten worden ten laste gebracht van specifieke subsidies, bijdragen en werken van derden, projecten en grondexploitaties). Daarmee is een groot deel van de formatie (inmiddels circa 45%) afhankelijk geworden van dekkingsmiddelen anders dan de algemene middelen uit de reguliere begroting, die slechts op projectbasis aanwezig zijn. Daarmee wordt de dekking van relatief vaste (salaris/overhead)kosten afhankelijk van niet structurele werkzaamheden. Voorsnog is het meerjarig beeld voor de projecten en grondexploitaties (zie bijlage) nog zodanig dat dekking de komende jaren aanwezig lijkt. Risico's in deze zijn de grenzen aan deze incidentele dekkingsmiddelen (bijv. VTUpercentage), de gewijzigde voorwaarden rond de BDUGelden (alleen in te zetten voor directe projectactiviteiten en niet of beperkt voor bijv programma's, indirecte (beheer)werkzaamheden e.d.) en gewijzigde inzichten rond het grondbeleid en de optimalisering van projecten. Knelpunten kunnen zich voordoen bij de aansturing van de programma's, stedenbouwkundige discipline en de beleids capaciteit (strategie)</p>	<p><i>Maatregelen</i> Binnen de sector zijn de ontwikkelingen in het werkpakket in kaart gebracht. Uitgaande van de noodzakelijke taakuitvoering op ruimtelijk juridisch terrein is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van bezuiniging. Dit aanvankelijk met als oogmerk de geconstateerde verschuivingen ongedaan te maken, Het recent vastgestelde coalitieakkoord en de daarin in vastgelegde verschuiving van werkzaamheden en bezuinigingen maken een verdere verdieping noodzakelijk. Daarvoor is verder onderzoek noodzakelijk, waarbij aspecten als verandering van taakuitvoering (meer faciliterend dan initierend), de inzet van de capaciteit en concentratie op de regietaken, prioritering van de onderhanden werkzaamheden en mogelijke opbrengstoptimalisatie leidend zijn. Inmiddels is deze verbreding van het onderzoek gestart en zal voor de begrotingsbehandeling 2007 een rapportage worden opgesteld, waarin ook de effecten van het coalitieakkoord zijn opgenomen.</p> <p><i>Dekking</i> Door de in het coalitieakkoord geschrapte dekking middels de RBWSgelden ontstaat voor het jaar 2006 op rekeningbasis een dekkingsprobleem. Vooruitlopend op de invulling van de totale bezuinigingstaakstelling (coalitieakkoord: circa 36 fte) heeft de sector een 6-tal vacatures aangewezen als niet meer in te vullen. Daarmee is een belangrijk deel van de eerst tranche van de bezuinigingsoperatie ingevuld. Het schrappen van deze formatie kan niet zonder reductie van taken; een volledig bijgesteld werkplan 2006 (en vooral de verdere jaren), waarbij tevens rekening is gehouden met de accentverschuivingen uit het coalitieakkoord, zal bij de begrotingsbehandeling worden aangeboden.</p>
-------------	----	---	---	---	---	---	---

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
9	SO	Budget RBWS	- 350	V	I	<p>De voorziening RBWS is bedoeld om de uitfinanciering van de oude regeling Besluit Woninggebonden Subsidies tot maximaal 2020 mogelijk te maken. Als gevolg van de gunstige renteontwikkeling in de afgelopen jaren kan een bedrag van circa € 630.000 worden onttrokken aan de voorziening, zonder dat daarmee het nakomen van de toekomstige verplichtingen in gevaar komt.</p> <p>Door de raad is inmiddels besloten om 280.000 aan te wenden voor het programmamanagement Zomerzone 2006, zodat nog 350.000 beschikbaar komt als achtervang voor het rekeningresultaat 2006. De voorziening komt daarmee na aftrek van de reeds besloten en nog in bestuurlijke voorbereiding zijnde onttrekkingen op een stand van circa 1,5 miljoen. Bij een renteontwikkeling tussen de 5 en 9 % is dit bedrag voldoende om de uitfinanciering in de laatste jaren (de rijksbijdrage stopt dan) nog veilig te stellen. Jaarlijks kan worden vastgesteld in welke mate de omvang van de voorziening is gemuteerd en mogelijk een verdere vrijval aan de orde is.</p>	In het coalitieakkoord is vastgelegd dat de gedachte aanwending van de vrijval 2006 ad € 350.000 als dekking voor het mogelijke nadeel op de personeelslasten van de sector wordt teruggedraaid. De eenmalige onttrekking komt nu ten gunste van het rekeningresultaat van de gehele gemeente.
9	SO	ISV-verlaging AU	250 -250	N V	I I	<p>De verlaging van de Algemene uitkering als gevolg van de vervallen weging van de SV-component vindt in 10 tranches plaats (totaal 2,5 miljoen). De eerste 4 tranches zijn inmiddels structureel in het meerjarig financieel beeld verwerkt. Eenmalig is de tranche 2006 (ad € 250.000) alsnog bij raadsnotie ingezet tbv het onderhoud (motie 46) en wordt dekking hiervan voorzien uit de resterende middelen ISV1.</p>	De omvang en het karakter van deze rijksbezuinigingen is van zodanige aard, dat oplossingen niet uitsluitend binnen de stedelijke vernieuwing (inmiddels merendeels rendabel) gevonden kunnen worden. Wij zullen kaderstellende maatregelen te nemen waarmee het uitgavniveau ISV gelijke tred houdt met de beschikbare middelen.

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

11	CS	BTW (i.r.t. bestemmingsreserve BTW-compensatiefonds)	1.000 -1.000 (zie meerjarenraming)	N V	S S	<p>Na de instelling van het BTW-compensatiefonds (BCF) in 2003 is conform afspraak met ingang van 2004 een bedrag van € 1,1 miljard uit het Gemeentefonds gelicht; dit omdat het Gemeentefonds een van de voedingsbronnen van het BCF vormt. Vorig jaar werd steeds duidelijker dat de declaraties ten laste van het BCF fors hoger uitvielen dan aanvankelijk was geraamd en dat dientengevolge ook meer uit het Gemeentefonds zou worden gelicht.</p> <p>In de Bestuursrapportage 2005-3 en het Overdrachtsdossier februari 2006 zijn wij hier nader op ingegaan en op de mogelijke financiële consequenties hiervan voor Haarlem. Over de omvang van de uitlichting bestond lange tijd onzekerheid.</p> <p>In het voorlaatste officiële bericht (septembercirculaire 2005) was nog sprake van een extra uitlichting tot een bedrag van € 85 mln in 2003 en € 185 in 2004.</p> <p>Inmiddels is duidelijk dat de uitlichtingen veel hoger uitpakken. Voor 2003 komt deze neer op € 282 mln en voor 2004 € 433 mln.</p> <p>Op 4 april jl. is in het bestuurlijke overleg tussen het kabinet en de VNG afgesproken om de incidentele extra uitname over de afgelopen jaren (afgerond € 770 mln) uit te smeren over 2006 (€ 100 mln) en 2007, 2008 en 2009 (jaarlijks € 220 mln). Voor de jaren na 2006 komt daar een structurele extra uitname van € 300 mln bovenop, waarmee de totale uitlichting vanaf 2007 jaarlijks op € 520 mln uitkomt.</p> <p>Hier staat tegenover dat het rijk voor deze jaren een bedrag van € 200 mln toevoegt aan het Gemeentefonds. Dat bedrag staat gelabeld voor Openbare Orde en Veiligheid (OOV), maar de gemeenten zijn vrij in de aanwending. Er van uitgaande dat het laatstgenoemde bedrag wordt gebruikt om de nadelen uit hoofde van het BCF deels op te vangen, beloopt het uiteindelijke nadeel dan voor 2006 € 100 mln en voor 2007, 2008 en 2009 ruim € 300 mln. Uitgaande van de vuistregel dat daarbij ongeveer 1% op Haarlem betrekking heeft, is er m.a.w. sprake van een Haarlem nadeel van € 1 mln in 2006 en van ruim € 3 mln in de latere jaren. Als de bijdrage voor Openbare Orde en Veiligheid in 2010 structureel wordt gemaakt loopt het per saldo nadeel op het BCF terug tot ca. € 1 mln</p>	<p><i>Dekking</i></p> <p>Onder verwijzing naar de tekst en de voorgelegde besluitpunten bij de algemene uitkering op de onderdelen bijzondere bijstand voor chronisch zieken etc. en leerlingenvervoer (zie tekst Algemene Uitkering bij onderdeel B), en er van uitgaande dat het verwachte extra accres voldoende is om de nadelige doorloop uit 2005 op te vangen, komt het berekende voordeel voor 2006 uit op ca. € 980.000. Dit bedrag kan worden ingezet ter (gedeeltelijke) structurele dekking van de uitname uit het Gemeentefonds i.v.m. het BCF</p> <p>Daarnaast zal terug te vorderen BTW bij Gemeenschappelijke Regelingen naar verwachting circa. € 100.000 meer opbrengen dan is begroot.</p> <p>Voorts is met het oog op de verwachte extra uitnames voor 2003 en 2004 reeds bij de bestuursrapportage 2005-3 een bedrag van € 2,35 mln gereserveerd. Dit bedrag kan ter incidentele dekking worden ingezet.</p> <p>Op basis van de gemelde nadelen en de mogelijke dekkingsbronnen ontstaat het volgende meerjarige beeld</p> <p>Berekening resultaat per jaar</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2006</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nadeel a.g.v. uitnamen BCF</td> <td>1.000</td> <td>3.000</td> <td>3.000</td> <td>3.000</td> <td>1.000</td> <td>1.000</td> </tr> <tr> <td>Voordeel AU</td> <td>-980</td> <td>-980</td> <td>-980</td> <td>-980</td> <td>-980</td> <td>-980</td> </tr> <tr> <td>Voordeel uit GR</td> <td>-100</td> <td>-100</td> <td>-100</td> <td>-100</td> <td>-100</td> <td>-100</td> </tr> <tr> <td>Saldo voor onttrekking reserve (stand reserve is 2,35 mln)</td> <td>-80</td> <td>1.920</td> <td>1.920</td> <td>1.920</td> <td>-80</td> <td>-80</td> </tr> <tr> <td>Onttrekking (dotatie) reserve</td> <td>80</td> <td>-1.920</td> <td>-510</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Totaal resultaat</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>1.410</td> <td>1.920</td> <td>-80</td> <td>-80</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bovenstaand houdt in dat wij de Raad voorstellen om in 2006 € 80.000 te doteren aan de bestemmingsreserve, en in de jaren 2007 en 2008 respectievelijk € 1,92 miljoen en € 510.000 te onttrekken aan de reserve. Met de onttrekking in 2008 wordt de stand van de bestemmingsreserve teruggebracht tot nihil.</p>		2006	2007	2008	2009	2010	2011	Nadeel a.g.v. uitnamen BCF	1.000	3.000	3.000	3.000	1.000	1.000	Voordeel AU	-980	-980	-980	-980	-980	-980	Voordeel uit GR	-100	-100	-100	-100	-100	-100	Saldo voor onttrekking reserve (stand reserve is 2,35 mln)	-80	1.920	1.920	1.920	-80	-80	Onttrekking (dotatie) reserve	80	-1.920	-510	0	0	0	Totaal resultaat	0	0	1.410	1.920	-80	-80
	2006	2007	2008	2009	2010	2011																																																		
Nadeel a.g.v. uitnamen BCF	1.000	3.000	3.000	3.000	1.000	1.000																																																		
Voordeel AU	-980	-980	-980	-980	-980	-980																																																		
Voordeel uit GR	-100	-100	-100	-100	-100	-100																																																		
Saldo voor onttrekking reserve (stand reserve is 2,35 mln)	-80	1.920	1.920	1.920	-80	-80																																																		
Onttrekking (dotatie) reserve	80	-1.920	-510	0	0	0																																																		
Totaal resultaat	0	0	1.410	1.920	-80	-80																																																		

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

4	MO	Exploitatie cultuurpodia				<p>Allereerst moet worden gesteld dat de vermogenspositie van de SSCH, het Patronaat en de Toneelschuur zorgelijk is.</p> <p>Met de gemeenteraad is afgesproken dat 1 wordt onderzocht welke financiële gevolgen de nieuwe huisvesting voor de culturele instellingen heeft (Quick Scan). Voor de Philharmonie is dit onderzoek inmiddels afgerond (Cultuur/2006/137). Voor het Patronaat wordt op basis van de financiële gegevens over het laatste kwartaal 2005 en eerste kwartaal 2006 berekend welke extra kosten de nieuwe huisvesting met zich meebrengt</p>		
		SSCH	100	N	I			<p>De SSCH heeft eind 2005 de het beleid en de begroting op basis van de resultaten van het eerste half jaar aangepast. Er wordt als gevolg van personele frictiekosten voor het lopende en volgende seizoen een tekort van € 100.000 verwacht.</p>
		Patronaat	Marge van 0 – 200 <i>(in telling 100)</i> <i>N.B. vanaf 2008</i>	N	S			<p>Let wel: momenteel ontvangt de SSCH een dubbel subsidie voor slechts een podium. Zodra de Stadsschouwburg haar deuren opent zal de exploitatie opnieuw bekeken moeten worden. Vooralnog is hiervoor een ruwe schatting gemaakt. Vanaf 2008 zal een extra subsidie van 0 tot 200.000 euro noodzakelijk kunnen zijn om de programmering op peil te houden. Begin 2007 zal hiervoor een eerste indicatie gegeven kunnen worden. In het Coalitieprogramma is m.i.v. 2008 een extra bijdrage van € 500.000 voor de exploitatie Stadsschouwburg opgenomen.</p>
		Toneelschuur	Marge van 100 - 120 <i>(in telling 110)</i>	N	I	<p>Er zijn momenteel nog geen resultaten over het eerste kwartaal nieuwbouw Patronaat bekend. De directiewisseling bemoeilijkt het verkrijgen van inzicht in de gevolgen voor de exploitatie van het podium. Het nieuwe gebouw vergt een organisatorische omslag. Het Patronaat zal van een vrijwilligersorganisatie naar een meer professionele organisatie moeten groeien. Op basis van ruwe schattingen wordt gedacht aan een benodigd extra bedrag van 0 tot 150.000 euro structureel. Na de zomer 2006 zullen de resultaten van de Quick Scan bedrijfsvoering Patronaat bekend zijn.</p> <p>Voor de Toneelschuur is al een berekening van de extra huisvestingskosten gemaakt (130.000 euro netto) en is in de Cultuurnota besloten per 2007 een structurele verhoging van het subsidie van 75.000 euro toe te kennen. Voor de tussenliggende periode 2005-2006 wordt, ondanks een aantal maatregelen van de Toneelschuur, een tekort van 60.000 euro/jaar verwacht. In de nota Exploitatie Toneelschuur (Cultuur/2004/917) is besloten dat de Toneelschuur voor dit tekort een lening zal worden aangeboden. Het college geeft de gemeenteraad in overweging het incidentele tekort ondanks dit eerdere besluit, aan te vullen, zodat de Toneelschuur financieel een gezonde start kan maken.</p>		

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
4	MO	Cultuurpodia	500	N	S	<p>Van de drie reeds geopende nieuwe cultuurpodia zijn in het verleden de gebruikers- en eigenarenlasten te laag begroot. Zo is geen rekening gehouden met de vergroting van het aantal vierkante meters, zijn gestegen energielasten niet meegenomen, is geen rekening gehouden met onderhoud van nieuwe theaterinstallaties enzovoort. De gebruikerlasten (de podia zelf) zijn volgens afspraak verwerkt in de exploitatie van de instellingen. De eigenaarlasten (gemeente) worden doorbelast in een kostendeekkende huursom. Deze eigenaarlasten (kapitaallasten, onderhoud, verzekeringen, onderhoudscontracten voor bijv. liften, waterschaplampen enzovoort) werden tot vandaag niet of nauwelijks bij de podia in rekening gebracht. Aan de cultuurpodia is toegezegd om deze meerkosten via een huursubsidie te compenseren. De podia zien geen kans om deze eigenaarlasten binnen hun eigen exploitatie te dekken. De eigenaarlasten worden in kaart gebracht en zullen resulteren in langjarige huurovereenkomsten. Omdat de gemeentelijke begroting zijn eigen beperkingen kent is besloten om de in het coalitieakkoord opgenomen verhoging van € 500.000 bij het openen van de Schouwburg naar voren te halen. Daarnaast zullen eventuele extra kosten binnen de cultuurbegroting worden gevonden.</p>	

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

4	MO	Vermogenspositie MZK	Marge van 400 – 500 <i>(in telling 450)</i>	N	I	<p>Rond de gesubsidieerde instelling MZK spelen verschillende zaken. Het MZK heeft een taakstelling van 400.000 euro (zie melding in de Bestuursrapportage 2005-3) en het MZK maakt deel uit van het op te richten Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd. Als gevolg van de taakstelling MZK heeft de gemeenteraad besloten een deel van de frictiekosten die deze tot gevolg heeft te vergoeden. T.a.v. het samenwerkingsproject CCVT zijn de financiële kaders bepalend voor de vormgeving van het nieuwe centrum.</p> <p>Daarnaast speelt het volgende. De vermogenspositie van het MZK is uitermate slecht. De betrokken gemeenten en het MZK zijn voornemens de Gemeenschappelijke Regeling te beëindigen. Voorwaarde voor het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling MZK, is dat het negatief vermogen wordt aangevuld. Beëindiging van de Gemeenschappelijke Regeling is noodzakelijk om het MZK meer op afstand van de gemeente te laten functioneren en om het nieuwe CCVT te kunnen oprichten. In de jaarrekening 2004 besluit het bestuur MZK het negatief eigen vermogen nog niet in rekening te brengen bij de deelnemende gemeenten. Hiermee loopt het negatief eigen vermogen op tot € 285.000 (nota Cultuur/2006/275).</p> <p>Recent is de concept-jaarrekening 2005 van het Muziekcentrum Zuid-Kennemerland ontvangen. Uit de jaarrekening blijkt dat het MZK nu wel voornemens is haar negatieve vermogen, in gevolge de Gemeenschappelijke Regeling, in rekening te brengen bij de deelnemende gemeenten. Voor Haarlem betekent dit een aanspraak van € 272.000. Verder gaat de conceptjaarrekening uit van een bijdrage van de gemeente Haarlem die € 142.000 hoger is dan het reeds beschikte bedrag. Het is nog niet duidelijk waarop deze afwijking is gebaseerd. Ook bestaat er nog enige onduidelijkheid met betrekking tot een aantal vorderingen welke het MZK heeft opgenomen op de gemeente Haarlem.</p> <p>Het MZK heeft geen enkele mogelijkheid op eigen kracht het eigen vermogen aan te zuiveren. Ongeacht het toekomstscenario van het MZK (Gemeenschappelijke Regeling, CCVT of faillissement) de gemeente Haarlem is via de vigerende gemeenschappelijke regeling aansprakelijk voor de kosten. Op dit moment gaan wij uit van een nadeel van € 400.000 á € 500.000, dat mogelijk hoger kan uitvallen door de hierboven gemelde vorderingen op de gemeente.</p>	
---	----	----------------------	--	---	---	--	--

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
4	MO	Gebruikersruimte Spaarne 106	52	N	I	Bij het afsluiten van de jaarrekening 2004 zijn de door MO gereserveerde middelen tbv Spaarne 106 op verzoek van de concerncontroller vrijgevallen tgv de algemene middelen. Hierbij is toegezegd dat dit bedrag in latere jaren op aanvraag weer beschikbaar zou komen tbv Spaarne 106. In 2006 wordt de resterende € 131.000 uitgegeven.	Op grond van het coalitieakkoord is deze melding gewijzigd. In het Coalitieakkoord is vastgelegd dat de gedachte dekking van eerder vrijgevallen middelen ten laste van de algemene middelen wordt teruggedraaid. De kosten voor de heroïnebehandeleenheid zijn voor een deel al verplicht, maar indien er voor het project van € 1,3 miljoen een "go" komt kunnen de kosten ten laste van dit project worden gebracht. Het betreft hier dus een latent risico. Voor een bedrag van € 52.000 zijn echter reeds verplichtingen aangegaan tbv van de gebruikersruimte Spaarne 106.
4	MO	Topsportbeleid	0			Het verzoek om een bijdrage tbv een lootschool is afgewezen. Deze melding uit het Overdrachtsdossier februari 2006 kan komen te vervallen.	
4	MO	Herinrichting van der Aart sportpark				Deze melding uit het Overdrachtsdossier februari 2006 kan komen te vervallen.	
4	MO	Houtvaart	8	N	S	Het krediet restauratie/renovatie voor zwembad De Houtvaart is ontoereikend. Bij de overdracht van de uitvoering van het project van de gemeente naar de SSH – waarvoor een convenant is afgesloten tussen de verantwoordelijk wethouder en de SSH – is onvoldoende aandacht besteed aan het gegeven dat in de beginfase van het project reeds € 100.000 is uitgegeven. De afwijking bedraagt overigens slechts ruim 1% van het totaalkrediet. Over dit onderwerp is een uitgebreid dossier beschikbaar.	De jaarlijkse kapitaallasten van de overschrijding € 8.000 structureel.

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
4	MO	Exploitatie SSH <i>(Nieuwe melding)</i>	165	N	I	<p>Recent is de conceptjaarrekening van de SSH ontvangen. De jaarrekening sluit met een tekort van € 165.000,-. Bij de rapportage over het derde kwartaal was van een tekort van deze omvang nog geen sprake. Op basis van een globale analyse kunnen de volgende oorzaken van het huidige deficit worden genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teruglopende bezoekersaantallen -Stijging energiekosten -Stijging kosten beveiliging en milieunormen -Ziek en/of afgekeurd personeel <p>Daar boven op komt nog dat de SSH in 2006 (en 2007) zeer forse bezuinigingen heeft moeten doorvoeren. Deze bezuinigingen zijn onder de huidige omstandigheden niet te realiseren. De Houtvaart is gedurende het gehele jaar gesloten geweest.</p> <p>De SSH is op korte termijn niet meer in staat aan haar verplichtingen te voldoen. De aard van de problematiek strekt echter te ver om van tijdelijke liquiditeitsproblemen te spreken. Het voortbestaan van de SSH is in gevaar.</p>	<p>Binnenkort verschijnt een notitie over de problematiek van de zwembadexploitaties. In deze notitie wordt nader ingegaan op het vigerende convenant en worden scenario's uitgewerkt. Deze scenario's variëren van bijstellen ten laste van de algemene middelen tot het sluiten van en (aantal) baden en het faillissement van de stichting.</p> <p>Uiterlijk bij de begroting 2007 zullen wij voorstellen doen over hoe structureel het hoofd te bieden aan dreigende structurele overschrijdingen</p>
4	MO	Tentoonstellingsbudget FHM en Zilveren Camera <i>(nieuwe melding)</i>				<p>Bij de behandeling van de Nota Afronding OPH1 bestedingen, pijler Economie (SO/BD/2006/49) is besloten dat er een integrale afweging zou komen t.a.v. de overige inspanningen in het kader van economie en toerisme, welke in de Kadernota 2006 zouden worden verwerkt. MO heeft een tweetal onderwerpen geïnventariseerd:</p> <p>In de Cultuurnota 2005 – 2008 was geen ruimte voor uitbreiding van het tentoonstellingsbudget FHM/De Hallen (€ 75.000). Deze uitbreiding past in de doelstellingen van het OPH, pijler Economie en Toerisme. Het vorige college heeft opdracht gegeven een zo mogelijk meerjarige bijdrage aan de Zilveren Camera onder te brengen in de voorstellen OPH. Een meerjarige toezegging is van belang omdat de Zilveren camera een meerjarige toezegging heeft gekregen van de gemeente Den Haag. Het zou dan gaan om 4 afleveringen (€ 25.000 per jaar).</p>	<p><i>Dekking</i></p> <p>Beide punten worden ten laste gebracht van onderuitputting OPH1, pijler Economie en Toerisme.</p>

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
4	MO	Asbest Legionelle en brandveiligheid schoolgebouwen “nota Algee” <i>(nieuwe melding)</i>	248	N	S	Bij het beschikbaar stellen van de 2 gemeentelijke tranches voor gebouwsmatige aanpassingen c.q. voorzieningen legionella, asbest en brandveiligheid schoolgebouwen.(Raadsbesluit 63/2004 MO/owg) is verzuimd om de 2 tranches ad € 124.000,- in het besluit suppletoir te verwerken. De dekking voor de aanpassingen als gevolg van onderwijskundige vernieuwingen is dus nergens geregeld (suppletoir), terwijl in het investeringsplan (post 79.95) hiermee wel rekening wordt gehouden. Wij stellen voor m.i.v. 2006 € 248.000,- alsnog toe te voegen aan het decentralisatiebudget. De periode 2004 en 2005 wordt niet hersteld.	
4	MO	Bezuiniging leerlingenvervoer <i>(nieuwe melding)</i>	76 (100 in 2007)	N	I/S	De nota leerlingenvervoer, waarin de taakstellingen 2006/2007 worden uitgewerkt, is niet aangenomen door de raad. De raad heeft nog een aantal vragen en wil nader onderzoek. Gevolg hiervan is dat de bezuiniging in 2006 ad. € 76.000 niet wordt gerealiseerd. Van de structurele bezuiniging ad. € 176.000 wordt € 76.000 gerealiseerd in 2007 en vanaf 2008 wordt de bezuiniging volledig gerealiseerd.	
7	PD	Stadsbank: Wet Fido/kredieten	125	N	S	Op grond van het besluit van de raad in 2005 is besloten om de kredieten van de Stadsbank uit te besteden. Een belangrijk argument vormde het feit dat de rekening van het product “kredieten” de afgelopen jaren een negatief saldo liet zien. Ook voor 2005 zal dat nog het geval zijn. Inmiddels zijn de nieuwe kredieten uitbesteed aan de Kredietbank Noord-West in Alkmaar en is de stadsbank omgevormd tot bureau schuldhulpverlening en budgetbeheer. Om verder kosten te voorkomen willen wij in 2006 de oude kredieten liquideren. Vooralsnog verwachten wij dat binnen de huidige voorzieningen (dubieuze debiteuren kredieten en leningen) te kunnen doen. De begroting 2006 kent nog een taakstelling Fido van 150.000 euro. Deze taakstelling zal grotendeels niet gerealiseerd worden. Dit betekent een structureel nadeel van € 125.000.	

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
7	PD	Stadsbank: Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen <i>(nieuwe melding)</i>	135	N	S	In de bezuinigingen 2 ^e tranche 10.2 is een taakstelling opgenomen van € 135 voor het stoppen met de uitvoering Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. In het B&W besluit SZW 2005/291 hebben wij besloten deze taak niet af te stoten maar kostendekkend uit te voeren. Inmiddels wordt die taak ook kostendekkend uitgevoerd. In de begroting is bovendien een taakstelling opgenomen van € 135.000, waardoor het financiële effect van de maatregel twee keer in de begroting is meegenomen. Wij corrigeren dit bij de kadernota vanaf 2006	
7	PD	Paswerk	2006: 700 en 2007: 300	N	S	Het bestuur van Paswerk heeft op grond van factsheets tot en met nov. 2005 geschat een tekort te hebben van 2,2 miljoen. Dat is inclusief 0,6 miljoen boete herindicatie 2003. Momenteel is de gemeente verantwoordelijk voor 80%, zijnde: 1,8 miljoen. Momenteel is een voorziening getroffen van 1,5 miljoen (besluit 30 nov 2005, SzW/2005/747). Verder is aangegeven dat de gemeente de jaarrekening 2005 wil zien, alvorens te bepalen wat het definitief tekort is. Zo loopt nog een geschil tussen Paswerk en het ministerie, waarbij Paswerk de subsidiebeschikking 2005 aanvecht. Op basis van een risico-inschatting door de directie van Paswerk gaan wij uit van een nadeel van € 700.000 over 2006 en een nadeel van € 300.000 over 2007. Inmiddels werkt Paswerk aan een verbeterplan.	Rekening 2005 en het verbeterplan afwachten en dan inschatten wat het risico voor 2006 zal zijn. Het risico zou op grond van de ramingen van nov. 2005 en zonder verbeterplan neerkomen op maximaal 80% van 1,6 miljoen. Volgens de directeur Paswerk (6 februari 2006) zal de jaarrekening 2005 in mei gereed zijn. Mede ook omdat Paswerk vanwege de verkiezingen tijdelijk geen bestuur heeft. Meer opdrachten van gemeente zijde voor Paswerk hebben een positief effect op de resultaten van Paswerk en het daarmee samenhangende risico van de gemeenten Haarlem. De jaarrekening 2005 van Paswerk is ontvangen. Het nadeel voor Haarlem is € 1,9 in plaats van de € 1,5 de was voorzien. Gezien de financiële positie van de gemeente zijn wij van mening dat Paswerk het nadeel van de eigen reservepositie moet brengen.
7	PD	Wet Sociale Werkvoorziening <i>(nieuwe melding)</i>				Met ingang van 1 januari 2007 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de WSW. De financiële kaders zullen pas in de loop van 2006 duidelijk worden	Vooralsnog gaat wij uit van kostendekkende uitvoering van deze nieuwe taak. Wij nemen vast het nieuwe product op in de begroting.

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
7	PD	Bijzondere Regelingen (ioaw, ioaz, wwik, bbz)	160	N	S	Het tekort op dit produkt wordt veroorzaakt door een groter beroep op de BBZ. Het starten als zelfstandige is een vorm van reïntegratie die we strategisch niet willen ontmoedigen.	Primair zou het tekort moeten worden gedekt uit de bestemmingsreserve WWB. Aangezien de stand van deze reserve de komende jaren nihil is, geven wij u in overweging om het structurele tekort te dekken uit de algemene middelen. Gelet op de noodzaak het beslag op het inkomensdeel WWB zo klein mogelijk te houden, besluiten wij de toegestane uitgaven op dit product met € 160 per jaar te verhogen.
7	PD	Kinderopvang: WKO	-200	V	I	De Wet Kinderopvang is in 2005 van kracht geworden. De eigen bijdrage van ouders is fors toegenomen, waardoor minder ouders een beroep doen op kinderopvang. Het aantal ouders dat een beroep doet op een sociaal medische indicatie vertoont wel een stijgende lijn. De budgetten voor reguliere kinderopvang, 358.000 euro, en voor sociaal medische kinderopvang, 155.000 zijn in 2005 niet uitgeput. Ook voor 2006 wordt een onderschrijding verwacht. Mogelijk dat het Rijk haar budgetten gaat bijstellen voor 2006 en verder.	
7	PD	Gemeentelijke Opvang Nieuwkomers (WIN/RIO/ROA/VVTV) <i>(nieuwe melding)</i>				Met de geplande invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel, komt de huidige Wet Inburgering Nieuwkomers per 1 januari 2007 te vervallen. Er is nog geen uitsluitsel over de resterende gemeentelijke taken en daarbij behorende middelen. Zodra hierover meer duidelijk is komen wij met een separate nota.	
9	SO	Realisatie meerjarenplan Bestemmingsplannen	0			Op grond van het Coalitieakkoord is deze melding uit het Overdrachtsdossier februari 2006 komen te vervallen.	
5	SO	Verlening subsidies woningbouw/fuca	75	V	S	Vanaf medio 2007 zal de afhandeling en administratie van de subsidies GSSV, RBWS, Fuca e.d. in aantal teruglopen. Daarmee samenhangend zal de capaciteitsinzet in de jaren 2008 tm 2010 geleidelijk afnemen tot een niveau van circa 0,25 fte, Belangrijk omslagpunt zal liggen in 2009 als de organisatie in nieuwe vorm definitief van start gaat. (2008: € 50.000 en 2009 e.v. € 75.000)	De geleidelijke terugloop zal mogelijk met enige frictie gepaard gaan; tijdige inbouw van de werkzaamheden in (nieuw te vormen) eenheden is aangewezen.

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
6	SO	Opbrengsten Precario <i>(nieuwe melding)</i>	100	N	S	Al enige jaren is sprake van achterblijvende opbrengsten van de Precariorechten op innemen gemeentegrond, reclameuitingen e.d.. In de aangeleverde (bijdragen aan de) bestuursrapportages en de jaarrekeningen zijn deze afwijkingen gerapporteerd en via suppletore begrotingen gecorrigeerd. Veronderstelling was dat slechts sprake was van incidentele tegenvallers, die op termijn weer gecompenseerd konden worden. Daarnaast vertroebelde de overdracht van de precario op innemen gemeentegrond aan de sector PD de analyse. Inmiddels is op basis van de jaarrekening 2005 een nadere analyse uitgevoerd en dient de inkomstendaling als structureel te worden beschouwd.	Het beleid ten aanzien van reclameuitingen in de Binnenstad is de afgelopen jaren met succes uitgevoerd en heeft o.a. bijgedragen aan verfraaiing van de binnenstad. Beleidsbijstelling is thans niet aangewezen. De teruggang in opbrengsten reclameuitingen is deels gecompenseerd door het aanscherpen van de contracten rond billboards, lichtmasten en driehoeksborden
6	SO	Opbrengsten markten <i>(nieuwe melding)</i>	25	N	S	Bij de opbrengsten van de weekmarkten is al enige jaren sprake van tegenvallende opbrengsten, terwijl daarnaast sprake is van een meer dan begrote toename van de (reinigings)kosten. Aangezien doorgaans sprake was van binnen het grensbedrag van € 50.000 vallende afwijkingen, zijn in de afgelopen jaren geen aparte suppletore bijstellingen voorgesteld. Binnen de bedrijfsvoering van het product is de afwijking echter materieel.	Een deel van de teruglopende opbrengsten wordt bepaald door de economische positie van het marktwezen in algemene zin (landelijke trend) en is als zodanig niet beïnvloedbaar. Wel beïnvloedbaar is de bezettingsgraad van de markten, die als gevolg van de contante betaling een grote mate van vrijblijvendheid in aanwezigheid met zich draagt. Door overschakeling op girale betaling vooraf kan een deel van het verlies aan inkomsten worden opgevangen. Mogelijkheden tot tariefsverhoging en beperking van reinigingskosten zijn thans nog in onderzoek en zullen mogelijk bij de begrotingsopstelling 2007 compenserend kunnen werken.
6	SO	Bloemencorso <i>(nieuwe melding)</i>	70	N	I	De binnenkomst en 'uitstalling' van het bloemencorso is een voormalig A-evenement, waardoor de kosten van reiniging, afzetting e.d. volledig voor rekening van de gemeente kwamen. Deze kosten dienen als gevolg van de wijziging van het evenementenbeleid per 2005 voor rekening te komen van de organiserende instanties. Voor de ontvangst van het corso is dit de gemeente Haarlem. Met de corso-organisatie zijn bindende afspraken gemaakt over de ontvangst van het corso tot en met het jaar 2007. Voor de jaren 2006 en 2007 dient dan ook in ieder geval rekening gehouden te worden met extra kosten.	Voor 2006 is voor circa € 40.000 dekking gerealiseerd tlv OPH-1 gelden (zie separate Collegenota). Voor 2007 dient, gezien de beperkte mogelijkheden van dekking ten laste van de GSB-gelden, rekening gehouden te worden met de volledige extra kosten ad € 70.000. De organisatie van het corso vanaf 2008 (en de daarmee samenhangende kosten) zullen in een separate nota aan de orde worden gesteld.
10	SB	Begraafplaatsen	110	N	S	In het Coalitieakkoord is vastgelegd dat de overgang van het batenlastensysteem wordt uitgesteld. Dit levert een structureel voordeel op van € 120.000 (en niet € 130.000, zoals in het Coalitieprogramma wordt gesteld). De lagere inkomsten als gevolg van minder begravingen komen niet te vervallen.	

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

10	SB	Participatie en inspraak	30	N	S	Door het ontbreken van structurele dekking voor de regisseurs dreigt een einde van dit initiatief.	
11	CS	Reorganisatie gemeentelijke organisatie	2006: 480 2007: 450	N	I	Over de proceskosten reorganisatie 2006 is besloten dat deze t.l.v. de opbrengstenraming externe instroomstop zullen worden gebracht (€ 480.000).	Inzake de doorloop 2007, noodzakelijke investeringskosten alsmede de frictiekosten (herplaatsing personeel, om- en bijscholing, kosten van begeleiding) is het volgende uitgangspunt van kracht: Doorloop proceskosten 2007 (voorlopige inschatting € 450.000), zullen ten laste van de loonsom worden gebracht door het openhouden van vacatures in afwachting van de reorganisatie. Ditzelfde geldt voor de frictiekosten. Noodzakelijke investeringskosten zullen door prioriteitstelling binnen de beschikbare ICT investeringsbudgetten van dekking moeten worden voorzien.
11	CS	Taakstelling Europese aanbesteding	0			Op grond van het Coalitieakkoord is deze melding uit het Overdrachtdossier februari 2006 komen te vervallen.	
11	CS	Taakstelling besparing uitzendkrachten	0			Op grond van het Coalitieakkoord is deze melding uit het Overdrachtdossier februari 2006 komen te vervallen.	
11	CS	Stelpost personeelontwikkeling	0			Overeenkomstig onze toezegging in het Overdrachtdossier financiën, hebben wij op 11 april 2006 een separate nota vastgesteld over dit onderwerp (CS/cf 2006/37). Deze melding is daarmee komen te vervallen.	
11	CS	Stelpost achterstand investeringen	- 127	V	I	Doordat in 2005 minder minder investeringen zijn uitgevoerd dan in het Investeringsplan is opgenomen (standaard wordt uitgegaan van een realisatiepercentage van 70%. In 2005 was sprake van een realisatie van ~~XX~~ procent. Dit leidt tot lagere kapitaallasten in de begroting 2006 dan was begroot.	
11	CS	Verhogen bedrag activeren van investeringen van € 5.000 naar € 25.000		N/V	S	Het verhogen van het minimumbedrag van te activeren investeringen kan op termijn leiden tot een besparing, enerzijds doordat de kosten van het in één keer ten laste brengen van de exploitatie ten opzichte van afschrijven/rente goedkoper is en anderzijds door verlaging van de administratieve lasten doordat deze kleine investeringen niet langer in de objectenadministratie hoeven te worden verwerkt. Omdat een verhoging van het minimumbedrag op korte termijn tot forse nadelen zal leiden, wordt voorlopig van deze maatregel afgezien.	

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

11	CS	Algemene uitkering (AU)	Zie ook onderdeel Bijzondere bijstand en BTW-Compensatiefonds			<p>Voor 2006 is sprake van een voordeel op de algemene uitkering van per saldo € 830.000. Ook is incidenteel voor 2006 € 320.000 extra beschikbaar voor de bijzondere bijstand. Bij de begroting 2006 is besloten om de € 830.000 in te zetten ter gedeeltelijke dekking van het nadeel uit het BCF. Wij stellen voor om de € 320.000 voor 2006 incidenteel aan te wenden ter gedeeltelijke afdekking van het tekort op de bijzondere bijstand .</p> <p>Op grond van de laatste circulaire (maart 2006) en aanvullende informatie, zijn de volgende zaken aan de orde.</p> <p>De behoedzaamheidsreserve 2005 is voor de helft tot uitkering gekomen. Deze nacalculatie heeft per saldo een negatief effect voor de uitkering 2006 en volgende jaren van ca. € 1 mln. Daar staat tegenover dat het accres voor 2006 hoger zal uitvallen. Dat betekent dat er voor Haarlem ruim € 1 miljoen extra beschikbaar komt, waarmee de noodzakelijke doorloop uit 2005 kan worden opgevangen.</p> <p>Voor de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is in 2006 eenmalig extra geld ter beschikking gesteld. Voor Haarlem gaat het om een bedrag van € 210.000. N.a.v. de nota 'De WMO in de gemeente Haarlem' is op 9 mei jl. besloten om dit bedrag toe te voegen aan het budget voor de invoering van de WMO.</p> <p>Haarlem heeft een beleid waarbij voor leerlingvervoer en bijzondere bijstand voor chronisch zieken e.a. bovenop de uitkering van het Rijk extra geld wordt uitgetrokken vanuit de algemene middelen. Nu er sprake is van extra uitkeringen voor leerlingvervoer en de bijzondere bijstand voor chronisch zieken e.a. stellen wij voor deze gelden te betrekken bij het totaalbeeld van de algemene uitkering</p> <p>Per saldo komt het voordeel op de algemene uitkering daarmee uit op ruim € 1 mln. Dit geld kan worden ingezet ter structurele afdekking van de tekorten die voortvloeien uit het BTW-compensatiefonds. Wij verwijzen daarvoor naar de tekst die op dat onderdeel (onder A) is opgenomen.</p>	<p><i>Dekking</i></p> <p>Er komt voor 2006 extra accres beschikbaar waarmee de doorloop van het nadeel uit 2005 kan worden afgedekt. Over de mutaties in de accessen voor de jaren na 2006 is nog niets bekend.</p> <p>Met inbegrip van de voorstellen om de gelden die worden ontvangen voor leeringvervoer en de bijzondere bijstand voor chronisch zieken, gehandicapten en bejaarden, te betrekken bij het totaalbeeld van de algemene uitkering, komt het voordeel op de algemene uitkering uit op € 1,0 mln. Dit bedrag is op grond van de huidige aannames structureel beschikbaar ter afdekking van een deel van de tekorten op het BTW-compensatiefonds.</p>
----	----	--------------------------------	---	--	--	--	---

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		

11	CS	Ontwikkeling personeelsformatie en – lasten	- 1.000	V	I	Door de vele ontwikkelingen op salarisgebied (sociale lasten en premies, invoering nieuw zorgstelsel, (pre)vut, IZA niet actieven e.d.) kunnen wij zo vroeg in het jaar nog geen volledige informatie leveren over de ontwikkeling van de personeelskosten. Dit geldt voor de lasten die samengaan met het gemeentelijk personeel, maar ook voor de gevolgen voor de door de gemeente gesubsidieerde instellingen. Vooral nog doen wij een voorlopige inschatting van € 1 miljoen voordelig (incidenteel in 2006; mogelijke structurele doorloop wordt nader geanalyseerd).	
11	CS	Externe instroomstop	- 500 520 (90 vanaf 2007)	V N	I I/S	Bij de bepaling van het resultaat op de externe instroomstop is teven betrokken het structurele effect op de fpu van € 90.000 nadelig, de taakstelling salariskosten Concernstaf (€ 113.000 incidenteel) en het nadeel op de salarissen Concernfinanciën (€ 317.000 incidenteel)	In de begroting 2006 is een opbrengstenraming van 0,7 mln opgenomen voor de externe instroomstop. Inmiddels hebben wij besloten de opbrengstenraming te verhogen met de reorganisatie kosten (€ 480.000). Verder ligt het in de rede om de opbrengstenraming conform werkwijze 2005 te verhogen met de taakstelling werving en selectie (€ 100.000) omdat deze taakstelling niet te realiseren is zolang de instroomstop van kracht is. Daarnaast zal de opbrengstenraming centralisatie administraties (125.000) gerealiseerd moeten worden door het openhouden van vacatures, hetgeen een verhoging van de raming externe instroomstop betekent. Ook voor andere bezuinigingstaakstellingen kan gelden dat het openhouden van vacatures noodzakelijk is om de taakstelling te realiseren waardoor een dubbel telling de opbrengst externe instroomstop kan ontstaan. Indien het nieuwe college de vacaturestop over heel 2006 gehandhaafd, zal – rekening houdend met bovenstaande posten – een voordeel optreden van tussen de € 400.000 en € 600.000.

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
11	PD	Opbrengsten OZB	Marge van -200 – 200 <i>(in telling 0)</i>	V/N	I	Op grond van ervaringscijfers is de variatie in de opbrengsten OZB en rioolrechten minder dan 1%. Door de afschaffing van het gebruikersdeel hebben leegstand en kwijschelding geen invloed meer op de hoogte van de opbrengsten. Door het aannemen van het amendement “de Pater” tijdens de parlementaire behandeling van de afschaffing van het gebruikersdeel OZB derft de gemeente € 101.000. Het Rijk is voornemens dit verlies aan opbrengsten te compenseren.	
		Opbrengsten ASH Opbrengsten rioolrechten	Marge van -450 – 450 <i>(in telling 0)</i>	V/N	I	De variatie in opbrengsten voor de afvalstoffenheffing is iets groter (maximaal 3%), omdat we voor de hoogte van deze opbrengsten afhankelijk zijn van de hoeveelheid leegstand op de peildatum. Daarnaast kan de aanslag voor afvalstoffenheffing worden kwijtgescholden.	
11	CS	Rentebaten- en lasten	0	V	S		In de meerjarenbegroting is een structureel rentevoordeel ingebouwd van € 2,1 mln. Een mogelijk extra renteresultaat wordt als incidenteel dekkingsmiddel ingezet. Gezien de verwachte stijging van de rente als gevolg van de aantrekkende economie geven wij u in overweging het lopende beleid te handhaven.
4	MO	Gevolgen CAO gemeentepersoneel en trendvolgers (structureel effect melding bestuursrapportage 2005-3)	92	N	S	Bijstelling trendvolgers noodzakelijk conform bestuursrapportage 2005-3. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde wet- en regeling op het gebied van premies en zorgverzekeringen	
11	CS	Stelpost niet tijdig te realiseren bezuinigingen	250	N	I	Met het oog op mogelijke nadelen als gevolg van niet tijdig te realiseren bezuinigingen wordt de desbetreffende stelpost incidenteel verhoogd met € 250.000. Voor 2006 was nog € 50.000 beschikbaar. Totaal dus € 300.000.	

Prg	Sector	Onderwerp	Financiële afwijking ten opzichte van begroting 2006			Toelichting op het onderwerp, nadere analyse (waaronder beschrijving oorzaak)	Voorgestelde specifieke maatregelen/beleidsaanpassingen/dekking
			Bedrag	V / N	I / S		
4	MO	Taakstelling formatiekrimp OWG/S&R en dekking rendabele formatie OWG & S&R	40 160 (m.i.v. 2007) 45 85 50	N N N N N	I S I S I	<p>Bij de Kadernota 2004 is tot een substantiële krimp van formatie besloten, gefaseerd tot 2008. Voorts is OWG ook aangeslagen voor de volledige taakstelling op een nader te onderzoeken krimp van formatie op het gebied van maatschappelijke dienstverlening met PD.</p> <p>Ten tijde van de ombuigingsvoorstellen was onvoldoende duidelijk dat een deel van de structurele formatie van OWG gefinancierd was met incidentele middelen (met name Rijksinkomsten). In de loop van 2004 bleek deze dekking slechts gedeeltelijk haalbaar. De fysieke projecten van S&R zijn in 2006 overgegaan naar SO/pm. Hierdoor is de rendabiliteit van een klein gedeelte van de formatie van S&R ad € 40.000,- verdwenen. Vanaf 2007 belooft dit tekort € 160.000.</p> <p>De taakstelling uit de Kadernota, kan qua krimp van fte in 2006 gerealiseerd worden. Echter, de herplaatsing van minstens 1 medewerker OWG loopt vertraging op zodat in 2006 eenmalig een risico gemeld dient te worden van maximaal € 50.000</p>	<p>Door een actief herplaatsingsbeleid alsmede een maximale bevrozing van restant-vacatures kan het risico ingeperkt worden. Daarnaast dient voor een tweetal BDSsituaties een beroep te worden gedaan tot 2009 op GSB3middelen. Deze middelen zijn als zodanig beschikbaar gesteld voor 2006</p>
4	MO	Bezuiniging Volksuniversiteit	200	N	I/S	<p>Inmiddels heeft op 21 maart 2006 besluitvorming door het college plaatsgevonden. Het besluit luidt "de Volksuniversiteit voor 2006 een exploitatiesubsidie toe te kennen van € 305.200 deze uitgave wordt voor € 101.300 gedekt uit programma "educatieve voorzieningen voor volwassenen" product 04.03.04. Het restant ad. € 203.900 is reeds gemeld in de financiële tussenrapportage en moet formeel verwerkt worden in de Kadernota"</p>	<p>Naar aanleiding van de gerechtelijke uitspraak heeft overleg plaatsgevonden en is een brief verzonden.</p> <p>De VU heeft bij de gemeente een voorstel neergelegd waarbij de taakstelling nog niet adequaat wordt ingevuld. Overleg vindt plaats met de VU.</p>
11	CS	Verzelfstandigingen				Deze melding is opgenomen in de hoofdtekst van de Kadernota.	
4	MO	Boven normatieve uitgaven onderwijs	0			Het eerder gemelde nadeel kan worden opgevangen binnen OWG. Deze melding uit het Overdrachtsdossier februari 2006 kan komen te vervallen.	
11	SO	Nog resterende taakstellingen (Archeologie 50, Fin.functie 50)	100	N	I	Door de continuering van de afdrachtverplichting agv de vacaturestop is het niet mogelijk om dekking te genereren voor de nog resterende taakstellingen archeologie (ivm invoering Malta) en financiële functie (taakstelling ivm noodzakelijke uitbreiding)	De taakstellingen dienen te worden meegenomen in het traject van organisatieverandering. De invoering van de wetgeving rond Malta zal mogelijk tegelijkertijd leiden tot aanpassingen.

3. Uitvoeringsprogramma OPH 2005-2009

3.1 Toelichting op het programma en de werkwijze

3.1.1 Inleiding

Met het Ontwikkelingsprogramma Haarlem 2005-2009 – afgekort tot OPH – zijn eind 2004 de afspraken met het Rijk vastgelegd over de derde ronde van het Grotestedenbeleid (GSBIII). Aangezien voor veel raadsleden het OPH een nieuw fenomeen is, geven wij de raad in deze paragraaf een uitgebreide toelichting op het programma en de werkwijze die hierbij wordt gevolgd.

Het OPH draait om de realisatie van 55 prestatieafspraken die de gemeente dient te realiseren in deze periode: afspraken over trajecten voor veelplegers, aantallen te bouwen woningen, verbetering van het ondernemersklimaat, bodemsanering etcetera. Bij elkaar een ambitieus pakket aan doelstellingen die weliswaar zijn vastgelegd met het Rijk, maar die we vooralleerst zelf willen bereiken. In de programmateksten treft u deze prestatieafspraken aan.

Net als de andere grote steden kent het Rijk middelen toe aan Haarlem op de sociale, economische en fysieke pijler, bij elkaar ruim € 70 miljoen. Dat is veel geld, maar bedacht moet worden dat 1) het grotendeels gaat om bestaande geldstromen die voor een flink deel structureel zijn verplicht en 2) het minder geld is dan de vorige ronde GSB.

Eind 2009 wordt Haarlem afgerekend op de realisatie van deze 55 afspraken, volgens het beginsel: 'niet gehaald is terugbetaald, tenzij de stad kan aantonen al het mogelijke te hebben gedaan om het resultaat te behalen'. Voorop staat dat wij deze ambities juist wél willen realiseren, omdat ze voor Haarlem belangrijke doelstellingen vertegenwoordigen. Als een stad echter ziet aankomen dat de realisatie achterblijft, bestaat in 2007 de mogelijkheid om bij de zogenaamde 'midtermreview' de gemaakte afspraken ter discussie te stellen. In feite vindt dan een nieuwe onderhandeling met het Rijk plaats die – afhankelijk van de kracht van de argumenten die de stad aanvoert - kan leiden tot nieuwe afspraken.

De 55 prestatieafspraken – meetbare doelstellingen – dienen te worden vertaald in concrete projecten en activiteiten en vervolgens dient op de voortgang te worden gestuurd. Dit gebeurt in het Uitvoeringsprogramma OPH, dat net als vorig jaar als integraal onderdeel van deze Kadernota aan de raad wordt voorgelegd. Dit past in het uitgangspunt dat het OPH volledig is geïntegreerd in de reguliere gemeentebegroting. Daarmee wordt bewerkstelligd dat college en raad een integrale inhoudelijke en financiële afweging kunnen maken over het totale gemeentelijke beleid, ongeacht uit welke bronnen dat wordt gefinancierd.

3.1.2 Het OPH als programma in een duaal bestel

De 55 prestatieafspraken vormen het door de raad vastgestelde, SMART geformuleerde kader. Het college geeft bij de Kadernota weer welk pakket aan inspanningen zij per prestatieafpraak voornemens is uit te voeren en welk budget daarvoor nodig is. Op grond van het politieke debat over de Kadernota worden vervolgens in de begroting voor het volgend jaar de uitgewerkte programmavoorstellen voorgelegd en stelt de raad de budgetten ter beschikking aan het college.

In de Kadernota een jaar verder doet het college verslag aan de raad over de voortgang, en wordt aangegeven of we op koers liggen en of er bijstellingen nodig zijn. (nb: overigens vindt naast de voortgangsinformatie in deze Kadernota een uitgebreidere inhoudelijke en financiële verslaglegging plaats in de Jaarrekening.)

Met deze aanpak stuurt de raad het programma op hoofdlijnen – op de 55 prestaties – en dient het college de ruimte en flexibiliteit te krijgen om op projectniveau bij te kunnen sturen waar dat nodig is om de prestatieafspraken te realiseren. Om een heldere afweging te krijgen bij het kiezen van projecten die doorgaan of afvallen, gelden een aantal vooraf vastgestelde toetsingscriteria (zie bijlage).

Deze aanpak is bij de behandeling van de Kadernota 2005 uiteengezet en de nieuwe raad wordt voorgesteld op deze lijn verder te gaan. Overigens zal het college de concrete uitwerkingen van programma's veelal wel ter bespreking in de raadscommissies voorleggen.

3.1.3 De integrale thema's van het OPH

Het vorige college en raad hebben 4 thema's benoemd waarlangs in het bijzonder het versterken van samenhang en synergie worden uitgewerkt. Wij stellen u voor deze thema's ook voor deze raadsperiode leidend te laten zijn. Dit betreft de volgende thema's:

1. Wijken in transformatie
2. Vitale Binnenstad
3. Ecult
4. Economie en werk.

Een belangrijk aspect bij elk van de 4 thema's is het versterken van de samenhang tussen de diverse prestatieafspraken (bijv. de prestatieafspraken mbt wonen, openbare ruimte en veiligheid). In de programmateksten verderop in deze Kadernota wordt hier per prestatieafpraak specifiek op ingegaan. Op deze plaats wordt het totaalbeeld gegeven van de wijze waarop aan deze 4 thema's wordt gewerkt.

Thema's 1. en 2.: Wijken in transformatie & Vitale Binnenstad

De gebiedsprogramma's vormen een belangrijk kader voor de integratie van de verschillende gemeentebrede ambities op het vlak van sociaal, fysiek en economisch beleid, zoals ook uiteengezet in het Coalitieprogramma. Het betreft de gebieden Zomerzone, Delftwijk, Schalkwijk, Europawijk-Zuid en Binnenstad.

In de aanloop naar dit Uitvoeringsprogramma OPH is gezocht naar de onderdelen waarop het OPH de bestaande gebiedsprogramma's verder kan versterken. In hoge mate blijkt deze aansluiting al te zijn gelegd. De OPH-afspraken met betrekking tot woningbouw, openbare ruimte, groen, milieu, economie, en delen van de sociale pijler worden reeds voor een aanzienlijk deel in deze gebieden uitgevoerd.

Wij zien een aantal kansen/mogelijkheden tot verdere integraliteit bovenop de huidige inzet in de gebiedsprogramma's en zullen deze in de komende periode concreet gestalte geven binnen deze programma's:

1. De koppeling tussen Veiligheid en woningbouw (achterpaden, Keurmerk Veilig Wonen);
2. nadere uitwerking van de prestatieafspraken 38 en 39 mbt ontmoetingsfunctie en ontmoetingsruimten, in samenwerking tussen fysieke en sociale pijler;
3. de koppeling tussen maatschappelijke opvang en vermindering overlast, in het bijzonder in de binnenstad;
4. integrale regie op de inzet van accommodaties voor zowel maatschappelijke, economische als woningbouwdoeleinden;
5. gebiedsgerichte aanpak jeugdbeleid (Brede Schoolfilosofie);
6. gebiedsgerichte aanpak ouderen- en gehandicaptenbeleid (WMO, Sterke Schakels);
7. invulling wijkeconomie.

Thema 3: Ecult

Met het programma Ecult wordt beoogd de verbinding tussen cultuur en economie te versterken. Een van de pijlers is de ontwikkeling van de creatieve industrie in Haarlem. Verankering van de creatieve

industrie in de economische agenda van de stad is daarvoor een vereiste. Inzet wordt gepleegd op o.a. de ontwikkeling van het terrein van Nieuwe Energie, het ondersteunen van jong talent en jonge ondernemers door hen te faciliteren met een startersfonds en bedrijfsverzamelgebouwen.

Daarnaast gaan wij de samenwerking met partners in de stad (kennisinstituten, bedrijfsleven) en in de regio aan, opdat er een gemeenschappelijke agenda ontstaat. Haarlem is binnen het verband van de Noordvleugel trekker van het project Creatieve As. Met de provincie werken we samen om in Europees verband ons industrieel erfgoed (Lichtfabriek e.o.) aantrekkelijk te maken voor toerisme.

Waar mogelijk draagt de gemeente bij aan netwerkvorming, wordt het bedrijvenloket versterkt en zoeken economie en cultuur elkaar op in het organiseren van ontmoetingsplaatsen. Daarnaast zetten wij in op het versterken van de aandacht voor cultuurhistorische rijkdom en cultuuraccommodaties, de verbinding tussen oude en nieuwe cultuur, oude en nieuwe economie, en op de verbinding tussen de creatieve industrie en Haarlem als woonstad.

Het Ecultprogramma en de economische OPH-prestatieafspraken sluiten in hoge mate op elkaar aan. Waar mogelijk worden de OPH-prestatieafspraken zodanig geconcretiseerd dat zij mede bijdragen aan de doelstellingen om economie en cultuur sterker te verbinden. Voor de concrete uitwerking wordt verwezen naar de betreffende programmateksten in deze Kadernota.

Thema 4: Economie, onderwijs en werk.

Het verbinden van economie, onderwijs en werk is benoemd als het vierde integrale thema binnen het OPH, en ook hier geldt dat dit thema een veel bredere werking heeft dan het OPH alleen.

Dit onderwerp vormt tevens een belangrijk thema in het Coalitieakkoord. Het verbinden van onderwijs en bedrijfsleven biedt mogelijkheden om schooluitval te voorkomen en stageplekken te realiseren, voor zowel scholieren als voor jongeren die na het afronden van hun opleiding in de bijstand (dreigen te) komen. Anderzijds creëert de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven kansen voor werkgelegenheid voor hoog opgeleiden en voor de verdere ontwikkeling van het Haarlemse en regionale bedrijfsleven. De betrokkenheid van de Sociale Dienst en CWI zijn hierbij dan ook van groot belang, maar ook onderwijsinstituten als het NOVA en INHOLLAND.

Vanuit de diverse betrokken beleidsterreinen zoals economie, sociale zaken, onderwijs, jeugdbeleid en inburgering van oud- en nieuwkomers, is er grote bereidheid om hierin de komende jaren slagen te maken in nauwe samenwerking met de betrokken externe partners. Wij nemen het initiatief om deze lijnen verder uit te bouwen en aan elkaar te verbinden. De uitwerking hiervan krijgt u bij de begroting 2007 voorgelegd.

3.1.4 Het OPH als integraal onderdeel van de reguliere begrotingscyclus.

Programmatisch werken

De nieuwe GSB-systematiek stelt forse eisen aan de deelnemende steden. De systematiek van afrekenbare prestatieafspraken betekent dat we veel nadrukkelijk moeten sturen op doelen. Zo'n programmatische aanpak is bovenal nodig omdat we onze ambities daadwerkelijk willen realiseren, maar ook om het financiële risico dat met de afrekenbaarheid is geïntroduceerd, in te dammen. Tegelijkertijd benadert Haarlem – net als de meeste collegasteden – het GSB niet langer als een afzonderlijke beleidsstroom. Het GSB/OPH maakt regulier onderdeel uit van de begrotingscyclus en wordt via de reguliere P&C-systematiek bestuurd.

De inhoudelijke en financiële voortgang van de te boeken projectresultaten wordt gevolgd via de reguliere P&C, er vindt monitoring van doelstellingen plaats, en de samenhang tussen doelen en beleidsinspanningen wordt via het Uitvoeringsprogramma in kaart gebracht. De verantwoording tenslotte vindt plaats via de (optelsom van de) gemeentelijke jaarrekeningen. Met de jaarrekening 2005 is eenvijfde deel van het OPH verantwoord.

Ambtelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheden

Hoewel het OPH een integraal programma is, volgen de ambtelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheden eenduidig de reguliere verantwoordelijkheidsverdeling:

- prestatieafspraken

De bestuurlijke verantwoordelijkheid per prestatieafpraak ligt bij de betreffende vakportefeuillehouder en het betreffende afdelingshoofd (zie bijlage voor overzicht). Deze is verantwoordelijk voor de realisatie, aansturing en verantwoording van de eigen prestatieafspraken.

- projecten en middelen

Onder elke prestatieafpraak worden projecten en activiteiten uitgevoerd en bij de begroting worden hier GSB-middelen aan toegekend. De verantwoordelijkheid voor deze projecten ligt bij de betreffende vakportefeuillehouder, inclusief de verantwoordelijkheid voor de aan projecten toegekende middelen, de bedrijfsvoering en de uiteindelijke verantwoording. In veruit de meeste gevallen vallen prestatieafpraak en projecten onder dezelfde afdeling en portefeuillehouder.

- brede doeluitkeringen

De GSB-middelen zijn gebundeld in 3 Brede Doeluitkeringen (BDU's) voor fysiek, sociaal en economie. De inzet van deze BDU's is verspreid over meerdere afdelingen. Het overallbeheer van elke BDU (lees: de bedrijfsvoering) vindt echter ambtelijk vanuit één punt plaats binnen een van de betrokken sectoren, onder verantwoordelijkheid van de betreffende sectordirecteur. Bestuurlijk valt deze bedrijfsvoeringstaak onder de verantwoordelijkheid van de voor deze sector aangewezen portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Voor de fysieke en economische pijler is dat wethouder Nieuwenburg (beheer bij sector SO), voor de sociale pijler is dat wethouder van de Molen (beheer bij sector MO).

Financieel totaaloverzicht van de 3 BDU's en aanpalende geldstromen

Financiering OPH (x € 1.000)		2005	2006	2007	2008	2009	Totaal
		Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	
BDU Fysiek	BOR milieu		1.606 pm	5.761 pm	2.760 pm	2.760 pm	12.887 2.804 (15.691)
BDU Fysiek	wonen	452	4.521	512	494	494	6.473
BDU Economie		212	1.233	1.855	610	440	4.350
BDU Sociaal		8.216	6.307	PM	PM	PM	PM
- bijdrage ministerie BZK		2.097	2.528				
- bijdrage inburgering		2.393	Pm				
- bijdrage MOVb/VO		3.726	3.779				
- bijdrage voeding GOA		-	Pm				
- bijdrage volwassenenedu		-	Pm				
Overige geldstromen		447	2.981	2.472	2.397	2.552	10.849
- Besluit locatie gebonden subsidie			2.604	1.222	2.397	2.552	8.775
- ISV1ez		447	377	50			874
- ISV stimuleringsregeling				1.200			1.200
- Bijdrage derden							
- Bijdrage provincie							
- Overig							
Totaal OPH		9.327	16.648	10.600	6.261	6.246	51.886

- planning & control

De voortgang van het OPH wordt via de reguliere planning & controldocumenten gevolgd.

- coördinatie per pijler

Bovenstaand is de formele taak- en verantwoordelijkheidsverdeling rond het OPH beschreven.

Daarnaast zijn per pijler en voor het OPH/GSB als geheel ambtelijk en bestuurlijk een aantal coördinerende, procesmatige rollen belegd, gericht op het versterken van onderlinge samenhang en op de externe vertegenwoordiging in landelijke overleggen rond het Grotestedenbeleid.

3.1.5 Het Uitvoeringsprogramma 2005-2009

In de volgende paragrafen wordt het Uitvoeringsprogramma OPH 2005-2009 voorgelegd aan de raad, geordend volgens de indeling naar de bestaande gemeentelijke programma's. De volgende opzet is hierbij gehanteerd:

1. De prestatieafspraken, onderverdeeld in jaarschijven;
2. De realisatie 2005 + toelichting over voortgang en beleidsvoornemens op hoofdlijnen;
3. Het met dit pakket inspanningen gemoeide indicatieve totaalbudget voor de komende jaren;
4. Eventuele aanvullende voorstellen ten behoeve van de uitvoering in 2006.

Dit programma vormt het richtgevend kader voor de verdere uitwerking. Op onderdelen wordt in aanloop naar de begroting 2007 een concretiseringsslag gemaakt om de hardheid en robuustheid van het programma te waarborgen. Daarbij wordt ook meegenomen de accentverschuivingen die zonodig in het woningbouwprogramma (en annex in het programma voor openbare ruimte en groen) moeten worden gelegd ten gevolge van de ambities uit het Coalitieakkoord.

3.1.6 Beslispunten raad:

De raad wordt voorgesteld:

1. kennis te nemen van de financiële effecten van de rijksbijdragen Grotestedenbeleid, zoals weergegeven in paragraaf 3.1 ;
2. het in dit hoofdstuk opgenomen uitvoeringsprogramma OPH 2005-2009 vast te stellen, i.c. de meerjarige beleidsvoornemens per afzonderlijke prestatieafspraken en het daarmee gemoeide beslag op BDU-middelen, en een nadere uitwerking voor de jaarschijf 2007 bij de begroting af te wachten;
3. de gevraagde extra BDU-middelen ten behoeve van 2006 te honoreren;
4. het college van burgemeester en wethouders te machtigen de investeringen en projecten opgenomen tot en met het jaar 2007, indien er een directe relatie met de in het OPH opgenomen prestatieafspraken aantoonbaar is, in voorbereiding te nemen.

3.2 Programma Veilige Samenleving

3.2.1 Doelstelling: veelplegers en overlast

Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
1 Jaarlijks krijgt 24% van de zeer actieve veelplegers een nazorg- en/of resocialisatietraject	24%	19	24%	24%	24%	24%
2 In 2009 ronden 20 veelplegers hun traject af	16	0	17	18	19	20
3 In 2009 krijgen 17 jeugdige veelplegers een aanbod en 15 van hen ronden dit traject af	0	*	4	8	12	15
17 In 2009 kan 80% van het aantal overlastgevendens geplaatst worden binnen de maatschappelijke opvang	80%	120%	80%	80%	80%	80%
18 Op 5 nader aan te wijzen overlastlocaties daalt het aantal meldingen van overlast door verslaafden en daklozen met 10%	-/- 2%	Nulmeting	5 locaties -/- 2%	5 locaties -/- 2%	5 locaties -/- 2%	5 locaties -/- 2%

* Voor 2005 is er geen lijst met jeugdige veelplegers beschikbaar. De verwachting is dat deze lijst er in 2006 wel zal zijn. De afgesproken prestatie wordt dan opgepakt.

Daarvoor te leveren inspanningen:

- Jaarlijks krijgt 24% van de veelplegers die bekend zijn bij Politie en Koninklijke Marechaussee een nazorg of resocialisatie traject aangeboden. Hiervan ronden in 2009 20 veelplegers (per jaar) hun traject af.
- Voor de trajecten zoveel mogelijk gebruik maken van het bestaande aanbod binnen de diverse instellingen
- In stand houden van de veegploeg.
- Het verder opzetten van het schakelstation om de doelgroep in beeld te krijgen en te houden.
- Voortzetten van de sociale teams die ingezet worden bij het oplossen van zorgwekkende overlast situaties
- Het verder opbouwen van het schakelstation

Indicatief beslag op BDU Sociaal

Financiering (x €1.000)	2006 extra vraag	2007	2008	2009
Totaal	15	234	234	234

Voor de sociale teams is in 2005 en 2006 een extra budget nodig van € 15.000. Voor dit project waren onvoldoende middelen opgenomen in de bestedingsvoorstellen 2005 en 2006)

3.2.2 Doelstelling: subjectieve en objectieve onveiligheid

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
7	In 2009 is de criminaliteit in risicogebieden en in de woonomgeving verminderd.	<i>Nvt</i>					
11	Jaarlijks worden 15 onveilige plekken aangepakt	15	14	15	15	15	15
10	Het percentage Haarlemmers dat 's avonds thuis blijft omdat men zich onveilig voelt blijft stabiel 22,2%	22%	*	22%	22%	22%	22%
12	7.956 woningen worden gecertificeerd volgens Keurmerk Veilig wonen (nulmeting 6349)	7019	6650	7468	9201	10882	12144
13	Tenminste 1 winkelcentrum wordt gecertificeerd volgens het Keurmerk Veilig Ondernemen						1

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
14	Aanpak achterpaden van 400 woningen	80					
19	Nadere uitwerking van thema "overlast"	visie	*				

Toelichting:

- Prestatieafpraak 10 is (nog) niet opgenomen, aangezien de resultaten worden onderzocht in de gemeentelijke omnibusenquête en de uitkomsten nog niet bekend zijn.
- Prestatieafpraak 19 dient nog te worden uitgewerkt.
- In 2005 zijn in het kader van het Keurmerk Veilig Woningen minder woningen gecertificeerd dan gepland, aangezien vooral aandacht is besteed aan nieuwe woningen. In de komende jaren zal ook de certificering van het bestaande woningbestand extra aandacht krijgen. In de komende jaren zal een extra inspanning moeten worden geleverd om het afgesproken aantal gecertificeerde woningen te realiseren.

Daarvoor te leveren inspanningen:

- Verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte door het aanpakken van onveilige plekken.
- Meer woningen laten voldoen aan het Keurmerk Veilig Wonen, aangezien dit een bewezen effectief instrument is naast inbraakpreventie.
- Het beveiligen van achterpaden van woningen
- Visie uitwerken rond het thema overlast

Indicatief beslag op BDU Sociaal

Financiering (x €1.000)	2006 extra vraag	2007	2008	2009
Totaal	7.5	513	513	513

Vanaf 2006 wordt een extra budget van € 125.000 uit de BDU Economie gevraagd voor de projecten Keurmerk Veilig Ondernemen.

3.2.3 Doelstelling: Jeugd & Veiligheid

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
16	In 2009 is het percentage onveiligheidsgevoelens bij de leerlingen van het voortgezet onderwijs gedaald van 9% naar 8%. Bij personeelsleden is het gelijk gebleven op 4%.	4%		4%	4%	4%	4%
15	Het percentage incidenten op scholen van het voortgezet onderwijs is in 2009 gedaald met 10%	- 2%		- 2%	- 2%	- 2%	- 2%
9	Het percentage inwoners dat aangeeft dat aandacht besteed moet worden aan overlast door op straat neemt niet toe (nulmeting: 18,3%)	18,3%		18,3%	18,3%	18,3%	18,3%
8	In 2009 is het aantal minderjarige Haarlemse verdachten van 12 t/m 17 jaar per 1000 inwoners uit deze leeftijdsgroep gedaald met 10%.	- 2%		- 2%	- 2%	- 2%	- 2%

Daarvoor te leveren inspanningen:

- projecten uitvoeren die de jongerenoverlast verminderen
- projecten ontwikkelen die jongeren fysiek, sociaal, maatschappelijk en economisch ruimte en steun geven om volwaardig te kunnen participeren en interacteren in de verschillende samenlevingsverbanden.
- door middel van voorlichting op scholen voorkomen van vormen van jeugdcriminaliteit
- ontwikkelen en uitbouwen van een structurele en samenhangende aanpak van veiligheidsproblemen waarin alle betrokken instanties rond schoolveiligheid samenwerken.

Indicatief beslag op BDU Sociaal

Financiering (x €1.000)	2006 extra vraag	2007	2008	2009
Totaal	44	473	473	473

Taakstelling 2006: minus 3% van totaal

Voor 2006 wordt een extra budget voor het project veilig school (VIOS) gevraagd. Door de late besluitvorming over de evaluatie is het budget in 2005 niet (volledig) uitgegeven en voor een registratiesysteem ten behoeve van het jeugdgroepenoverleg.

3.2.4 Bijdrage aan integraliteit uitvoering OPH:

Uitgangspunt voor het bepalen van de prioriteit van de activiteiten binnen dit domein is het veiligheidsaspect.

Nadat deze prioriteitstelling heeft plaatsgevonden wordt voor de aanpak waar mogelijk samenwerking gezocht met aanpalende terreinen en partners in de stad. (politie, brandweer, HDK).

3.3 Programma Zorgzame samenleving

3.3.1 Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingszorg

Doelstelling: Verbeteren van doorstroming in de maatschappelijke opvang.

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
20	De gemiddelde verblijfsduur in de maatschappelijke opvang is eind 2009 met 20% teruggebracht	-4%		-4%	-4%	-4%	-4%

Daarvoor te leveren inspanningen:

- bevorderen van doorstroming door gebruik te maken van de indicatie door de AWBZ
- Uitvoeren van de afspraken gemaakt in het OGGZ convenant
- Ontwikkelen van een integraal registratiesysteem

Doelstelling: Vergroten van de capaciteit in de vrouwenopvang

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
21	In 2009 bedraagt het aantal plaatsen in de vrouwenopvang 25 (nulmeting 22)	22	25	23	24	25	25

Daarvoor te leveren inspanningen:

- Het realiseren van één meldpunt voor vrouwenopvang in Noord-Holland
- Verbeteren preventieve aanpak door de ambulante hulpverlening
- Operationeel maken van een digitaal landelijk genormeerd registratie systeem bij Blijf Haarlem
- Uitbreiden van het aantal opvangplaatsen.
- Verbeteren van de doorstroming door het zorgen voor voldoende vervolg huisvesting.

Doelstelling: Verbeteren van het bereik van de ambulante verslavingszorg.

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
22	In 2009 worden 1744 cliënten behandeld in de ambulante verslavingszorg	±1774	1808	±1774	±1774	±1774	>=1774
23	In 2009 worden 577 behandelingen in de ambulante verslavingszorg afgesloten	±577	485	± 577	± 577	± 577	>= 577

Daarvoor te leveren inspanningen:

- De verdere ontwikkeling van het beleid op het gebied van de verslavingszorg (gebruikersruimte, heroïne behandeling);
- Het verder ontwikkelen van de ketens en het bereiken van een efficiëntere samenwerking van de partners
- Uitbreiding van het Zorgmentoraat
- Het realiseren van ambulante woonbegeleiding

Indicatief beslag op BDU Sociaal

Financiering (x €1.000)	2006 extra vraag	2007	2008	2009
Totaal	361	4067	4067	4067

Voor 2006 wordt een extra budget gevraagd voor Spaarnezicht (opvang zwerfjongeren) en de 24-uurs opvang. Deze projecten waren (nog) niet opgenomen in de bestedingsvoorstellen 2006.

3.3.2 Bijdrage aan integraliteit uitvoering OPH:

De doelstellingen op het gebied van maatschappelijke opvang en verslavingszorg hebben voor een belangrijk deel te maken met integrale thema Vitale Binnenstad, resp. dragen daar in belangrijke mate aan bij. Daarnaast ligt een belangrijke relatie met het de prestatieafspraken Wonen; doorstroming in de maatschappelijk opvang zal ondersteund moeten worden door een adequaat aanbod van woonmogelijkheden in Haarlem en de regio.

3.4 Programma Maatschappelijke ontwikkeling en cultuur

3.4.1 Doelstelling huiselijk geweld

Nr	statieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
4	voering van het aanwezige convenant huiselijk geweld						X
5	Instandhouding van het advies en meldpunt huiselijk geweld						X
6	aantal eerste meldingen van huiselijk geweld blijft op het niveau van 2004 (540)	540	*	540	540	540	540
	aantal herhaalde meldingen van huiselijk geweld blijft op het niveau van 2004 (230)	230	*	230	230	230	230

* In 2005 hebben de betrokken instanties de registratie van huiselijk geweld uitgevoerd. De prestaties die in 2005 zijn geregistreerd sluiten echter niet aan bij de prestaties waarop de gemeente Haarlem moet verantwoorden. Met ingang van het jaar 2006 passen de betrokken instanties (meldpunt/SMD en politie Kennemerland district Haarlem) hun registraties aan.

Daarvoor te leveren inspanningen:

- Het in stand houden van een bereikbaar en toegankelijk steunpunt voor huiselijk geweld.
- Het vanuit dit steunpunt zorgen voor preventie, vroegtijdige interventie en hulpverlening bij huiselijk geweld.
- Opzetten van een goed registratie en monitoring systeem voor huiselijk geweld.

3.4.2 Doelstelling: Aanpak van overgewicht onder 0 – 19 jarigen.

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
24	<p>Signalering en registratie van overgewicht vinden plaats bij alle kinderen die gebruik maken van de JGZ.</p> <p>Alle JGZ medewerkers werken volgens vastgestelde protocollen</p> <p>Interventies:</p> <p>A: Ouderbijeenkomsten over voeding en beweging (peuters) De afspraak is dat er minimaal 2 ouderbijeenkomsten worden georganiseerd tot 2008.</p> <p>B: Voedingsvoorlichting allochtone vrouwen: Tot 2008 worden 2 voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.</p> <p>C: Cursus Real Fit: Tot 2008 wordt de cursus Real Fit 1 keer uitgevoerd.</p> <p>D: project Beter (Zw)eten: project uitvoeren op 10 scholen tot 2008.</p>					2	X
						2	X
					1		X
					10		

(De afgesproken prestaties moeten gerealiseerd zijn per 1-1-2010)

Daarvoor te leveren inspanningen:

- Komen tot een integrale aanpak van de zorg om de gezondheidssituatie van inwoners van Haarlem te verbeteren, samen met de verschillende spelers op dit terrein

3.4.3 Doelstelling: Voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden.

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
25	In 2009 nemen 753 peuters en kleuters deel aan voor- en vroegschoolse programma's	525	575	575	650	725	753
26	In 2009 zijn 4 schakelklassen aanwezig	2	2	2 plus een pilot	3	4	4

Daarvoor te leveren inspanningen:

- Versterken van de basisvoorzieningen
- Zorgen voor een goede toeleiding naar de basisvoorzieningen
- Uitvoering van voor- en vroegschoolse programma's
- Versterking van de zorgstructuur rond het onderwijs en peuterspeelzaalwerk
- Inrichten van schakelklassen waarin de nadruk ligt op het beheersen van de nederlandse taal op een niveau die doorstroming naar de reguliere onderwijsvormen mogelijk maakt.

3.4.4 Doelstelling: Vergroten van het aantal jongeren dat een startkwalificatie behaalt.

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
27	In 2009 worden 227 schoolverlaters herplaatst met als inzet alsnog een startkwalificatie te behalen	119	134	146	173	200	227

Daarvoor te leveren inspanningen:

- Ontwikkelen van een instrument voor het monitoren van het preventief beleid voortijdig schoolverlaten.
- Continueren en opzetten van projecten voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.
- Uitvoering geven van de reguliere RMC functie
- Inzetten van de leerplichtfunctie voor preventieve en curatieve activiteiten.
- Inrichten van een jongerenloket, waarin alle betrokken partijen hun activiteiten en hun aanbod voor jongeren bundelen.

3.4.5 Doelstelling: Verbeteren van de beheersing van de Nederlandse taal en kennis van de Nederlandse samenleving onder etnische minderheden.

Nr	Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning
28	In 2006 volgen PM deelnemers volwassenenonderwijs						
29	In 2006 ontvangen PM nieuwkomers een inburgeringstraject				*		
30	In 2006 ontvangen PM oudkomers een inburgeringstraject			77			

Toelichting:

29: Voor 2006 zijn nog geen afspraken met het Rijk overeengekomen, door vertraging van rijkszijde)

30: Het aantal oudkomerstrajecten is vastgelegd voor de eerste helft 2006.

3.4.6 Financiering programma Maatschappelijke Ontwikkeling en Cultuur

Financiering (x €1.000)	2006 extra vraag	2007	2008	2009
Totaal	32	648(*)	(*)	(*)

(*) exclusief de uitgaven die nu nog in de GOA zitten, aangezien de toevoeging aan de BDU sociaal voor het GOA deel nog niet bekend is

Per 1 augustus 2006 wordt de Brede Doeluitkering Sociaal opgehoogd door het inschuiven van de middelen onderwijsachterstandenbeleid. Hoe hoog het subsidiebedrag is, wordt naar verwachting pas in juli 2006 door middel van een AmvB door de Rijksoverheid bekend gemaakt.

Gezien het belang van continuering van het ingezette beleid, de door de betrokken partners uitgevoerde en uit te voeren activiteiten in deze in de komende periode vanaf 1 augustus 2006, stellen wij voor om voor de periode van 5 maanden (augustus t/m december 2006 van schooljaar 2006 – 2007) – vooruitlopend op de beschikking van de Rijksoverheid en onder voorbehoud van het te ontvangen Rijkssubsidiebedrag – een bedrag van € 648.634,- beschikbaar te stellen om alle activiteiten te kunnen continueren om het afgesproken bereik in het

kader van de GSB te kunnen behalen. Na de zomer wordt de commissie Samenleving hierover separaat geïnformeerd.

3.4.7 Bijdrage aan integraliteit uitvoering OPH:

De doelstellingen en prestaties zijn gerelateerd aan het integrale thema Transformatie Wijken met specifieke gestapelde achterstandproblematiek: taalachterstand. Op het gebied van schoolverzuim ligt een belangrijke relatie met het integrale thema Arbeidsmarkt, Werk en Scholing.

3.5 Programma Wonen

3.5.1 Prestatieafspraken OPH en resultaten

Prestatieafspraken OPH en resultaten		2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning	Totaal planning
31	Oplevering van 4.100 woningen in bestaand gebouwd gebied	319	298	515	1.136	1.370	1.900	5.219
32	Vervanging van 900 woningen in bestaand gebouwd gebied	394	374	80	20	241	321	1.265
33	Sloop van 1090 woningen	333	145	516	396	515	146	1.718
34	2850 omzettingen van huur naar koopwoning	Geen						PM
35	815 ingrijpende woningverbeteringen	Geen	653	529	662	219	180	2.243
36	2571 woningen worden volledig toegankelijk gemaakt	Geen	666	325	777	1.184	1.310	4.262
37	In 4 wijken ^{*)} maken de fysieke en culturele kwaliteiten aantoonbaar en integraal deel uit van de gebiedsontwikkeling, (cultuurimpuls)							4
38	In 2 wijken wordt de ontmoetingsfunctie versterkt							2
39	in 1 wijk wordt een ontmoetingsruimte gerealiseerd							1
40	In 1 wijk gaat een sociaal regisseur aan de slag							1

^{*)} Delftwijk, Europawijk zd, Zomerzone en Vergrote Binnenstad

3.5.2 Toelichting op voortgang prestatie-afspraken

- prestatie 31, 32 en 33

In 2005 zijn 298 nieuwe woningen gerealiseerd (uitbreidingsniewbouw) en zijn 374 woningen vervangen (vervangingsniewbouw). Het gerealiseerde aantal nieuwbouwwoningen is iets minder dan gepland. Er zijn daarnaast beduidend minder woningen gesloopt dan voorzien. Op grond van de huidige inschattingen lijken de prestaties op het gebied van de woningbouwproductie voor de gehele OPH-2 periode haalbaar. Met name voor wat betreft de vervangingsniewbouw zijn de vooruitzichten gunstig. Gezien de ervaringen met woningbouwplanningen in Haarlem en elders – vertraging is eerder regel dan uitzondering - is het echter zaak deze conclusie slechts uiterst behoedzaam te trekken. Risicoanalyse en risicobeheersing en sturing op productie door het team woningbouwregie zijn noodzakelijk om te voorkomen dat de woningbouwproductie onvoldoende op gang komt.

Het coalitie akkoord scherpt de met het Rijk gemaakte afspraken verder aan. (1/3 sociale huur en meer renovatie). De eventuele consequenties voor de omvang van de woningbouwproductie zijn nog niet in beeld gebracht. Op dit punt komen wij de begroting nader terug.

- prestatie 34
Omzettingen van huur- naar koopwoningen worden in Haarlem niet geregistreerd. Het aantal omzettingen dat Haarlem als prestatie heeft opgenomen in het OPH-2 is gebaseerd op een afgeleide interpretatie van de cijfers van de afgelopen jaren. Door ontwikkelingen als het voorgenomen nieuwe huurbeleid, waarin opgenomen de uitbreiding van het geliberaliseerde deel van de huurvoorraad tot 25%, is het mogelijk dat het uitponden minder aantrekkelijk wordt. Bij de midterm review van deze OPH-periode in 2007 evalueren wij de voortgang van de prestatie-afspraken. De gemeente heeft geen wettelijk sturingsinstrument. Inzet van het coalitieprogramma is om de corporaties afspraken te maken over een beperkte verkoop van huurwoningen. Concrete vorderingen leggen wij de begroting voor.

- prestatie 35
Gezien het niet sporen van de VROM definitie voor 'ingrijpende woningverbetering' met de (Haarlemse) praktijk, zal met VROM in overleg worden getreden om over te gaan tot neerwaartse bijstelling van de definitie van de prestatie 'naar een aanneemsom van € 25.000,- in plaats van € 50000,-. In bovenstaande tabel is reeds rekening gehouden met aanpassing van de drempelwaarde.

In 2005 zijn, conform de aangepaste definitie, minimaal 653 woningen verbeterd. In deze telling zijn de door de Woonmaatschappij verbeterde woningen, verbeteringen aan woonhuismonumenten en particuliere initiatieven nog niet meegerekend. Hetzelfde geldt voor de planning tot en met 2009. Op basis van de thans beschikbare gegevens wordt verwacht dat gedurende de gehele OPH-2 periode bijna 2.243 woningen ingrijpend worden verbeterd.

- Prestatie 36
Er wordt, zowel bij nieuwbouw als verbouw, veel ondernomen om woningen volledig toegankelijk te maken. De corporaties hebben een actieve rol. In 2005 zijn een groot aantal woningbouwprojecten volledig toegankelijk gerealiseerd. In totaal zijn 666 'volledig toegankelijke' woningen gebouwd, waaronder bijvoorbeeld in de projecten European en de Poort van Noord.

Veel appartementen die momenteel in aanbouw zijn of in de planning staan om gebouwd te gaan worden, zijn liftontsloten, bevinden zich op één woonlaag en voldoen daarmee aan de rijksdefinitie van volledig toegankelijke woningen. Toch worden er soms ook in de gestapelde bouw woningen met een split-level (dus binnen de woning een niveauverschil) gebouwd, zoals bijvoorbeeld in het project Raaks. Dergelijke woningtypes komen echter minder vaak voor. Als de woningbouwproductie in de periode 2005-2009 volgens planning verloopt, zal de prestatie van 2.571 volledig toegankelijke woningen naar verwachting ruimschoots gehaald worden.

- prestatie 37
De verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving door het integraal benutten en borgen van de culturele kwaliteiten in de praktijk van de stedelijke vernieuwing krijgt in het kader van het uitvoeringsprogramma op diverse manieren gestalte. Zo wordt bij de concrete planvorming voor de aanpak van de woonomgeving (programma openbare ruimte, prestaties 54 en 55), waar mogelijk rekening gehouden met dit kwaliteitsaspect. De gebiedsmanagers maken daarbij gebruik van projectkunstenaars die een structurele rol spelen bij de stedelijke vernieuwing in de 4 betrokken wijken. Cultuurimpuls is echter breder dan alleen omgevingskwaliteit en de verbinding met het verleden. Het gaat hierbij ook om het vergroten van cultuurbereik (deelname), de versterking van de beleving van plekken of erfgoed, de werkgelegenheid in de culturele industrie, het aantrekken van consumenten (toeristen e.d.) en producenten, de waarde voor het aantrekken en vasthouden van creatieve bewoners, tot het versterken van de lokale culturele identiteiten en het bevorderen van de sociale cohesie. Deze aspecten komen echter meer uitgebreid bij andere onderdelen van het OPH-2 aan bod.
De prestatie wordt gehaald

- prestaties 38, 39 en 40
In 2004 en 2005 heeft Haarlem een sociaal regisseur aangesteld om de samenwerking tussen 'sociaal' en 'fysiek' te versterken. De sociaal regisseur is bij verschillende fysieke projecten ingezet. Het accent van de werkzaamheden lag in Delftwijk en de Zomerzone. In beide projecten is het effect van de aanpak reeds merkbaar. Tevens zijn sinds eind 2005 (vooralsnog voor een periode van twee jaar) vier stadsdeelregisseurs aangesteld. Ook de stadsdeelregisseurs leggen, maar meer op uitvoerend niveau, de verbinding tussen onder andere fysieke projecten, welzijn en beheerskwesties.

In Delftwijk is in de plannen voor de vernieuwing rekening gehouden met de aanleg van een winkelplein en een wijkpark. In het programma van eisen van het nieuwbouwcomplex Slauerhoff zijn maatschappelijke voorzieningen opgenomen (o.a. HOED en een ontmoetingsruimte) die zich concentreren rondom het winkelplein. De ontmoetingsfunctie in Delftwijk wordt hiermee versterkt.

Het versterken van de identiteit van Haarlem Oost, het versterken van het vermogen tot participatie in de samenleving en het voorkomen van (gevoelens van) achterstelling bij de bewoners, is één van de centrale doelstellingen van de Zomerzone aanpak. In de Zomerzone is dan ook geïnvesteerd in het versterken van de ontmoetingsfunctie. Projecten als 'Plekken en Gesprekken', de website www.amsterdamsebuurten.nl en de digitale wijkkrant dragen hieraan bij. Ook d.m.v. een tweetal kunstprojecten en straatfeesten zal gepoogd worden de ontmoetingsfunctie te versterken (zie ook P37, Cultuurimpuls).

Voorts wordt invulling gegeven aan het versterken van de ontmoetingsfunctie in Schalkwijk. Hier wordt in 2006 en 2007 het project Meerwijk Centrum opgeleverd.

Op het terrein van Nieuwe Energie – onderdeel van de Vergrote binnenstad – worden diverse functies ontwikkeld die zich bevinden op het snijvlak van cultuur (b.v. de Lichtfabriek) en economie (b.v. een bedrijfsverzamelgebouw voor de creatieve industrie). Ook zal de oever van het Spaarne ter hoogte van Nieuwe Energie en Droste als ontmoetingsplaats worden ingericht

Conclusie is dat de prestaties worden gehaald.

3.5.3 Bestedingsoverzicht

Financiering (x €1.000)		Drager	2006	2007	2008	2009	Totaal
31	Oplevering van 4.100 woningen in bestaand gebouwd gebied						
32	Vervanging van 900 woningen in bestaand gebouwd gebied						
33	Sloop van 1090 woningen						
	Totaal 31,32 en 33	BDU	2.666	140	140	140	3.086
		FYS					
		BLS	2.604	1.222	2.397	2.552	8.775
34	2850 omzettingen van huur naar koopwoning		0	0	0	0	0
35	815 ingrijpende woningverbeteringen	BDU- FYS	1.500	355	354	354	2.536
36	2571 woningen worden volledig toegankelijk gemaakt		0	0	0	0	0
37	In 4 wijken *) maken de fysieke en culturele kwaliteiten aantoonbaar en integraal deel uit van de gebieds-ontwikkeling, (cultuurimpuls)	BDU- FYS	355	17	0	0	372
38	In 2 wijken wordt de ontmoetingsfunctie versterkt						
39	In 1 wijk wordt een ontmoetingsruimte gerealiseerd						
40	In 1 wijk gaat een sociaal regisseur aan de slag						
	Totaal		0	0	0	0	0
Totalen							
	Indicatief beslag	BDU- FYS	4.521	512	494	494	5.994
	Indicatief beslag	BLS	2.604	1.222	2.397	2.552	8.775

Toelichting op bestedingsvoorstel 2006 – 2009

- algemeen
 Voor de realisatie van de prestaties Fysiek stelt het Rijk onder een aantal strikte voorwaarden geld als voorschot beschikbaar. In 2010 vindt de eindafrekening plaats. De in het overzicht opgenomen bestedingen betreffen uitsluitend de gelden die Haarlem uit de Brede Doeluitkering Fysiek over de gehele periode ontvangt. In het overzicht zijn ook de bestedingen opgenomen die worden gefinancierd vanuit de bijdrage regeling 'Besluit Locatie Subsidie' (BLS) die de minister ter stimulering van de woningbouwproductie heeft ingesteld.
 De in het overzicht opgenomen prestaties/ bestedingen betreffen niet de gehele pijler Fysiek. In het programma 'beheer openbare ruimte' en 'milieu' zijn prestaties opgenomen in het kader van de omgevingskwaliteit/grootschalig groen en bodem- en geluidssanering.
- uitvoeringsprogramma / bestedingen
 De in het overzicht genoemde totalen zijn gekoppeld aan concrete inspanningen, opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Voor het jaar 2006 zijn op basis van de door de raad beschikbaar gestelde budgetten de inspanningen in voorbereiding/ uitvoering. Voor zover deze budgetten, gelet op het huidige beeld ontoereikend zijn, zullen ze suppletoir geregeld worden. Voor de jaren 2007- 2009 zijn de in het uitvoeringsprogramma opgenomen inspanningen in principe indicatief, afgezien van de posten die reeds zijn besloten. De doorloop van een aantal in gang gezette inspanningen (vaak op gebiedsniveau) leggen eveneens claims op het nog niet benoemde deel. Dit deel wordt geconcretiseerd en bij de begroting gepresenteerd. Bij de concretisering (binnen de voorwaarden van OPH2) zal het nieuwe coalitieprogramma als uitgangspunt dienen. Voor de gehele programmaperiode 2005-2009 ontvangt Haarlem voor de totale Fysieke pijler ruim € 21 miljoen. Vanwege de grote stedelijke vernieuwingsopgave blijft het onze opdracht om naar aanvullende middelen te zoeken (provincie, rijk, europa en markt). Afhankelijk van de nadere concretisering en voortgang van het totale programma Fysiek en onderdelen daarvan (prestaties 31 t/m 55) kan zich de situatie voordoen dat de bij de aanvang gehanteerde verdeling van de budgetten nadere overweging en mogelijk aanpassing vraagt. Bij de begroting komen zo nodig op dit aspect terug.
- Voorwaarden
 Het rijk verbindt via de regelgeving (o.a besteding gelden, monitoring en verantwoording) aan de inzet van geld diverse voorwaarden. De prestaties zelf zijn neergelegd in het afgesloten convenant. De regelgeving is hard. Voldoet Haarlem hier niet aan, volgt terugvordering van geld. Wij zien daarom nauwlettend er op toe dat de gelden doel- en rechtmatig worden ingezet. De afgesproken prestaties kunnen in principe worden bijgesteld. Dit vergt dan wel onderhandelingen met het rijk resulterend in een nieuw te sluiten convenant met mogelijke financiële (lees minder geld) consequenties.
- Overloop OPH1 en OPH2
 Voor de pijler Fysiek heeft de eindafrekening voor OPH1 plaatsgevonden. De nog resterende prestatieaantallen zijn ingebouwd in de prestaties voor de tweede periode. Bij de begroting denken wij meer inzicht te kunnen verschaffen over de financiële doorloop van de in het Meerjarenprogramma Stedelijke Vernieuwing 2000-2005 (MSV) opgenomen projecten en bedragen.
- Binnen de vormgeving van de stedelijke vernieuwing staat voorop dat gezamenlijk met betrokkenen en partners (zowel in- als extern) gezocht wordt naar afstemming en gezamenlijke inzet van menskracht en middelen. Met name op het gebied van de gebiedsgerichte aanpak is er sprake van een integrale aanpak voor met name de herstructurering, openbare ruimte, fysiek-sociaal en kwaliteitsimpulsen.

3.6 Programma Economie en toerisme

3.6.1 Prestatieafspraken OPH en resultaten

Prestatieafspraken OPH en resultaten		2005 planning	2005 realisatie	2006 planning	2007 planning	2008 planning	2009 planning	Totaal planning
41	3,5 hectare geherstructureerd bedrijfsterrein	Geen	0	0	3,35	3	3	9,35 ha
42	5 hectare nieuw bedrijfsterrein						5	5 ha
43	Vermindering 5% delicten in wijkwinkelcentra							-5%
44	Vermindering 25% aangiftes op één binnenstedelijk bedrijventerrein							-25%
45	1 Vraagbundelingstraject, gericht op het aansluiten van (semi-)publieke instellingen op breedband, afgerond met een aanbestedingsronde							1
46	Tevredenheid ondernemer over gemeentelijk ondernemingsklimaat stijgt van 5.7 naar 6.2	Geen	6.3		6.4		6.5	6.5
47	100 nieuwe (door)starters	Geen	30	19	25	34	25	133
48	Toename kleinschalige Bedrijfshuisvesting met 2500 m2 in Bedrijfsverzamelgebouwen	n.v.t.						2.500
49	Structureel 100.000 extra dagbezoeken (+10%)	40.000	129.000	20.000	20.000	20.000	20.000	209.000
50	Structureel 20.000 extra verblijfstoeristen (+10%)	Geen	-10.000	+ 8.000	+ 7.000	+ 8.000	+ 7.000	20.000
51	10% minder congestie in Waarderpolder en toeleidende wegen, onder andere door doelgroepvoorzieningen							-10%

3.6.2 Toelichting op voortgang prestatie-afspraken

- prestatie 41
Door de ontsluiting van de Waarderpolder aan de noordzijde (Schoteroogbrug) is het mogelijk om 3,5 hectare extra bedrijventerrein te realiseren. De Schoteroogbrug wordt naar verwachting in 2008/2009 opgeleverd, waarmee de prestatie wordt gehaald.
- prestatie 42
De ruimtelijke mogelijkheden voor economische groei in Haarlem zijn beperkt. Locaties voor nieuwe bedrijfsterreinen zijn er niet. Samen met de RES partners (Regionale Economische Samenwerking gemeenten Zuid-Kennemerland, Haarlemmermeer, Kamer van Koophandel en provincie) zullen de locaties de Liede (gemeente Haarlemmermeer) en NV Afvalzorg (Rutteterrein, gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude) worden ontwikkeld tot regionaal bedrijventerrein. Door participatie in deze gezamenlijke ontwikkeling kan de vraag van regionale productiebedrijven naar vestigings-of uitbreidingsruimte worden opgevangen. Dit biedt ook ruimte om het herstructureringsproces in de Waarderpolder te versnellen en werkgelegenheid voor de regio te behouden en waar mogelijk uit te breiden. De inspanningen moeten leiden tot het uitbreiden van het aantal hectare bedrijventerrein met 5 in 2010. De gezamenlijke ontwikkeling schept ook afhankelijkheid, waardoor de slagingskans niet geheel zonder risico is.
- prestaties 43 en 44

Voor de projecten Binnenstad en Amsterdamstraat is in het 4^e kwartaal van 2005 reeds het Keurmerk Veilig Ondernemen afgegeven. Er is voor beide winkelcentra in 2005 een convenant afgesloten waarin de uitvoeringsmaatregelen voor 2006 en de navolgende jaren zijn opgenomen. Onderdeel van het convenant is dat het aantal delicten met minimaal 5% moet afnemen twee jaar na de nulmeting (voor de twee projecten heeft de nulmeting plaatsgevonden in 2005). In 2006 wordt begonnen met een project Samen Veilig Ondernemen in winkelcentrum Marsmanplein (tevens nulmeting). In 2007 zal worden gestart met een project Samen Veilig Ondernemen op het binnenstedelijk bedrijventerrein. Overwogen wordt het bedrijventerrein aan de Stephensonstraat hiervoor in aanmerking te laten komen. De prestatie wordt naar verwachting gehaald.

- Prestatie 45

In 2005 is de projectopdracht 'vraagbundeling breedband' goedgekeurd door de RES partners (Regionale Economische Samenwerking gemeenten Zuid-Kennemerland, Haarlemmermeer, Kamer van Koophandel en provincie). In 2006 zal aan de RES partners worden voorgesteld opdracht te geven voor een extern onderzoek om te komen tot een regionale breedband strategie. Afhankelijk van de resultaten van het onderzoek, kan door de RES partners in 2007 een convenant of intentieovereenkomst worden gesloten, waarin afspraken worden vastgelegd over de wijze van vraagbundeling en de rollen hierbij van de diverse partijen. In 2008 kan het vraagbundelingstraject worden uitgevoerd. Eerlijkheidshalve merken wij op dat er sprake is van een hoog risico profiel

- Prestatie 46

Om de gemeentelijke dienstverlening te verbeteren worden in 2005 en 2006 twee projecten uitgevoerd:

- Verbetering dienstverlening bedrijvenloket (onderdeel van de Publieksdienst). Hierbij komen zaken aan de orde als bereikbaarheid, beschikbaarheid van informatie, (digitale) dienstverlening en herkenbaarheid voor ondernemers. In 2005 is in de hal van de Publieksdienst een apart loket voor ondernemers opgesteld.
- Ondernemend Werven. Twee externe medewerkers ondersteunen bedrijven bij vestiging in Haarlem en in de gemeentelijke contacten en proberen bedrijven die dreigen Haarlem te verlaten voor Haarlem te behouden.

Voor de periode 2006 tot en met 2009 zal worden ingezet op:

- Voortgaande verbetering van de gemeentelijke dienstverlening (bedrijvenloket, accountmanagement, versterking relatiebeheer en verbetering (digitale) informatievoorziening).
- Versterking van de (bestuurlijke) samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven met als doel te komen tot gezamenlijk geformuleerde doelen en projecten die leiden tot een daadwerkelijk verbetering van het ondernemersklimaat in Haarlem.
- Verkenning van de mogelijkheden van regionale acquisitie van bedrijven in samenwerking met andere gemeentelijke overheden als Amsterdam, Zaanstad, Haarlemmermeer en Almere.

Ondanks deze inzet is het halen van de prestatie niet gegarandeerd. Extra aandacht en inzet is noodzakelijk

- Prestatie 47

Haarlem wil zich richten op startende ondernemers en met name op startende ondernemers uit de creatieve sector. Deze sector kan sterk bijdragen aan de economische groei in Haarlem en aan verbetering van de werkgelegenheid. Hiertoe zijn/ worden diverse initiatieven ontplooid:

- Coaching Noord-Holland
- Haarlemse Start
- Innovatieprogramma Waarderpolder
- Startersfonds
- Kennisnetwerk Haarlem (regiocentrum)

De prestatie wordt gehaald.

- Prestatie 48

Momenteel wordt gewerkt aan een tweetal concrete projecten:

- Voorhelmstraat (voormalige Huishoudschool) (800 m²).
- Een gebouw op het terrein Nieuwe Energie (700 m²).
- Daarnaast is gestart met een verkennend traject voor realisatie van een Leerbedrijf (School of Economics) met starterseenheden voor met name creatieve bedrijvigheid. Diverse andere initiatieven zijn nog in onderzoek (Slachthuissterrein, Westelijke Randweg, e.d.).

Risicoprofiel: hoog

- prestatie 49

In 2005 is door de Centrum Management Groep (CMG) – een samenwerkingsverband van de gemeente Haarlem, Kamer van Koophandel, MKB en van (georganiseerde) ondernemers in de binnenstad - onder andere gewerkt aan de voorbereiding van het sluiten van een nieuw convenant. Waar het vorige convenant nog sterk het accent legde op (door de gemeente te realiseren) openbare ruimte projecten, zal het huidige convenant een bredere, economische insteek hebben. Het streven is de CMG ook in de periode 2007-2009 te laten functioneren.

In 2005 is door middel van het sluiten van prestatiecontracten met de VVV en de Hapro ingezet op verbetering van de dienstverlening aan toeristen en de promotie van Haarlem. Tevens zijn de mogelijkheden verkend voor relocatie van de VVV van het stationsplein naar de grote markt. In 2006 zal een plan van aanpak opgesteld worden voor de verdere versterking van de toeristische sector. Van belang daarbij is eerst te bepalen wat de ambities van Haarlem zijn op bijvoorbeeld het gebied van informatievoorziening en dienstverlening aan toeristen, toeristische promotie in binnen- en buitenland, acquisitie van zakelijke bezoekers (o.a. congressen) en verbetering van de toeristische infrastructuur. Vervolgens kan aan de orde komen hoe – binnen de financiële kaders – de ambities gerealiseerd kunnen worden en welke partijen daarvoor worden uitgenodigd.

Bijzondere aandacht vraagt het evenementenbeleid. Tot op heden is het gemeentelijk evenementenbeleid betaald uit GSB gelden en diverse andere posten. Per 2007 is een bodem gelegd in een nieuw op te richten evenementenfonds van € 100.000. Met ingang van 2007 (overgangsjaar) en vanaf 2008 (structureel) zal een beroep gedaan moeten worden op de algemene middelen.

Prestatie wordt gehaald, ook vanwege de autonome groei

- Prestatie 50

In Haarlem is het aantal hotelkamers op dit moment de beperkende factor in de hoeveelheid verblijfstoeristen die de stad (kunnen) bezoeken. Met de realisering van hotelcapaciteit in de Damstraat en aan het Klokhuisplein (oplevering respectievelijk 2006/2007 en 2007/2008) zal een aanmerkelijke verbetering in deze situatie optreden.

In de periode 2006-2008 zal bovendien gewerkt worden aan de uitvoering van een plan van aanpak te stimuleren van de realisatie van nog meer hotelcapaciteit en ter stimuleren van een betere hotelbezetting in het laagseizoen.

- Prestatie 51

Gekoppeld aan prestatie 41 (ontsluiting Waarderpolder) wordt voor het eind van de programmaperiode (2008/2009) concrete invulling aan deze prestatie gegeven.

- Integraliteit

De nadruk voor integraliteit / synergie bij de pijler Economie voor de gebiedsgerichte aanpak ligt met name bij Waarderpolder (bedrijventerreinen) en de Vergrote Binnenstad (toerisme). Verder vindt vergaande afstemming plaats met veiligheid en cultuur.

3.6.3 Bestedingsoverzicht

	Financiering (x €1.000)	Drager	2006	2007	2008	2009	Totaal
41	3.5 hectare geherstructureerd bedrijfsterrein	BDU EZ	0	1.000	0	0	1.000
		ISV-1	45	0	0	0	45
42	5 hectare nieuw bedrijfsterrein	BDU EZ	35	15	0	0	50
43	Vermindering 5% delicten in wijkwinkelcentra						
44	Vermindering 25% aangiftes op één binnenstedelijk bedrijventerrein	BDU EZ	25	50	50	0	125
45	1 Vraagbundelingstraject, gericht op het aansluiten van (semi-)publieke instellingen op breedband, afgerond met een aanbestedingsronde	BDU EZ	20	20	10	0	50
46	Tevredenheid ondernemer over gemeentelijk ondernemingsklimaat stijgt van 5.7 naar 6.2	BDU EZ	290	40	40	30	400
		ISV-1	102				102
47	100 nieuwe (door)starters	BDU EZ	220	170	110	0	500
48	Toename kleinschalige Bedrijfshuisvesting met 2500 m2 in Bedrijfsverzamelgebouwen	BDU EZ	110	150	40	0	300
		ISV-1	50	50	0	0	100
49	Structureel 100.000 extra dagbezoeken (+10%)	BDU EZ	503	390	360	310	1.563
		ISV-1	180				180
50	Structureel 20.000 extra verblijfstoeristen (+10%)	BDU EZ	30	20		0	50
51	10% minder congestie in Waarderpolder en toeleidende wegen, onder andere door doelgroepvoorzieningen						100
Totalen							
	Indicatief beslag	BDU EZ	1.233	1.855	610	440	4.138
	Indicatief beslag	ISV-1	377	50	0	0	427

Toelichting op bestedingsvoorstel 2006 – 2009

- algemeen

Voor de realisatie van de prestaties Economie stelt het Rijk onder een aantal strikte voorwaarden geld als voorschot beschikbaar. In 2010 vindt de eindafrekening plaats. De in het overzicht opgenomen bestedingen betreffen uitsluitend de gelden die Haarlem uit de Brede Doeluitkering Economie over de gehele periode ontvangt. In het overzicht zijn ook de bestedingen opgenomen die worden gefinancierd vanuit de overloop van de eerste programma periode (ISV1). Bij de eindafrekening over de eerste periode heeft het rijk bepaald dat het realiseren van een aantal prestaties mag doorlopen naar de tweede periode. Het daarvoor gereserveerd geld dient voor de aan deze prestaties gekoppelde inspanningen te worden ingezet.

De in het overzicht opgenomen prestaties/ bestedingen betreffen niet de gehele pijler economie. In het programma 'verkeer en vervoer' is prestatie 51 opgenomen.

- uitvoeringsprogramma / bestedingen

De in het overzicht genoemde totalen zijn gekoppeld aan concrete inspanningen, opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Voor het jaar 2006 zijn op basis van de door de raad beschikbaar gestelde budgetten de inspanningen in voorbereiding/ uitvoering.. Voor de jaren 2007- 2009 zijn de in het uitvoeringsprogramma opgenomen inspanningen in principe indicatief. afgezien van de posten die reeds zijn besloten. Het deel voor deze jaren wordt nader geconcretiseerd en bij de begroting gepresenteerd. Bij de concretisering (binnen de voorwaarden van OPH2) zal het nieuwe collegeprogramma als uitgangspunt dienen.

- Co-financiering

Besteding van de aan de prestaties toegekende gelden is voorwaardelijk. De gemeente Haarlem is verplicht gelden in te zetten als cofinanciering. Wij hebben bij de samenstelling van het uitvoeringsprogramma hiermee rekening gehouden. Vooralnog schatten wij in dat deze co financieringseis kan worden ingewilligd. Bij de verdere verfijning / uitwerking / beheer van het uitvoeringsprogramma blijft dit punt van aandacht.

3.7 Programma Duurzaam beheer en onderhoud van de stad

3.7.1 Prestatieafspraken OPH en resultaten

Prestatieafspraken OPH en resultaten	2005 plan - ning	2005 realisatie	2006 plan- ning	2007 plan- ning	2008 plan - ning	2009 plan- ning	Totaal planning
52 Bodemprogramma							
1. ISV saneringen t.l.v. ISV middelen, bruto							1.083.082 eenheden
2. ISV saneringen t.l.v. ISV middelen, bruto							618.876 eenheden
3. saneringen door derden (bruto)							2.869.800 eenheden
4. saneringen door derden (netto)							684.170 eenheden
53 70 A- en railwoningen geluidsaneren			70				70 won
54 30 ha openbare ruimte krijgt een kwaliteitsimpuls	0	6	2	7	7	8	30 ha
55 30 ha grootschailg groen wordt aangepakt	0	6,6	6,8	5,5	5,5	5,6	30 ha

3.7.2 Toelichting op voortgang prestatie-afspraken

- prestatie 52

Het bodembeheer en –sanering inrichten op een gebiedsgerichte aanpak. De saneringsinspanning is in een programma ondergebracht, in samenhang met stedelijk beheer en ontwikkeling tot en met 2009. Dit programma is kwalitatief en kwantitatief vertaald naar Bruto Prestatie Eenheden (BPE's), die in 2010 verantwoord moeten worden

De BPE's zijn gekoppeld aan de feitelijk afgeronde projecten. Daarvoor is de aanpak conform jaarsnede 2005 + deel 2006 ingezet. In 2005 op basis van het programma formeel **5.255 BPE's** gerealiseerd (na goedkeuring evaluatierapport), **direct t.l.v. het ISV** en exclusief de gesaneerde grondwaterhoeveelheden (rapportage einde periode), èn **47.790 BPE's door derden** (beide opgaven zijn alleen de bruto-opgaven).

De geleverde prestaties lijken laag t.o.v. het te behalen eindresultaat. De programmatische aanpak volgt op dit moment de jaarsnede. De komende jaren zal het naijleffect van bijtelling (pas) op het moment van een goedgekeurd evaluatieverslag, ingelopen moeten worden (ca ½ tot ¾ jaar). Het project Reinaldapark is in hoge mate bepalend voor het totaal aantal BPE's. Dit project ligt ver weg; bedacht moet worden dat de omvang groot is en de inspanning gekoppeld zal zijn aan diverse jaarsneden. Tot op heden is nog geen zicht op de startdatum (i.v.m. de programmatische invulling).

Buiten de realisatie van projecten is gewerkt aan een gebiedsgericht bodembeleid, dat aansluit aan de nieuwe wet- en regelgeving (Herziening Wbb, Circulaire Bodemsanering, Besluit Bodemkwaliteit en Kwaliteitszorg Bodembeheer (KWALIBO)).

Bijdrage aan integraliteit uitvoering OPH:

Het bodemsaneringsprogramma staat, naast de aanpak van milieu-urgente projecten, ten dienste van ruimtelijk fysieke ontwikkelingen en beheer van de leefomgeving (zone-aanpak, herstructurering, versterking economische ontwikkeling, etc)

- **prestaties 54 en 55.**

Het programma voor 2006 is in december 2005 door ons vastgesteld. Hierin is tevens een doorkijk gegeven naar de latere jaren, die jaarlijks, na vaststelling van de begroting wordt herijkt en vastgesteld.

De projecten voor 2006 zijn allen gestart qua voorbereiding en een groot deel zal in 2006 ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Gesignaleerd wordt dat de relatie woningbouw – openbare ruimte/grootschalig groen met name in de latere jaren enigszins zorgelijk is. Getracht wordt om de corporaties zoveel mogelijk te binden aan het OPH-programma, teneinde zowel woningen te realiseren alsmede de omgeving rondom die woningen kwalitatief te verbeteren. Er staat tevens een aantal “solitaire” projecten gepland, die weliswaar geen relatie hebben met de woningbouw, maar wel bijdragen aan de doelstellingen van stedelijke vernieuwing en de afgesproken hectares.

Voor Europawijk Zuid loopt sinds enige tijd een impulsaanvraag bij het Rijk, waarbij gepoogd wordt om 0,8 miljoen euro extra te verkrijgen voor de openbare ruimte in deze wijk. Hierover zal naar verwachting eind 2006 duidelijkheid komen. Indien mogelijk wordt dit geld direct in het integrale bestedingsvoorstel voor 2007 benoemd.

Het coalitieprogramma breekt een stevige lans voor (achterstallig) onderhoud. Een deel van de in te zetten middelen zal ook bijdragen aan het oplossen van achterstallig onderhoud. De keuzen voor prioritering en methoden van aanpak zullen via het beleidskader openbare ruimte worden gemaakt. Dit beleidskader zullen wij in de loop van 2006 aan u voorleggen.

3.7.3 Bestedingsoverzicht

	Financiering (x €1.000)	Drager	2006	2007	2008	2009	Totaal
52	Bodemprogramma	BDU-FYS					2.804
	1. ISV saneringen t.l.v. ISV middelen, bruto						
	2. ISV saneringen t.l.v. ISV middelen, bruto						
	3. saneringen door derden (bruto)						
	4. saneringen door derden (netto)						
53	70 A- en railwoningen geluidsaneren		161	161	161	161	644
54	30 ha openbare ruimte krijgt een kwaliteitsimpuls	BDU-FYS	1.445	5.600	2.599	2.599	12.243
55	30 ha grootschalig groen wordt aangepakt						
	Totalen		1.606	5.761	2.760	2.760	15.691
	Indicatief beslag	BDU-FYS	+PM	+PM	+PM	+PM	

Toelichting op bestedingsvoorstel 2006 – 2009

- Bij de totaalbedragen staan voor de jaren 2006 t/m 2009 PM ramingen, deze ramingen betreffen het nog niet nader gespecificeerd aandeel van het bodemprogramma. De raad heeft bij de begroting 2006 het totaal saneringsprogramma bekrachtigd. De BDU middelen maken daar onderdeel van uit. Bij de begroting 2007 denken wij een nadere specificatie te kunnen verschaffen
- algemeen
Voor de realisatie van de prestaties Fysiek stelt het Rijk onder een aantal strikte voorwaarden geld als voorschot beschikbaar. In 2010 vindt de eindafrekening plaats. De in het overzicht opgenomen bestedingen betreffen uitsluitend de gelden die Haarlem uit de Brede Doeluitkering Fysiek over de gehele periode ontvangt. De in het overzicht opgenomen prestaties/ bestedingen betreffen niet de gehele pijler Fysiek. In het programma ‘Wonen’ en ‘milieu’ zijn prestaties opgenomen in het kader van de woningproductie en relatie sociaal-fysiek .
- uitvoeringsprogramma / bestedingen
De in het overzicht genoemde totalen zijn gekoppeld aan concrete inspanningen, opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Voor het jaar 2006 zijn op basis van de door de raad beschikbaar gestelde budgetten de inspanningen in voorbereiding/ uitvoering. Voor de jaren 2007- 2009 zijn de in het uitvoeringsprogramma opgenomen inspanningen in principe indicatief, afgezien van de posten die reeds zijn besloten. Het nog niet benoemd deel wordt geconcretiseerd en bij de begroting gepresenteerd. Bij de concretisering (binnen de voorwaarden van OPH2) zal het nieuwe collegeprogramma als uitgangspunt

dienen. Voor de gehele programmaperiode 2005-2009 ontvangt Haarlem voor de totale Fysieke pijler ruim € 22 miljoen. Vanwege de grote opgave blijft het onze opdracht om naar aanvullende middelen te zoeken (provincie, rijk, Europa en partners). Afhankelijk van de nadere concretisering en voortgang van het totale programma Fysiek en onderdelen daarvan (prestaties 31 t/m 55) kan zich de situatie voordoen dat de bij de aanvang gehanteerde verdeling van de budgetten nadere overweging en mogelijk aanpassing vraagt. Bij de begroting komen wij zo nodig op dit aspect terug.

- **Voorwaarden**
Het rijk verbindt via de regelgeving (o.a besteding gelden, monitoring en verantwoording) aan de inzet van geld diverse voorwaarden. De prestaties zelf zijn neergelegd in het afgesloten convenant. De regelgeving is hard. Voldoet Haarlem hier niet aan, volgt terugvordering van geld. Wij zien daarom nauwlettend er op toe dat de gelden doel- en rechtmatig worden ingezet. De afgesproken prestaties kunnen in principe worden bijgesteld. Dit vergt dan wel onderhandelingen met het rijk resulterend in een nieuw te sluiten convenant met mogelijke financiële (lees minder geld) consequenties.
- **Overloop OPH1 en OPH2**
Voor de pijler Fysiek heeft de eindafrekening voor OPH1 plaatsgevonden. De nog resterende prestatieaantallen zijn ingebouwd in de prestaties voor de tweede periode.
- **Binnen de vormgeving van de stedelijke vernieuwing staat voorop dat gezamenlijk met betrokkenen en partners (zowel in- als extern) gezocht wordt naar afstemming en gezamenlijke inzet van menskracht en middelen. Met name op het gebied van de gebiedsgerichte aanpak is er sprake van een integrale aanpak voor met name de herstructurering, openbare ruimte, fysiek-sociaal en kwaliteitsimpulsen.**

4. Risicoparagraaf

In deze paragraaf melden wij u de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen. Reguliere risico's – dat zijn de risico's die zich regelmatig voordoen en die in het algemeen goed zijn te meten – staan hier niet in. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

Indeling risico's

Wij hebben de risico's waarmee de gemeente wordt geconfronteerd gecategoriseerd in vier hoofdgroepen: beleidsrisico's, bedrijfs- en uitvoeringsrisico's, eigendomsrisico's en aansprakelijkheidsrisico's. De reden om dat te doen is dat kennis over het soort risico van belang is voor de te nemen bestuurlijke en/of ambtelijke maatregelen. De beïnvloedbaarheid van de omvang van de risico's, het kunnen afwenden ervan en de mogelijkheden om het zich daadwerkelijk voordoen van de risico's te kunnen beperken verschilt per categorie. Een organisatie die zich daar meer van bewust is, is beter in staat om op het juiste moment de bestuurlijke en ambtelijk te kunnen handelen. Wij lichten de hoofdgroepen risico's kort toe. Vervolgens treft u in een tabel per hoofdgroep de relevante risico's aan.

1. *Beleidsrisico's*

Deze risico's vloeien rechtstreeks voort uit door het bestuur gemaakte keuzen over hoe gemeentelijke taken moeten worden uitgevoerd. De omvang van het risico is (in dit stadium) te beïnvloeden en eventueel af te wenden. Voorbeelden zijn de aanleg van nieuwe infrastructuur en nieuwe voorzieningen.

2. *Bedrijfs- en uitvoeringsrisico's*

Binnen deze categorie vallen de volgende soorten risico's:

- a. Risico's als gevolg van wijzigingen in beleid, regelgeving en bekostiging van hogere overheden (bijvoorbeeld de regelgeving en bekostiging van specifieke uitkeringen)
- b. Risico's als gevolg van wijzigingen in participatie en medebekostiging en risicodeling samenwerkingspartners (bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen)
- c. Risico's die samenhangen met de uitvoering van eerder genomen (uitvoerings-)besluiten (bijvoorbeeld exploitatie van de Philharmonie). In tegenstelling tot de beleidsrisico's is het in deze fase niet meer mogelijk om het risico af te wenden.

Bedrijfs- en uitvoeringsrisico's hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat ze moeilijk afwendbaar zijn. Of dat nu komt doordat we als gemeente worden geconfronteerd met nadelige maatregelen van andere overheden en derden, of dat we bij de uitvoering van een project met tegenvallers worden geconfronteerd (bijvoorbeeld onverwachte bodemverontreiniging).

De vraag of een risico tot de beleidsrisico's of tot de bedrijfs- en uitvoeringsrisico's moet worden gerekend is niet altijd zonder meer te beantwoorden. Het antwoord kan ook samenhangen met de fase waarin een onderwerp zich bevindt. Bijvoorbeeld een project als de Schoterbrug. In de voorbereidingsfase worden keuzen gemaakt die de omvang van het risico beïnvloeden, waardoor het project wordt ingedeeld bij de beleidsrisico's. Wanneer eenmaal een definitieve keuze is gemaakt hoe het project wordt uitgevoerd, en wat de kosten zullen zijn gaat een nieuwe fase in en is sprake van een bedrijfs- en uitvoeringsrisico (zie 2c). Uiteraard is het in deze fase nog wel mogelijk om maatregelen te nemen om het zich daadwerkelijk voordoen van een risico te beperken.

Het voorbeeld van de Schoterbrug laat zien dat een risico in de loop van de beleidscyclus verschuift van een beleidsrisico naar een bedrijfs- en uitvoeringsrisico.

3. *Eigendomsrisico's*

Eigendomsrisico's doen zich voor als gevolg van schade of verlies van eigendommen van de gemeente of als gevolg van bodemverontreiniging gemeentegronden

4. *Aansprakelijkheidsrisico's*

Binnen deze categorie vallen de volgende soorten risico's:

- a. aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad (schadeclaims van burgers, bedrijven en andere rechtspersonen)
- b. aansprakelijkheid uit onrechtmatige overheidsdaad (risico van onrechtmatige beschikkingen)
- c. aansprakelijkheid uit rechtmatige overheidsdaad (met name planschade en nadeelcompensatie)
- d. contractuele aansprakelijkheid (in het bijzonder borgstellingen en garanties)

[zie voor de risicioparaagraaf na bijlage 3]

BIJLAGE 1

Verantwoordelijkheid prestatieafspraken OPH2

Onderstaand staan de 55 prestatieafspraken met het Rijk (OPH2) weergegeven, geordend naar de gemeentelijke programma's.

Programma	Verantwoordelijke portefeuillehouder en afdeling	Prestatieafspraken OPH2
2. Veilige samenleving		
	Jaap Pop PD/VHT	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaarlijks krijgt 24 % van de zeer actieve veelplegers een nazorg- en/of resocialisatietraject (nulmeting: 24%). 2. In 2009 ronden 20 veelplegers hun traject af (nulmeting: 16) 3. In 2009 krijgen 17 jeugdige veelplegers een aanbod (nulmeting: 0) en 15 van hen ronden dit traject af. 4. In 2009 kan 80% van het aantal overlastgevendens geplaatst worden binnen de maatschappelijke opvang (nulmeting: 80%). 5. Op 5 nader aan te wijzen overlastlocaties daalt het aantal meldingen van overlast door verslaafden en daklozen met 10% 6. In 2009 is de criminaliteit in risicogebieden en in de woonomgeving verminderd. 7. Het percentage Haarlemmers dat 's avonds thuis blijft omdat men zich onveilig voelt, blijft stabiel op 22,2 % 8. Jaarlijks worden 15 onveilige plekken aangepakt 9. 7. 956 woningen worden gecertificeerd volgens het Keurmerk Veilig Wonen 10. Tenminste 1 winkelcentrum wordt gecertificeerd volgens het Keurmerk Veilig Wonen 11. Aanpak achterpaden van 400 woningen 12. Nadere uitwerking van het thema "overlast" (nog te doen) 13. In 2009 is het percentage onveiligheidsgevoelens bij de leerlingen van het voortgezet onderwijs gedaald van 9% naar 8%. Bij personeelsleden is het gelijk gebleven op 4%. 14. Het percentage incidenten op scholen van het voortgezet onderwijs is in 2009 gedaald met 10% 15. Het percentage inwoners dat aangeeft dat aandacht besteed moet worden aan overlast door jongeren op straat neemt niet toe (nulmeting: 18.3%) 16. In 2009 is het aantal minderjarige Haarlemse verdachten van 12 t/m 17 jaar per 1000 inwoners uit deze leeftijdsgroep gedaald met 10%
3. Zorgzame samenleving		
	Hilde van de Molen MO/OWG	<ol style="list-style-type: none"> 17. De gemiddelde verblijfsduur in de maatschappelijke opvang is eind 2009 met 20% teruggebracht. 18. In 2009 bedraagt het aantal plaatsen in de vrouwenopvang 25 (nulmeting: 22) 19. In 2009 worden 1774 cliënten behandeld in de ambulante verslavingszorg (nulmeting: 1774) 20. In 2009 worden 577 behandelingen in de ambulante verslavingszorg afgesloten (nulmeting: 577) 21. Uitvoering van het aanwezige convenant huiselijk geweld 22. Instandhouding van het advies- en meldpunt huiselijk geweld 23. Het aantal eerste en herhaalde meldingen van huiselijk geweld blijft op het niveau van 2004 (resp. 540 en 230). 24. – Signalering en registratie van overgewicht vinden plaats bij alle kinderen die gebruik maken van de JGZ; - alle JGZ-medewerkers werken volgens vastgestelde protocollen; - in een plan van aanpak worden concrete interventies rond overgewicht aangegeven (procesafpraak)

4. Maatschappelijke ontwikkeling en Cultuur		
	Maarten Divendal MO/OWG	25. In 2009 nemen 753 peuters en kleuters dat deel aan voor- en vroegschoolse programma's (nulmeting: 502) 26. In 2009 zijn 4 schakelklassen aanwezig (nulmeting: 2) 27. In 2009 worden 227 schoolverlaters herplaatst met als inzet alsnog een startkwalificatie te behalen (nulmeting: 92) 28. Aantallen deelnemers Volwassenenonderwijs: afspraken volgen medio 2005
	Hilde van de Molen MO/OWG	29. In 2006 ontvangen indicatief (PM) nieuwkomers een inburgeringstraject 30. In 2005 ontvangen (PM) oudkomers een inburgeringstraject
5. Wonen		
	Jan Nieuwenburg SO/Beleid	31. Oplevering van 4075 woningen in bestaand gebouwd gebied 32. Vervanging van 900 woningen in bestaand gebouwd gebied 33. Sloop van 1090 woningen 34. 2850 omzettingen van huur naar koopwoning 35. 815 ingrijpende woningverbeteringen 36. 2571 woningen worden volledig toegankelijk gemaakt 37. In Delftwijk, Europawijk zd, Zomerzone en Vergrote Binnenstad maken de fysieke en culturele kwaliteiten aantoonbaar en integraal deel uit van de gebiedsontwikkeling, 38. In 2 wijken wordt de ontmoetingsfunctie versterkt 39. In 1 wijk wordt een ontmoetingsruimte gerealiseerd 40. In 1 wijk gaat een sociaal regisseur aan de slag
6. Economie en Toerisme		
	Jaap Pop SO/Beleid	41. 3.5 hectare geherstructureerd bedrijfsterrein 42. 5 hectare nieuw bedrijfsterrein 43. Vermindering 5% delicten in wijkwinkelcentra 44. Vermindering 25% aangiftes op één binnenstedelijk bedrijventerrein 45. 1 Vraagbundelingstraject, gericht op het aansluiten van (semi-)publieke instellingen op breedband, afgerond met een aanbestedingsronde 46. Tevredenheid ondernemer over gemeentelijk ondernemingsklimaat (verbetering oordeel in de Benchmark gemeentelijk ondernemingsklimaat) stijgt van 5.7 naar 6.2 47. 100 nieuwe (door)starters 48. toename kleinschalige bedrijfshuisvesting met 2500 m2 in bedrijfs-verzamelgebouwen 49. 100.000 extra dagbezoeken p.j. (+ 10%) 50. 20.000 extra verblijfstoeristen op jaarbasis (+10%)
8. Bereikbaarheid en mobiliteit		
	Jan Nieuwenburg SB/VeV	51. 10% minder congestie in Waarderpolder en toeleidende wegen, onder andere door doelgroepvoorzieningen
10. Duurzaam beheer en onderhoud van de stad		
	Maarten Divendal SB/Milieu	52. vele vierkante en kubieke meters grond worden gesaneerd (benoemd in OPH-afspraken) 53. 70 A- en railwoningen worden geluidsgesaneerd 54. 30 hectare openbare ruimte krijgt een kwaliteitsimpuls 55. 30 hectare grootschalige groenprojecten

Toetsingscriteria OPH2

Onderstaand een nadere uitwerking van de toetsingscriteria die in het Uitvoeringsprogramma 2005 zijn vastgesteld. Deze laten zich als volgt samenvatten (**alle pijlers**):

- Alle activiteiten dienen concreet te leiden tot het bereiken van de prestatieafspraken of dienen hier direct voorwaardelijk aan bij te dragen;
- De activiteiten moeten SMART en uitvoeringsgericht zijn;
- Per activiteit moeten de totaalkosten met de diverse financieringsbronnen worden aangegeven.

Om het uitvoeringsprogramma beheers- en stuurbaar te maken zullen betrokken afdelingen dienen aan te geven of er voldoende basis is om de uitvoering van betreffende programmaonderdeel ter hand te nemen. Hierbij gaat het om de beoordeling van:

- De hardheid uitvoering van de afrekenbare prestatieafspraken, efficiency en mogelijke risico's;
- De causaliteit en effectiviteit (directe bijdrage aan prestatieafpraak);
- Legitimiteit en rechtvaardiging overheidsingrijpen (marktfalen) (pijlers fysiek en economie);
- Aard van de kosten en de hardheid hiervan en mogelijke alternatieven;
- De (gedeeltelijke) dekking van de inspanningen uit exploitatie, subsidies e.a. en de hardheid hiervan;
- Leidt een investering tot het genereren van meer (andere) geldstromen;
- De validiteit van het programma.

Als inspanningen onvoldoende hard zijn, is de eerste stap het wegnemen van belemmeringen en risico's, zodat uiteindelijk verzekerd is dat de doelstelling gehaald kan worden. Uiteindelijk is bepalend of de 'bodem' in het programma aanwezig is: zijn alle prestatie-afspraken uit het OPH voldoende belegd. Daarbij is een integrale afweging nodig in verband met mogelijke over- en onderbenoeming. Het kan dus voorkomen dat een project dat aan de criteria voldoet, toch niet wordt gehonoreerd (*meer van hetzelfde*).

Extra criteria Fysieke pijler

Gezien de keuze voor een gebiedsgerichte aanpak gelden voor Fysiek de volgende aanvullende criteria:

- 1° prioriteit voor maatregelen in de gebieden die significant bijdragen aan het realiseren van de herstructureringsopgave en tevens een belangrijk aandeel hebben in de uitbreidingsnieuwbouw;
- 2° prioriteit voor maatregelen bij de overige gebieden, voor zover sprake is van een gebiedsaanpak;
- 3° prioriteit concrete grootschalige projecten uitbreidingsnieuwbouw, voor zover niet al opgenomen in de gebieden onder 1. en 2.

Extra criteria economische pijler

Voor de pijler Economie geldt als toevoeging dat als gevolg van de verdergaande rijksafspraken aan elke prestatieafpraak in het Ontwikkelingsprogramma reeds een bedrag is gekoppeld. Het budget is volledig geormerkt en onderverdeeld naar onderwerpen. Binnen deze onderwerpen bestaat de vrijheid van gemeente Haarlem om activiteiten te initiëren (met inachtneming van de bovenstaande criteria).

**GELDSTROMEN BINNEN HET DOMEIN
SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID**

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	87
2.	SAMENVATTING	88
3.	INKOMENSDEEL: DE MIDDELEN VOOR BIJSTANDSVERLENING	89
3.1.	DOEL.....	89
3.2.	WERKING.....	89
3.3.	PROGNOSE 2006	90
4.	WERKDEEL: DE MIDDELEN VOOR ARBEIDSMARKTINSTRUMENTEN.....	91
4.1.	DOEL.....	91
4.2.	WERKING.....	91
4.3.	PROGNOSE 2006	91
5.	BIJZONDERE BIJSTAND: DE MIDDELEN VOOR MINIMABELEID	92
5.1.	DOEL.....	92
5.2.	WERKING.....	92
5.3.	PROGNOSE 2006	93
6.	DEBITEUREN: VORDERINGEN EN VOORZIENINGEN.....	94
6.1.	INLEIDING	94
6.2.	AARD EN OMVANG VAN DE DEBITEUREN	94
6.3.	VOORZIENING VOOR DEBITEUREN.....	94
6.4.	DE BOEKHOUDJKUNDIGE WERKING VAN DE DEBITEUREN	95
6.5.	PROGNOSE 2006	96
7.	UITVOERINGSKOSTEN	97
8.	BIJLAGE VERDEELMODEL INKOMENSDEEL WET WERK EN BIJSTAND.....	98

1. Inleiding

De gemeente Haarlem verkeert in financieel zwaar weer. De afgelopen jaren is fors ingegrepen op de gemeentebegroting en zijn tal van bezuinigingsmaatregelen getroffen. Niettemin staat ons college opnieuw voor de opgave extra maatregelen te treffen om een aantal financiële tegenvallers het hoofd te kunnen bieden.

Binnen het domein van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaat veel geld om, grofweg te onderscheiden in drie hoofdstromen. Naast de bijzondere bijstand (1), beschikt de gemeente sinds de invoering van de Wet Werk en Bijstand in 2004 over het Inkomensdeel (2) en het Werkdeel (3). Daarnaast is er sprake van een omvangrijk debiteurensaldo (4).

Naast de grote financiële omvang van deze budgetten zijn met twee van deze geldstromen, het Inkomensdeel en de Bijzondere Bijstand, flinke financiële risico's gemoeid. Voorliggende nota betreft een beschrijving van de verschillende geldstromen binnen het domein Sociale zaken en Werkgelegenheid. De nota beschrijft het doel, de inhoudelijke en de financiële werking van deze regelingen. Met betrekking tot de financiële werking verklaren we de risico's. Voor cijfermateriaal verwijzen we u naar de tussenrapportage 2006 en de jaarrekening 2005.

2. **Samenvatting**

Er zijn drie belangrijke grote geldstromen binnen het domein Sociale Zaken en Werkgelegenheid: het Inkomensdeel Wwb (het I-deel), het Werkdeel Wwb (het W-deel) en de bijzondere bijstand. Daarnaast is er een sprake van een omvangrijk debiteurensaldo.

Met betrekking tot het I-deel kan worden gesteld, dat in de begrotingsystematiek van de gemeente Haarlem meer dan voorheen rekening moet worden gehouden met kortingen op het macrobudget. Het opnemen van het bedrag uit de indicatieve beschikking van het Ministerie leidt tot gemeentelijke begrotingsproblemen bij een neerwaartse bijstelling van het macrobudget in de definitieve beschikking. De enige mogelijkheden om de resultaten in het I-deel positief te beïnvloeden hebben betrekking op een effectief reïntegratiebeleid als ook een effectief beleid gericht op preventie en poortwachter.

Met betrekking tot het W-deel kan worden gesteld dat dit geormerkte budget geen effecten heeft op de begroting, tenzij de inzet van arbeidsmarktinstrumenten leiden tot een positief resultaat in het I-deel.

Het verloop van het budget bijzondere bijstand is goed beïnvloedbaar: het betreft hier keuzes met betrekking tot het gewenste niveau van minimabeleid. Naar het zich laat aanzien bestaat er momenteel geen politiek draagvlak bij de Raad om te komen tot een versobering van het huidige minimabeleid, dat loopt tot 2007.

Met betrekking tot de debiteuren kan worden gemeld, dat het risicopercentage van de voorziening dubieuze debiteuren recentelijk door het bestuur is vastgesteld op 80% van het debiteurensaldo. Nader onderzoek moet uitwijzen of en in welke mate de voorziening verder kan afnemen. Gelet op de financiële situatie van de gemeente Haarlem, hebben wij de accountant verzocht dit onderzoek op korte termijn af te ronden.

3. Inkomensdeel: de middelen voor bijstandsverlening

3.1. Doel

De middelen in het I-deel zijn bestemd voor de kosten van bijstandsverlening en de langdurigheidstoeslag.

3.2. Werking

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt jaarlijks in haar begroting het macrobudget I-deel vast op basis van een aantal criteria (zie paragraaf 0), waarvan de raming van het aantal bijstandsgerechtigden het belangrijkste is. Via een verdeelmodel worden deze middelen over de gemeenten verdeeld.

De Wet Werk en Bijstand bepaalt, dat overschotten op het I-deel vrij te besteden zijn. Tekorten op het I-deel dienen gemeenten zelf op te vangen. Aan dit financiële risico is een maximum verbonden van 10%. Bij eventuele tekorten groter dan 10% van het totale I-deel, springt het Rijk bij mits het tekort niet te wijten is aan een gebrekkige uitvoering of te weinig inspanningen op het gebied van uitstroom. Het Rijk heeft dit model ontworpen om gemeenten door middel van een financiële prikkel te stimuleren tot een adequate uitvoering van de WWB als ook een effectief reïntegratiebeleid.

Om schommelingen in het I-deel op te vangen heeft de raad de Bestemmingsreserve WWB (voorheen FWI) ingesteld met een maximale omvang van € 5 miljoen. Gelet op de financiële risico's die de gemeente loopt bij de uitvoering van de WWB is een omvang van circa € 5 miljoen tevens de gewenste omvang. Hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Het verdeelmodel is al jaren bron van discussie en onderzoek. Het Ministerie stelt alles in het werk om het verdeelmodel zoveel mogelijk te objectiveren. Aan de hand van 13 criteria met hieraan gekoppeld een wegingsfactor (zie paragraaf 0) wordt het macrobudget jaarlijks verdeeld over de gemeenten. Dat neemt niet weg, dat veel gemeenten worden geconfronteerd met negatieve herverdeel-effecten die een groot financieel risico met zich meebrengen. De verschillende verdeelcriteria hebben ook het effect, dat gemeenten per bijstandscliënt gemiddeld een verschillend budget I-deel ontvangen. Immers, de omvang van het bijstandsbestand is slechts één van de verdeelcriteria.

Het Ministerie maakt jaarlijks rond oktober de voorlopige verdeling van het macrobudget I-deel over de gemeenten bekend. Gemeenten ontvangen dan een *indicatieve beschikking* over het daaropvolgende jaar. Vrijwel op hetzelfde moment verzendt het Ministerie de *definitieve beschikking* over het lopende jaar. Dit is tevens het moment, waarop het Rijk een nieuwe berekening toepast op de benodigde omvang van het macrobudget I-deel aan de hand van de prognoses op dat moment.

In de afgelopen jaren betekende dat een bezuiniging op het macrobudget I-deel en daarmee een lagere definitieve beschikking dan in eerste instantie indicatieve door ons ontvangen; hetgeen heeft geleid tot neerwaartse bijstellingen in de orde van grootte van enkele miljoenen.

Het Ministerie van SZW maakt de indicatieve beschikking voor het komend jaar bekend op het moment, dat de gemeentelijke begroting voor het komend jaar gereed is voor toezending aan de Raad ter vaststelling. Als deze indicatieve beschikking fors afwijkt van de in deze begroting voor het komende boekjaar opgenomen raming, leidt dit op het moment van toezending tot actuele financiële onzekerheden. Met betrekking tot de begroting 2004 en 2005 was hier sprake van. Dit effect wordt versterkt, doordat het Ministerie van SZW gelijktijdig de definitieve beschikking over het lopend boekjaar bekend maakt.

Welke cijfers zijn nu juist voor de beoordeling van de raming van de lastenkant in het komend begrotingsjaar? De indicatieve cijfers in de beschikking voor komend jaar, de definitieve beschikking over het lopende boekjaar of de eigen raming van de lastenkant, die gebaseerd is op voorgaande beschikkingen, ervaringscijfers en gemeentebrede begrotingsvoorschriften afgegeven in het voorjaar? En wat te doen met het verschil, zowel voor wat betreft het lopende als voor het komende boekjaar?

Gedurende het boekjaar sturen en verantwoorden wij de lasten aan de hand van de begroting. Als in oktober van het boekjaar de definitieve beschikking van het Ministerie van SZW fors afwijkt van de opbrengstenraming in de begroting is het in november en december onmogelijk de begrotingsuitvoering van de gemeente nog bij te sturen, terwijl in de uitvoering van het product WWB al helemaal geen korte-termijn sturingsmogelijkheden voorhanden zijn. Het resulterende verschil tussen de werkelijke lasten en baten komt dan direct terug in de rekening.

3.3. Prognose 2006

De effecten rondom het I-deel worden ten dele veroorzaakt door de landelijke ontwikkeling van het bijstandsvolume: het aantal bijstandsgerechtigden. De landelijke verlagingen van het macrobudget I-deel werd telkens ingegeven door een lagere groei van het volume bijstandsgerechtigden dan in eerste instantie was geraamd. Ook in Haarlem is het aantal bijstandsgerechtigden gedaald, maar het lijkt zich sinds 2004 te stabiliseren.

Wij gaan ervan uit dat het bijstandsbestand in 2006 ongeveer gelijk zal blijven aan dat in 2005. De verwachte effecten van de stelselherziening in de WAO (strengere herkeuring leidend tot een verschuiving van WAO naar bijstand) hebben zich nog niet voorgedaan en zullen zich, zoals blijkt uit navraag bij de UWV, ook in mindere mate voordoen dan door de UWV werd verwacht.

Er is weliswaar nog niet of nauwelijks sprake van economische groei, er is evenmin sprake van een verslechtering zodat ook hier het effect op de bijstand minimaal is. Door de vergrijzing valt alleen een lichte stijging waar te nemen van het aantal bijstandsgerechtigden ouder dan 65 jaar. Deze trend zet zich voort in 2006. Het I-deel > 65 jaar is dan ook enigszins toegenomen.

Ondanks onze prognose, dat het aantal bijstandsgerechtigden vrijwel gelijk zal blijven in 2006, is het I-deel weer beduidend lager vastgesteld. Het I-deel dat Haarlem jaarlijks ontvangt wordt bepaald door de ontwikkeling van het macro-budget, gebaseerd op het totaal aantal bijstandsgerechtigden in Nederland. Op dit totaalbudget wordt een verdeelsystematiek losgelaten met verschillende objectieve verdeelkenmerken (zie paragraaf 0) waarin lokale economische, sociale en demografische factoren verwerkt zijn. Helaas blijkt de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden in Haarlem in ongunstige zin af te wijken van het gemiddelde in Nederland, waardoor het toegekende budget in toenemende mate ontoereikend is voor de bekostiging van de door ons te verstrekken uitkeringen. Wij staan dus voor de opgave het aantal bijstandsgerechtigden verder terug te dringen.

Beleidsvoorstellen die hiertoe kunnen leiden zijn:

- het realiseren van een effectiever reïntegratiebeleid. Met name het onlangs gestarte experiment 'work first' levert veelbelovende resultaten op;
- Voorkomen van instroom "bij de poort" van mensen die nog relatief dicht bij de arbeidsmarkt staan;
- Investeren in een scherper fraudebeleid;
- Meer aansluiting zoeken met de lokale ondernemers en zich nieuw vestigende bedrijven om bijstandsgerechtigden aan werk te helpen

Om een indruk te geven van de financiële effecten van een achterblijvend reïntegratiebeleid: indien de gemiddelde middelgrote gemeente in Nederland in een jaar een afname met 100 bijstandsclienten weet te realiseren, terwijl het bestand in Haarlem gelijk blijft levert dat een nadeel op van circa € 1 miljoen. Volgens CBS-cijfers is de gemiddelde bestandsgrootte in onze klasse in het derde kwartaal van 2005 met 340 afgenomen en in Haarlem vrijwel gelijk gebleven. Dit effect zou indien het structureel blijkt te zijn op jaarbasis dus een tekort van € 3,4 mln genereren.

4. WERKDEEL: DE MIDDELEN VOOR ARBEIDSMARKTINSTRUMENTEN

4.1. Doel

Het Werkdeel is een geormerkt budget uitsluitend bestemd voor de uitvoering van het reïntegratiebeleid. Het betreft de inkoop en financiering van arbeidsmarktinstrumenten.

4.2. Werking

Het W-deel wordt jaarlijks door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan gemeenten beschikbaar gesteld. De omvang van het W-deel wordt tot nog toe steeds bepaald op basis van historische gegevens, met name het aantal bijstandsgerechtigden. Het mag slechts worden aangewend voor inwoners van Haarlem vallend onder de gemeentelijke reïntegratieverantwoordelijkheid¹. Het Ministerie werkt momenteel ook aan een objectief verdeelmodel voor het W-deel, dat gefaseerd zal worden ingevoerd.

Het W-deel is een geormerkt budget dat uitsluitend mag worden aangewend voor arbeidsmarktinstrumenten, zoals reïntegratie- en activeringstrajecten, gesubsidieerde arbeid, stimuleringspremies, kinderopvang et cetera.

In de afgelopen jaren is aan het Werkdeel verschillende keren extra middelen toegevoegd vanuit het Ministerie. Met name in het kader van de Agenda voor de Toekomst zijn extra prestatieafspraken gemaakt in ruil voor extra middelen.

Overschotten op het W-deel mogen tot een maximum van 75% van het jaarbudget worden overgeheveld naar het daaropvolgende jaar, en moeten dan worden besteed. Het resterende overschot vloeit terug naar het Rijk.

Omdat er sprake is van inkoop op basis van het beschikbare budget, ontstaan er geen tekorten op het W-deel. Er zijn derhalve geen financiële risico's verbonden aan het W-deel.

Er treden met betrekking tot het W-deel derhalve geen begrotingseffecten op. Een effectieve inzet van arbeidsmarktinstrumenten levert wel een positieve bijdrage aan het I-deel. In dat kader lijkt het experimentele project 'Work First' concrete resultaten te boeken.

4.3. Prognose 2006

Wij verwachten door sterke uitbreiding van de "work-first"aanpak in 2006 een groter deel van het beschikbare werkdeel te benutten. Daarmee willen wij enerzijds het Inkomensdeel ontlasten en anderzijds voorkomen dat terugbetaling van een ongebruikt deel van het werkbudget plaatsvindt.

---

¹ Het betreft drie groepen: Wwb-gerechtigden, Anw-gerechtigden en personen ingeschreven bij het CWI als werkloos werkzoekende zonder uitkering.

5. BIJZONDERE BIJSTAND: DE MIDDELEN VOOR MINIMABELEID

5.1. Doel

De bijzondere bijstand is bedoeld voor de kosten van de uitvoering van minimabeleid en komt op basis van aanvraag ten goede aan huishoudens met een inkomen tot maximaal 115% van de bijstandsnorm.

5.2. Werking

De hoogte van het budget bijzondere bijstand wordt bepaald door de Raad van de gemeente Haarlem. Er is geen sprake van een geoormerkte geldstroom vanuit het Rijk ten behoeve van het budget bijzondere bijstand. Regelmatig stelt het Ministerie budget beschikbaar voor het 'repareren' van door het Rijk ongewenst geachte koopkrachtontwikkelingen. Deze middelen worden echter altijd ongeoormerkt via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld.

Met de invoering van de Wet Werk en Bijstand in 2004 geldt er een verbod op het bieden van categoriale bijzondere bijstand, met uitzondering van een categoriale regeling voor ouderen en gehandicapten (tot 2006) en het bieden van een collectieve ziektekostenverzekering voor minima.

De Raad van de gemeente Haarlem heeft in juni 2004 de nota 'het maximale voor de minima' vastgesteld, waarmee ons college een extra impuls wilde geven aan het lokale minimabeleid. Hiermee werd het budget bijzondere bijstand tijdelijk verhoogd tot en met 2006 ter financiering van een aantal specifieke instrumenten.

De Raad heeft maximale aandacht willen geven aan het minimabeleid om een zo groot mogelijke doelgroep te bereiken. Vastgesteld kan worden dat deze ambitie is waargemaakt: het aantal aanvragen voor de verschillende regelingen is veel hoger uitgevallen dan vooraf was geraamd. Daarnaast is besloten om de kosten voor de noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers in 2004 en 2005 ten laste te brengen van de bijzondere bijstand. Gevolg hiervan is dat het budget bijzondere bijstand een tekort vertoont.

Het budget bijzondere bijstand kan slechts op twee manieren worden beïnvloed: enerzijds door een versoering van het minimabeleid, anderzijds door het verlagen of afschaffen van subsidies. In beide gevallen betekent dit dat de Raad moet teruggekomen van de besluitvorming met betrekking tot de nota 'het maximale voor de minima' als ook de instelling van de post armoedebestrijding.

Naast de individuele bijzondere bijstand, wordt een aantal subsidies verleend uit de post armoedebestrijding, eveneens onderdeel van het budget bijzondere bijstand. Het betreft hier onder meer de subsidies aan Platform Minima Organisaties, de cliëntenparticipatie, tafeltje dekje, vakantiecampen Radius, crisishulpverlening door de Stadsbank et cetera.

Wij hebben inmiddels drie maatregelen genomen die het tekort op de bijzondere bijstand moeten beperken, te weten:

- het afzien van de extra premiekorting Basiszorgplan 2004 en 2005 ad € 288.000
- het niet langer financieren van de noodopvang uitgeprocedeerde asielzoekers uit het budget bijzondere bijstand ad € 255.000 (€ 91.000,- gedekt uit UPC-gelden, restant dekking te vinden bij kadernota);
- inzet restant reserve bijzondere bijstand ad € 169.000.

Het in de firap gerapporteerde tekort op de bijzondere bijstand is inclusief het voordeel van het basiszorgplan, en exclusief de alternatieve dekking voor de noodopvang asielzoekers. De reserve bijzondere bijstand is in 2005 ingezet en nu opgebruikt.

Net zomin als bij het verlagen van de toeslagen (wijziging bijstandsverordening), bestaat er thans draagvlak bij (een ruime meerderheid van) de Raad om tot een verdere versoering van het minimabeleid te komen.

5.3. Prognose 2006

Wij verwachten dat het tekort op de bijzondere bijstand zonder aanvullende maatregelen van de Raad zal oplopen tot circa € 250.000, nu de kosten voor de noodopvang in 2006 niet meer ten laste zullen komen van de bijzondere bijstand . Gelet op het open-einde karakter van bijzondere bijstand, is het niet mogelijk een budgetplafond in te stellen.

6. DEBITEUREN: VORDERINGEN EN VOORZIENINGEN

6.1. Inleiding

Met de komst van de WWB draagt de gemeente het volledige risico van het beheer van de debiteuren voor wat betreft de door de afdeling SoZaWe uitgevoerde regelingen. In de jaarrekening 2004 is m.b.t. dit risico een voorziening getroffen van 85% van het uitstaande debiteurenbedrag: de voorziening dubieuze debiteuren. Voor 2005 is dit percentage voorlopig bestuurlijk vastgesteld op 80%.

Per 31 december 2005 dient de omvang van deze voorziening opnieuw te worden vastgesteld in het kader van de jaarrekening 2005. Tot op heden zijn de financiële effecten van het debiteurenverloop (opbrengsten en lasten) nog niet in de gemeentelijke begroting opgenomen. Dit dient met ingang van 2006 wel te gebeuren.

In 2005 heeft de afdeling SoZaWe zijn debiteuren d.m.v. een steekproef van beperkte omvang aan een nadere analyse onderworpen. Met betrekking tot de resultaten van de systematische incasso is een quick scan uitgevoerd. Zowel de steekproef als de quick scan hebben gegevens opgeleverd, die gebruikt kunnen worden voor een verdere optimalisering van het debiteurenbeheer in 2006 en verder. De steekproef en de quick scan zijn evenwel te beperkt van omvang om op basis van de uitkomsten een definitief antwoord te kunnen geven op de noodzakelijke omvang van de voorziening dubieuze debiteuren.

6.2. Aard en omvang van de debiteuren

Op basis van de steekproef en de quick scan besluiten wij vanaf 1 januari 2006 een dubieuze debiteur te definiëren als een debiteur, die gedurende meer dan 3 maanden onrechtmatig niet aan zijn verplichtingen voldoet. Op basis van deze definitie kan met ingang van 2006 een goed debiteurenbeheer worden opgezet.

De afdeling SoZaWe kent verschillende soorten debiteuren:

- Personen die teveel bijstand hebben ontvangen. Het teveel ontvangen bijstand kan zijn ontstaan uit onrechtmatigheden (fraude). Ook ontstaat er een debiteur bij beëindigingen, namelijk met betrekking tot het verschil tussen de feitelijke beëindiging van de uitkering en de datum waarop het bijstandsrecht is vervallen (Wwb);
- Personen die leenbijstand hebben ontvangen (Wwb);
- Personen die een lening hebben ontvangen in het kader van het ondersteunen van startend ondernemers (Bbz) of ondernemers in financiële problemen (Ioaz);
- Personen die in het kader van schuldenproblematiek een krediet hebben ontvangen (Stadsbank).

Het aantal debiteuren bedraagt circa 6000 personen, van wie de meeste meerdere vorderingen hebben uitstaan. Gemiddeld genomen is het totaalbedrag aan vorderingen per debiteur toegenomen van circa € 2.600 in 2003 naar € 3.000 in 2005.

6.3. Voorziening voor debiteuren

Het totale bedrag aan debiteuren wordt niet geïnd. Een debiteur is gemiddeld zes jaar bezig met de aflossing van schulden. De invordering is gebonden aan wettelijke regels met betrekking tot de draagkracht en draagkrachtberekening. Er zit derhalve een plafond aan de maximale aflossing per maand of jaar. Deze regels beschermen de debiteur, maar beperken ook de opbrengsten van incasso.

Ook is er een aantal dubieuze debiteuren, waarbij incasso niet of nauwelijks meer mogelijk is. De afdeling SoZaWe heeft op experimentele basis en ten aanzien van een beperkte groep dubieuze debiteuren een effectiever incassobeleid uitgevoerd, met als resultaat dat een substantieel aantal dubieuze debiteuren alsnog ging aflossen.

Niettemin kan worden geconcludeerd dat een belangrijk deel van het uitstaande debiteurensaldo niet wordt geïnd. In de jaarrekening 2004 hebben wij dan ook (zoals elk jaar) een algemene voorziening getroffen van 85% van het debiteurensaldo, alsmede een specifieke voorziening dubieuze debiteuren Stadsbank.

In 2006 zal de afdeling SoZaWe de definitieve financiële omvang van de oninbare historische vorderingen (2005 en ouder) bepalen, opdat in 2006 bepaald kan worden welke omvang (percentage van het debiteurensaldo) de voorziening dubieuze debiteuren dient te kennen. Deze uitgebreidere steekproef op het historisch bestand is nodig, gezien het complexe samenstel van verschillende regelingen, waaruit het bestand is opgebouwd, en het daarmee samenhangende gemeentelijke risico van inning.

De omvang van het huidige debiteurensaldo en het risicopercentage (80%) leiden naar verwachting in 2005 tot een vrijval van € 3.000.000,- uit de voorziening dubieuze debiteuren ten gunste van het resultaat de jaarrekening 2005. De definitieve vrijval zullen wij bepalen bij opmaak van de jaarrekening 2005 op basis van het dan actuele debiteurensaldo.

Op basis van de ervaringen met de systematische harde incasso in 2005 besluiten wij tot continuering van deze vorm van incasso in 2006. We verwachten dat de opbrengsten de kosten zullen overtreffen en zullen de Raad voorstellen deze kosten ten laste van de opbrengsten te brengen. De hiermee samenhangende budgettaire effecten in het licht van het verbeterde debiteurenbeheer zullen wij voor de kadernota 2006 separaat aan de Raad voorleggen.

De ABW werd op basis van het kaststelsel met het Rijk verrekend. Inzake de WWB dienen we thans nog steeds op basis van het kasstelsel jaarlijks een opgaaf bij het Rijk te doen (de single-audit rapportage). Complicerende factor hierbij is dat voor andere regelingen, die de afdeling SoZaWe uitvoert, weer licht afwijkende regels gelden. Tegelijkertijd boeken we in de gemeentelijke rekening op basis van het stelsel van baten en lasten.

Nu vanaf 2006 de WWB in zijn volle omvang van kracht wordt, dient de financiële en administratieve verwerking van deze wet ook conform de vigerende wet- en regelgeving te geschieden. Om te bepalen of wij aan deze eisen voldoen hebben wij onze accountant verzocht de financiële en administratieve verwerking te toetsen aan de wet- en regelgeving en ons hierover te adviseren

6.4. De boekhoudkundige verwerking van de debiteuren

In 2005 is De afdeling SoZaWe gestart met een analyse van het debiteurenbestand en hun betaalgedrag. Deze analyse verdient nog nadere verdieping. Niettemin hebben wij in overleg met onze accountant besloten om het risicopercentage van de voorziening debiteuren in 2005 vast te stellen op 80%. Bij de jaarrekening 2005 verwachten wij een vrijval van circa € 3 miljoen.

Belangrijke gedachte bij het debiteurenbeheer is, dat een debiteur meestal ontstaat doordat gedurende de uitkeringsperiode om welke reden dan ook teveel aan de uitkeringsgerechtigde is uitbetaald. Dit leidt in de exploitatie tot een nadeel. Door een vordering op de ex-uitkeringsgerechtigde in te stellen van gelijke grote creëren we een opbrengst (voordeel). Nadeel en voordeel vallen niet altijd in hetzelfde boekjaar.

Een aantal vordering innen we echter niet, omdat de debiteur dubieus blijkt. Dit risico dekken we af door een voorziening dubieuze debiteuren. Het op peil brengen en houden van deze voorziening leidt tot kosten (nadeel).

Het debiteurenbeheer kent een aantal verschillende financiële effecten:

1. Bij opboeking van een vordering (opbrengst=100%) verhogen we ook de voorziening dubieuze debiteuren (lasten=80%). Hierdoor ontstaat een voordeel van 20% van de opgeboekte vordering.

2. (Volledige) betaling van een vordering leidt tot een verlaging van de voorziening (opbrengst=80%). Hierdoor ontstaat een voordeel van 80% van de opgeboekte vordering.

1. en 2. kennen over de loop van de tijd een opbrengst van 100%, dat het destijds teveel uitbetaalde uitkeringsbedrag (nadeel) volledig compenseert.

3. Blijkt een vordering oninbaar dan boeken we de vordering af ten laste van de voorziening dubieuze debiteuren. Er is noch sprake van een voordeel noch van een nadeel. Om de voorziening op peil te houden, dienen we jaarlijks ten laste van de exploitatie op grond van het benodigde risicopercentage dubieuze debiteuren en het debiteurensaldo een last te nemen (nadeel).

Met ingang van 2006 willen we én een onderscheid aanbrengen tussen de “oude” (2005 en ouder) en de “nieuwe” debiteuren én tussen de verschillende uitvoeringsregelingen.

Door een goed en actief debiteurenbeheer met betrekking tot de “nieuwe” debiteuren wensen we ook financieel grip te krijgen op het debiteurenbeheer.

De “oude” debiteuren zullen we in de komende jaren moeten afhandelen. Hierdoor zal uiteindelijk het totale debiteurensaldo aanzienlijk verminderen evenals de omvang van de voorziening dubieuze debiteuren.

6.5. Prognose 2006

Op grond van conjuncturele overwegingen prognosticeren we het resultaat van het debiteurenbeheer 2006 gelijk aan de voorlopige raming van de opbrengst 2005, te weten 3 mln. Dit is een verhoging van € 2,7 mln ten opzichte van de in de begroting opgenomen post van € 303.000,- .

7. UITVOERINGSKOSTEN

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vergoedt geen uitvoeringskosten. De apparaatskosten samenhangende met de uitvoering van alle activiteiten werk en inkomen, drukken op de gemeentelijke begroting.

De meeste kosten wijzigingen niet of nauwelijks onder invloed van de hoogte van het cliëntenbestand. Het betreft met name de overheadkosten zoals bijvoorbeeld huisvesting, automatiseringskosten, accountantskosten et cetera.

Wijzigingen in het bijstandsvolume hebben wel direct gevolgen voor de benodigde formatie casemanagers. Landelijk wordt een gemiddelde case-load van 80 als norm gehanteerd. In Haarlem werken we momenteel met een case-load van 120 per casemanager. Als gevolg hiervan krijgen de reïntegratieactiviteiten te weinig aandacht, hetgeen direct doorwerkt in de behaalde uitstroom (en daarmee in de omvang van de door de gemeente te verstrekken uitkeringen). Voorstellen om de case-load terug te brengen en meer inzet op reïntegratie te krijgen zijn binnen de afdeling in voorbereiding.

Gelet op bovenstaande zijn er op korte termijn geen mogelijkheden te besparen op de uitvoeringskosten en overhead binnen de afdeling SoZaWe.

8. BIJLAGE VERDEELMODEL INKOMENSDEEL WET WERK EN BIJSTAND

Het I-deel wordt op basis van de onderstaande criteria gekoppeld aan een wegingsfactor en peiljaar verdeeld over de gemeenten.

Verdeelkenmerken

1. Lage inkomens 15-64 jaar (% van huishoudens 15 – 64 jaar met inkomen)
2. Eenouderhuishoudens 15-44 jaar (% van huishoudens 15-64 jaar)
3. Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (% van inwoners 15-64 jaar)
4. Totaal allochtonen 15-64 jaar (% van inwoners 15-64 jaar)
5. Laag opgeleiden 15-64 jaar (% van inwoners 15-64 jaar)
6. Huurwoningen (% van totaal aantal woningen)
7. Regionaal klantenpotentieel (% van aantal inwoners)
8. Inwoners stedelijk gebied (% van aantal inwoners)
9. Werkzame beroepsbevolking (% van van totale beroepsbevolking)
10. Banen in handel en horeca in COROP-regio (% van banen)
11. Procentuele banengroei in COROP-regio
12. Aantal banen in COROP-regio (% van totale beroepsbevolking)
13. Netto arbeidsparticipatie van vrouwen in COROP-regio

Aan de hand van 13 criteria met hieraan gekoppeld een wegingsfactor (zie bijlage), wordt het macrobudget Inkomensdeel WWB jaarlijks verdeeld over de gemeenten. De verschillende verdeelcriteria hebben het effect dat het gemiddelde budget per bijstandsccliënt per gemeente afwijkt. Het I-deel wordt namelijk niet alleen berekend over het aantal bijstandsgerechtigden maar aan de hand van een groot aantal andere criteria.

Gemeente	Haarlem	Apeldoorn	Amersfoort	Nijmegen	Zaanstad
Aantal inwoners 2005	147.000	156.000	135.000	158.000	140.000
Aantal cliënten 2005	3.130	2.495	2.630	6.400	2.780
I-deel 2005	44.040.599	36.273.669	35.110.016	84.240.147	34.718.565
Gemiddeld per cliënt	14.070	14.539	13.350	13.163	12.489

Tabel 0-1

De bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de website van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: 'Kernkaart werk en inkomen', peildatum 31-12-2004.

Risicoparagraaf

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
1	BELEIDSRISICO'S			
1.1	Grondexploitatie	Binnen de grondexploitaties zijn in aard en omvang verschillende risico's aanwezig. In het 'Meerjaren Perspectief Grondexploitaties Grondbedrijf 2005' (MPG) zal een actuele analyse van de risico's worden opgenomen (maart 2006).	In het kader van het verbeterprogramma Vastgoed is een aantal maatregelen voorgesteld: - In het 4 ^e kwartaal 2005 is de nota optimalisering fysieke projecten bestuurlijk vastgesteld. Uitvoering van de aanbevelingen zal op termijn leiden tot een toename van de reservepositie - In de nieuwe nota grondbeleid (maart 2006 in bestuurlijke besluitvorming) wordt gekozen voor een meer ondersteunend grondbeleid - Stringentere control op de projecten/grepen is ingevoerd - Zwaardere inzet op risicomanagement c.q. kredietbewaking. - In het bijzonder de financiële consequenties van besluiten zullen expliciet in de besluitvorming omtrent exploitaties in beeld worden gebracht.	Ja, de reserve grondexploitaties is specifiek bedoeld om risico's in de grondexploitaties op te vangen. Verliezen die reeds zijn te voorzien worden opgevangen door middel van de daarvoor specifiek ingestelde voorziening (stand 2005 circa miljoen). Mede door de optimaliseringslag kon in 2005 weer een aanzienlijke toevoeging aan de reserve plaatsvinden (circa 4 miljoen), waarbij een aanzienlijk risico in één van de exploitaties direct kon worden afgedekt. Maatregelen voor het weer op niveau brengen van de reservepositie zijn voorgesteld in de nota Optimalisering fysieke projecten en in de eindrapportage Verbeterprogramma Vastgoed. De in het coalitieakkoord opgenomen integrale screening van alle projecten zal in de aanloop naar de begrotingsbehandeling ter hand worden genomen.
1.2	Wet Voorkeursrecht Gemeenten (WVG)	Haarlem heeft de WVG van toepassing verklaard op het gebied van de Spoorzone en het stadsdeelhart van Schalkwijk. Het doel hiervan is om door middel van aankoop van panden en gronden de gewenste ontwikkeling van het gebied te kunnen beïnvloeden. Het risico van deze aankopen is dat de tijdelijke exploitatie (namelijk tot het moment van daadwerkelijke herontwikkeling van een (deel-) gebied) een verlies oplevert.	Om dit risico zoveel mogelijk te vermijden wordt terughoudend met het instrument omgegaan (zie ook nieuwe nota grondbeleid) en wordt voordat tot aankoop wordt besloten een zorgvuldige financiële afweging gemaakt aan de hand van een bestuurlijk vastgesteld rekenmodel. Is geen financieel sluitende exploitatie mogelijk, dan wordt afgezien van aankoop. Recent is reeds afgezien van een aantal voorgelegde aankoopmogelijkheden. Voor reeds gedane aankopen worden marktconforme huuropbrengsten nagestreefd. Vrijwel alle panden die middels de WVG zijn verworven zijn (gedeeltelijk) verhuurd (al of niet om niet ivm de snelheid van oplevering bij noodzakelijk ontruiming/sloop). Inzake de verhuur van het resterende deel van Amcor zijn de onderhandelingen nog gaande.	Ja, middels de reserve grondexploitaties. Zie punt 1.1
1.3	Afwikkeling contracten van werken in openbare ruimten	Sinds 2004 is een verscherping in de financiële afwikkeling van contracten met de aannemers waar te nemen. Bij (openbare) aanbestedingen van werken in de openbare ruimte (groen en grijs) schrijven aannemers laag in. Deze lage inschrijvingen geven een tussentijds positief resultaat voor het projectresultaat / budget. De inschrijfprijzen liggen veelal onder de eigen raming. De aanhoudende zware concurrentie in de GWW / bouwsector is hier mede debet aan, werk is belangrijker dan winst. Een sanering van de deze markt is niet te vermijden (faillissementen, overnames). Kortingen lopen op tot het volledige bedrag van de staatkosten van de aannemer (algemene kosten, winst en risico). De aannemers zetten steeds meer in op meerwerk, om toch nog wat van de hoge kortingen terug te verdienen als het werk eenmaal verworven is. De claims worden hoger en steeds meer "gezocht". Dit vergt veel extra tijd en scherpste. Indien de juridische weg moet worden ingeslagen, worden de (juridische) kosten snel meer en de uitkomst ongewisser. Tot nu toe is de rechtelijke gang nog uitgebleven. Vooralsnog blijven de extra kosten nog steeds binnen het totale projectbudget, tegenslagen vallen weg tegen de meevaller van het aanbestedingsresultaat. Na de sanering en regulering van de aannemerij zullen de inschrijfprijzen weer aantrekken, in hoeverre de claims zullen afnemen, nu zoveel in contract- en juridische kennis is geïnvesteerd, valt nog te bezien. Indien hier niet voldoende tegenwicht aan wordt gegeven kunnen de uiteindelijke kosten dan op termijn de ramingen en projectbudgetten gaan overschrijden.	- Investeren in juridische capaciteit bij Ingenieursbureau en opdrachtgevers. - Het maken van realistische kredietramingen. - Niet focussen op aanbestedingsresultaten, maar op totale projectkosten.	Geen
1.4	Verkoop eigen bezit	Het resultaat van deze bezuinigingsmaatregel moet een eenmalige netto-opbrengst opleveren van jaarlijks € 2 miljoen en dit 5 jaar achtereen. In de nota "Afstoten bezit 2006-2009" is vastgesteld dat uitsluitend het strategisch bezit in gemeentelijk eigendom dient te blijven. Op grond van de nota zijn de verkoopactiviteiten thans volop gaande. De met het afstoten samenhangende vermindering van de formatie kan frictiekosten met zich brengen. Daarnaast is er tijdens de operatie behoefte aan tijdelijke extra inzet ivm de extra activiteiten die de verkoop met zich brengen.	Actief verkoopbeleid daadwerkelijk effectueren en de kosten van de verkoopoperatie in de mindering brengen op het bruto verkoopresultaat.	Het aantal geplande verkopen biedt vooralsnog voldoende mogelijkheid om de (frictie)kosten op te vangen
1.5	Wachtgeldinstellingen	Als gevolg van de bezuinigingen bij instellingen (1 ^e en 2 ^e tranche) kunnen frictiekosten optreden.	Wij verwachten een maximale inspanning van de instellingen om de frictiekosten te beperken. Bij het oplossen van de resterende problematiek kan de stelpost niet tijdig te realiseren bezuinigingen worden betrokken.	
1.6	Inkomsten bouwleges	De omvang van de bouwleges is sterk afhankelijk van een beperkt aantal grote aanvragen. De feitelijke opbrengsten kunnen per jaar daarom sterk fluctueren. De relatief arbeidsintensieve kleine aanvragen leveren een niet kostendekkende opbrengst (per aanvraag). Bij uitblijven van de grote aanvragen is het risico aanwezig dat de opbrengsten onder begrotingsbedrag uitkomen, terwijl de capaciteitsinzet (kosten) op voldoende (begrotings)niveau moeten blijven. Vooralsnog lijkt het aantrekken van de economische situatie en de stroom grote werken en projecten de komende jaren gemiddeld voldoende (begrotingsniveau) opbrengsten te genereren. De begrote opbrengst 2005 is dankzij de binnenkomst van een aantal grote aanvragen in de laatste week	De reeds in voorbereiding zijnde bestuurlijke nota (waarin aspecten als kostendekkendheid, methodiek van trap-op-trap-af en tariefstelling onder de loep worden genomen) zal gezien de verstreckende gevolgen van het coalitieakkoord voor de taakuitvoering, worden samengevoegd met een totaalvoorstel over de aanpak van de gewenste bezuinigingen en daarbij behorende taakreductie. De bouwlegesprognose wordt elke maand geactualiseerd, mede in overleg met de afdeling projectmanagement.	Nee,

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		van december gerealiseerd. Ook voor 2006 wordt een realisatie van het begrotingsbedrag verwacht. Voor de latere jaren (2008 en verder) bestaat onzekerheid over het legessysteem ivm de aanstaande wijzigingen in de RO-regelgeving.	De consequenties van de wijzigingen in rijksregelgeving zijn nog onbekend. De ontwikkelingen op rijksniveau worden stringent gevolgd.	
1.7	Invoering precario op ondergrondse infrastructuur	Met ingang van 2005 wordt precariobelasting geheven over de ondergrondse infrastructuur. Dit zijn kabels en leidingen van nutsbedrijven, voor zover deze niet bij wet zijn vrijgesteld of bij contract de mogelijkheid is beperkt of afgekocht. De twee grote exploitanten van kabels en leidingen hebben bezwaar gemaakt tegen de hoogte van de aanslag, waarbij zowel de daadwerkelijke lengte van de kabels in het geding zijn als meer principiële vraagstukken, die de heffing als zodanig betwisten. Deze bezwaarprocedure loopt tot juni 2006. Daarna hebben betrokkenen nog de gelegenheid om tegen de uitspraak op bezwaar in beroep te gaan. Overigens heeft het huidige kabinet zich voorgenomen om de mogelijkheid tot het heffen van precario op ondergrondse infrastructuur per 2007 te verbieden. Wel verbindt het een compensatieregeling aan dat voornemen voor gemeenten, die door deze maatregel worden getroffen zoals Haarlem. Het is op dit moment onduidelijk hoe de compensatieregeling eruit zal zien. Bovendien gaat het om een kabinetsvoornemen, dat nog geen parlementaire behandeling heeft ondergaan.	Het in de begroting opgenomen bedrag is gebaseerd op de te verwachten inkomsten van NUON (€ 3,5 miljoen) De uitkomsten van het lopende bezwaar traject zullen bepalend zijn voor de omvang van de rechtmatig opgelegde aanslagen en de daarmee samenhangende inkomsten. Hier ligt een link met het regime van de Telecommunicatiewet. Telecommunicatiebedrijven betalen van oudsher geen precario vanuit het principe dat zij “om niet leggen”, “om niet liggen” en “om niet verleggen”. Tegenover de vrijstelling van het betalen van precario staat de wettelijke plicht om zonder kosten voor de gemeente kabels en leidingen op het gebied van de telecommunicatie te verleggen als gevolg van de uitvoering van gemeentelijke werken. De gemeente draagt op dit moment dus niet bij in de kosten voor het verleggen van telecommunicatiekabels maar wel in de kosten voor het verleggen van gas- en waterleidingen en elektriciteitskabels. Dat laatste moet veranderen als het recht op precario eventueel niet kan worden geëffectueerd.	Aangenomen mag worden dat deze kwestie wettelijk geregeld zal worden. Mocht dat niet het geval zijn dan moet dit zo mogelijk civielrechtelijk geregeld worden tussen de gemeente en de betrokken nutsbedrijven. Dit levert overigens pas op termijn een besparing op omdat de huidige gemeentelijke bijdrage in het verleggen van kabels en leidingen (orde-grootte € 2 ½ milj.) hoofdzakelijk in de investerings sfeer ligt. Zodra het kabinetsbeleid op het heffen van precario op ondergrondse infrastructuur duidelijk is, zullen wij u informeren over de gevolgen voor 2007 e.v.
1.8	Nieuwbouw Stads Kantoor	In het coalitieprogramma voor 2006-2010 is het definitieve besluit voor een nieuwe huisvesting van het ambtelijk apparaat met een halfjaar uitgesteld. In die tijd wordt er gezocht naar mogelijke goedkopere alternatieven en wordt het huidige plan versoberd. De omvang bij het definitief niet doorgaan van de plannen op 023 bedraagt € 3 mln, zijnde de tot op heden gemaakte voorbereidingskosten inclusief afkoop van de contracten.	In dit stadium niet meer mogelijk, in het coalitieprogramma is voor een bepaalde koers gekozen.	Geen voorziening/reserve
1.9	OPH	De Rijksmiddelen rond OPH-2 zijn hard gekoppeld aan te realiseren prestaties. Het niet behalen van die prestaties leidt tot terugbetalingsplicht aan het Rijk. Bij de eindafrekening in 2010 kan dit – indien de middelen wel zijn uitgegeven – leiden tot een financieel knelpunt.	Uitvoering van OPH-2 zal op vrijwel alle fronten voortvarend worden voortgezet. De in het coalitieakkoord aangekondigde mogelijke herziening van de prestaties rond de woningbouwproductie en sloop/nieuwbouw zullen op hun merites worden ‘doorgerekend’ en waar nodig met het Rijk worden besproken. Over de resultaten wordt de raad bij de begrotingsbehandeling geïnformeerd	nee
1.10	Achterstand bestemmingsplannen	In 2007 zal nieuwe RO-wetgeving van kracht worden. Waarschijnlijk is onderdeel hiervan het verhinderen van legesheffing voor bouwaanvragen in gebieden waarvoor een bestemmingsplan geldt dat ouder is dan 10 jaar.	De in het coalitieprogramma opgenomen tempovermindering in de vervaardiging van de bestemmingsplannen heeft invloed op de actualiteit van de bestemmingsplannen in 2007. De aanvankelijk beoogde versnelling om het risico volledig te elimineren wordt daarmee verlaten en het risico van derving van bouwleges is daarmee vergroot. (Beperking van) dit risico zal worden meegenomen in het totaal aan voorstellen voor de uitwerking van het coalitieprogramma bij de begrotingsbehandeling 2007.	Nee, het effect doet zich voor bij de bouwleges, welke opbrengst (en vermindering) direct invloed heeft op de algemene middelen/reserve.
1.11	Schoterbrug	Raad heeft dd. 21-12-2005 ingestemd met overeenkomst aan ontwikkelcombinatie en krediet vrijgegeven. Gunning heeft plaats gehad dd. 22-12-2005. Bestemmingsplan procedure (vrijstellingsprocedure art. 19) is in maart 2006 gestart. Met name daar speelt het fijnstofbesluit een belangrijke rol. Milieudefensie zal proberen procedure stop te zetten /te vertragen. Start uitvoering is voorzien in 2007. Oplevering medio 2008. Volgens overeenkomst uiterlijk april 2009. Overigens is in het raadscrediet, financieel gezien, met het risico van vertraging in de bestemmingsplanprocedure rekening gehouden.	Op basis van het in februari 2006 bijgestelde Besluit Luchtkwaliteit komen tot saldobenadering. Dat wil zeggen voor evt. toename verkeer vinden van compensatie elders in invloedgebied brug; Ondermeer: afsluiten Waarderbrug voor autoverkeer, bronmaatregelen, geen toename verkeer boven autonome groei.	
1.12	Jachthaven	In het kader van de aanleg van de Schoterbrug dienen een aantal jachthavens aan de Spaarndamseweg verplaatst te worden naar Schoterog. Bij een jachthaven is het nog niet geheel zeker dat deze ook kan worden ingepast in de planontwikkeling. Dat zou wellicht tot een uitkoopregeling kunnen leiden (€ 1,1 mln kosten in plaats van de 7 ton verplaatsing die nu is geraamd). Duidelijkheid hierover ontstaat eind 2 ^e kwartaal 2006. Ook hier is in het raadscrediet, financieel gezien, met het risico rekening gehouden.	Uiteindelijk is het een zaak tussen ondernemer en ontwikkelaar. Gemeente zal proces begeleiden.	Geen
1.13	Zuidtangent binnenstad	Het betreft een gezamenlijk project van de provincie Noord Holland en de gemeente Haarlem. Financiering voor korte termijn (versnellings)projecten geregeld, voor eindsituatie nog niet. Is mede afhankelijk van rijks- en provinciale bijdrage. Het is een complex dossier vanwege de maatschappelijke gevoeligheid er van met name het verkrijgen van voldoende draagkracht. Draagkracht verwerven en de wens om snelle besluitvorming leggen spanning op het project. In februari 2006 heeft de commissie Stadsbeheer verdere besluitvorming van de Spaarnepassage opgeschort in afwachting van een brede regionale bereikbaarheidsvisie, die samen met de provincie en de regiogemeenten komend jaar wordt gepleegd. Dit kan leiden tot meer VAT-kosten dan 16% (die door Bonroute worden vergoed).	Open proces met klankbordgroepen uit stad. Maximale communicatie, provincie en gemeente werken samen.	
1.14	Oostweg Haarlem	Dit dossier kan complex worden vanwege de financiering, die mede afhankelijk is van subsidie van provincie en vanwege feitelijk verkeersaanbod en uitgangspunt voor weg met stadsstructuur.	Gemeente werkt Oostweg in overleg met provincie uit. Visie provincie en gemeente met elkaar in evenwicht brengen.	Nee, maar gelet op de aanpassing in het investeringsplan is dit niet nodig.
1.15	Aanpassing haltevoorzieningen	Haarlem dient zich te gaan houden aan richtlijnen van de hogere overheid om voor 2011 alle ruim 250 bushaltes, in verband met de bereikbaarheid van het OV, op 18 cm hoogte te brengen. Per saldo is er voor de simpelste vorm gemiddeld € 10.000,- nodig per bushalte. Mogelijk zal de provincie subsidiemogelijkheden creëren maar deze vergen altijd een eigen financiële inzet van de gemeente. Het betreft hier geen wetgeving maar een richtlijn, waarop door de hogere overheden geen sancties worden	Werk met werk maken. Bij reconstructies halteverhoging meteen meenemen. Beroep doen op bijdrage provincie.	Geen

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		uitgevoerd.		
1.16	Melkbrug	Vanaf half juli 2005 is het beheer van de brug een aaneenschakeling geweest van calamiteiten en daarop volgende beheermaatregelen. De brug is buiten bedrijf gesteld en weer in bedrijf genomen (met alle risico's van dien). Dit beeld is niet nieuw. Ook in voorgaande jaren is de brug regelmatig voor korte of langere tijd buiten bedrijf geweest en is een aanzienlijk bedrag aan onderhoudsgeld aan de brug besteed. Op basis van de afsluitende rapportage van onze externe adviseur naar de technische staat van de brug, de ondermaatsse bedrijfszekerheid van de brug en het belang van de brug voor de stad achten wij een grondige renovatie, of in het uiterste geval een vervanging, onvermijdelijk.		
1.17	Prinsenbrug	Het dek van de hefbrug wordt thans vervangen. De basculebrug dient eveneens voor wat betreft het dek te worden vervangen. Haarlem loopt het risico dat door het ontbreken van financiering deze brug op enig moment uitvalt. Dit heeft vergaande consequenties voor de bereikbaarheid van de Waarderpolder, claims van ondernemers liggen op de loer. Verder dreigt mogelijk een verkeersinfarct in zonnige zomertijden door het kustverkeer.		
2	BEDRIJFS- resp. UITVOERINGSRISICO'S			
2a	a. Risico's a.g.v. wijzigingen in beleid, regelgeving en bekostiging van hogere overheden			
2a.1	Effect rijksuitgaven op de Algemene Uitkering	De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is met een omvang van ruim € 129 miljoen, afgezien van het totaal van de specifieke uitkeringen, de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Vanwege de absolute omvang van deze geldstroom en vanwege de vele bijstellingen ervan door het rijk, is het ramen van de algemene uitkering risicovol. Zo leidt een procentueel geringe afwijking van bij voorbeeld 2% al tot een bijstelling van € 2,5 miljoen. De begrotingsraming komt tot stand op basis van rijkscirculaires gecombineerd met eigen inschattingen van de diverse macro economische variabelen. Ervaringen over een reeks van jaren wijzen uit dat de algemene uitkering aan forse fluctuaties onderhevig is. Dat is vooral het gevolg van een tweetal zaken; - Wijzigingen in de omvang van de rijksuitgaven; - Wijzigingen in de macro economische variabelen.; - Wijzigingen als gevolg van beleidswijzigingen. Voor 2006 zijn daarnaast met name de mogelijke financiële consequenties van de voorgenomen afschaffing van het OZB gebruikersdeel voor woningen en de invoering van de WMO van belang.	Bij het ramen van de groei (het accres) van de Algemene Uitkering wordt in de circularies vaak uitgegaan van voorzichtige scenario's. Deze bijstellingen zijn in het verleden zeer substantieel geweest. Met het oog daarop wijkt Haarlem, evenals de meeste andere grote gemeenten, af van de ramingen die in de rijkscirculaires worden gehanteerd. Dat houdt wel een bepaald risico in. Dat wordt ook in de hand gewerkt door het zeer late beschikbaar komen van belangrijke informatie. Zo werd pas in augustus 2004 bekend dat de OZB-operatie voor 2005 van de baan is.	In principe is hier geen buffer voor aanwezig. Wel is er sprake van een behoedzaamheidsreserve (Bres), bedoeld om grote schommelingen op te vangen. Deze reserve wordt bij het rijk aangehouden en komt na afloop van het jaar al dan niet gedeeltelijk tot uitkering. Haarlem houdt op voorhand rekening met een na uitkering tot de helft van de Bres (voor Haarlem ca. € 1,1 mln).
2a.2	Wet Werk en Bijstand	Het ministerie past jaarlijks het macrobudget Inkomensdeel WWB aan op basis van de macro-ontwikkelingen in het bijstandsbestand. Naar verwachting leidt dat tot een neerwaartse bijstelling van het Inkomensdeel in Haarlem in 2006. Of het Inkomensdeel WWB toereikend is voor de kosten van bijstandsverlening, hangt onder meer en in beperkte mate samen met fluctuaties in het Haarlemse cliëntenbestand, dat slechts ten dele is te beïnvloeden door middel van een actief reïntegratiebeleid. Deze tussenrapportage bevat een aantal voorstellen om het thans bestaande tekort als gevolg van het verschil geraamde rijksbijdrage € 50,6 mln en een per voorlopige beschikking aangegeven rijksbijdrage van € 42,9 mln meerjarig in de begroting te verwerken. Desalniettemin resteert ook na deze voorstellen een risico dat de rijksbijdrage verder afneemt.	Er kan nog geen uitspraak worden gedaan over de ontwikkeling van het klantenbestand in 2006.	Dit risico kan niet opgevangen worden binnen de bestemmingsreserve WWB, omdat de stand van deze risico reserve thans nihil is en als gevolg van eerdergenoemde voorstellen vooralsnog ook niet aangevuld zal worden.
2a.3	Externe veiligheid	In 2004 zijn wettelijke regels in werking getreden voor het beheersen van risico's. Bij saneringssituaties kunnen kosten voor de gemeente ontstaan. Op 27 oktober 2004 is het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (verder BEVI) in werking getreden. Het BEVI is van toepassing op <i>risicovolle bedrijven</i> met een vergunningplicht op grond van de Wet milieubeheer en nabijgelegen <i>gevoelige / kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten</i> . Extra kosten voor de gemeente zijn onvermijdelijk indien bedrijven hun activiteiten moeten aanpassen of wanneer (beperkt)kwetsbare objecten moeten worden verplaatst. In een orde van grootte is over de financiële consequentie geen indicatie te verstrekken. Eind 2005 is de inventarisatie nog niet in zijn geheel afgerond. Het project dat in dat kader wordt uitgevoerd loopt formeel tot 1 april 2006. Er is waarschijnlijk slechts in beperkte mate sprake van een situatie, zoals hierboven geschetst.	Geen	Geen
2a.4	Dossier Luchtkwaliteit	De luchtkwaliteit voldoet op veel plaatsen in Nederland niet aan Europese wettelijke normen. Vooral de grenswaarde voor Fijn Stof wordt op heel veel plaatsen overschreden. Dit vormt zowel op nationaal niveau als op gemeentelijk niveau een groot probleem op de beleidsterreinen Milieu, Ruimtelijke Ordening en Verkeer. Voldoen aan de grenswaarden is naast een wettelijke plicht ook noodzakelijk vanwege risico's voor de volksgezondheid. Naast industrie vormt verkeersuitstoot de voornaamste bron van luchtverontreiniging. Het vereist grote, gezamenlijke inspanningen van <i>alle</i> overheidsniveaus (EU, Rijk en provincies / gemeenten) om de luchtkwaliteit voldoende te verbeteren. Tevens is het voldoen aan de grenswaarden –of op zijn minst een hard-aantoonbare uiterste inspanning daartoe- een voorwaarde voor het doorgaan van plannen en projecten op het gebied van Ruimtelijke Ordening (zoals bestemmingsplannen, incl. wijzigingsbesluiten) en Verkeer (Tracébesluiten en kleinere besluiten). Plannen mogen niet leiden tot verslechtering van de luchtkwaliteit. In recente, vaste jurisprudentie van de RvS zijn hierdoor vele plannen vernietigd en projecten stilgelegd.	Nieuwe ontwikkelingen in de regelgeving (Wet luchtkwaliteit) zullen nadrukkelijk worden gevolgd.. Op Rijksniveau wordt daarnaast met een aantal extra bronmaatregelen (o.a. roetfilters diesels) een algemene vermindering van de verkeersuitstoot beoogd. Het is echter zeer onzeker of dit alles in de stedelijke situaties, ook in Haarlem, veel extra ruimte zal creëren Middels het beleids- en uitvoeringsplan zal Haarlem daarom in elk geval laten zien dat het doet wat het redelijkerwijs kan doen om de situatie te verbeteren.	Geen

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		<p>In Haarlem wordt –net als in vergelijkbare steden- evenmin voldaan aan alle grenswaarden, met name niet voor Fijn Stof. Zonder aanvullende maatregelen zal dat ook in 2010 nog niet het geval zijn. Ook in Haarlem lopen daardoor belangrijke RO-plannen risico's. Het gaat o.a. om de navolgende projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noordstrook 023 (Stadskantoor, woningbouwontwikkeling); - Stadion (ontw. Stadion Oostpoort); - Frederikspark / Houtplein (nieuwbouw Provinciehuis); - Raaks (herontwikkeling Raaksgebied) - Deliterrein (herontwikkeling Deliterrein) - Schoterbrug <p>Naar de luchtkwaliteitsaspecten van deze projecten wordt inmiddels gedetailleerd nader onderzoek uitgevoerd (extern). De consequenties en mogelijke aanpassingen voor de overige genoemde projecten worden momenteel binnen de afdeling Milieu onderzocht. Andere projecten zijn minder urgent en / of nog ten dele onuitgewerkt, maar kunnen eveneens problemen gaan ondervinden. Het college heeft in december 2005 het concept beleidsplan Luchtkwaliteit, met maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en risico's voor RO-projecten te minimaliseren, vastgesteld. Behalve verdere inspanningen om aardgasgebruik voor voertuigen verder te stimuleren worden ook maatregelen op het gebied van de verkeersstromen onderzocht (beperken zwaar vrachtverkeer, verbeteren doorstroming, aanpassing / prioritering van maatregelen uit het HVVP, regionaal dynamisch verkeersmanagement) onderzocht. Het plan zal na de inspraakperiode definitief worden vastgesteld en worden aangevuld met een uitvoeringsprogramma.</p>		
2a.5	Subsidie provincie programma Waarderpolder	<p>In de bestuursrapportage 2005-1 is aangegeven dat de provincie een subsidie in het vooruitzicht heeft gesteld van ongeveer € 15 miljoen euro in het kader van het fonds "Investeringsimpuls provincie Noord Holland". Inmiddels heeft Provinciale Staten besloten dat Haarlem één van de projecten heeft voor een bijdrage. Deze wordt gegeven op basis van een concreet in te dienen subsidieaanvraag. De eerder bij Gedeputeerde Staten ingediende aanvraag is niet toereikend. Het betreft hier een formaliteit. Middels de subsidieaanvraag wordt 19,2 miljoen aangevraagd. Het toe te wijzen bedrag kan echter hoger of lager dan de genoemde €15 miljoen uitvallen.</p>	<p>De verlaging van €19 miljoen naar € 15 miljoen is inmiddels gemeld en verwerkt in de nota deelprogramma bereikbaarheid Waarderpolder van december 2005 en verwerkt zal worden in het nieuwe Investeringsplan 2006-2011. De aanvraag zal binnenkort richting Provincie worden gestuurd, die naar verwachting in 2006 nog een positief besluit zal nemen.</p>	<p>Nee, maar gelet op de aanpassing in het investeringsplan is dit niet nodig.</p>
2a.6	Afrekening exploitatiesubsidies	<p>De gemeente verleent jaarlijks een aantal exploitatiesubsidies aan onderwijs-, sport- en culturele instellingen. De omvang van de exploitatiesubsidie – en daarmee de lasten voor de gemeente – is pas volledig duidelijk na indiening van de jaarrekening van een instelling. Immers, de gemeente subsidieert geen prestaties – zoals bij de budgetsubsidies – maar draagt bij in het nadelige exploitatieresultaat van een instelling. Volgens de algemene subsidie verordening moet een instelling de jaarrekening indienen binnen 26 weken na afloop van het kalenderjaar. In deze jaarrekening zijn dan ook de begrote bedragen (inclusief eventuele bijstellingen) verwerkt. Deze werkwijze brengt enig risico met zich mee.</p>	<p>Er is een aantal trajecten gestart die deze risico's vanaf 2005 trachten te beperken. Doelstellingen van deze trajecten zijn onder andere het verkorten van de verantwoordingstermijn voor instellingen ten behoeve van een betere aansluiting bij de gemeentelijke beleidscyclus, invoeren van budgetfinanciering, verbetering van de administratieve organisatie op het gebied van subsidies.</p>	<p>Er zijn geen financiële buffers. Zaken worden op ad hoc basis bijgesteld (voordelig en nadelig). Idealiter zou er een buffer moeten zijn.</p>
2a.7	Effecten nieuwe FLO regeling	<p>Er bestaat nog steeds onzekerheid over de (ontwikkelingen met betrekking tot de) huidige FLO regeling (Functioneel Leeflijds Ontslag). De effecten voor de FLO regeling voor brandweerpersoneel lijkt vooralsnog binnen de begroting te blijven passen. Dit geldt echter alleen indien de kosten genomen kunnen blijven worden in de jaren dat de vergoedingen ook daadwerkelijk uitbetaald moeten gaan worden. Naast de vervroegde uittrekking heeft de werkgever zich ook garant moeten stellen voor het vullen van de 3-jarige levensloopregeling. Als wij voor deze kosten geen voorziening hoeven te gaan vormen en die gewoon als jaarlijkse lasten kunnen uitbetalen op het moment dat de medewerkers daar recht op hebben dan blijft het nog steeds binnen de begroting passen. Op het moment dat er echter al gestort moet gaan worden in een "voorziening" voor de toekomstige kosten zullen wij in de eerste jaren aanmerkelijk budget tekort gaan komen. Dit geldt overigens ook als er koopsompolissen gestort moeten gaan worden bij verzekeraars. Dan wordt er namelijk op 1 moment voor meerdere jaren een afkoopsom gestort hetgeen exploitatie- en financieringsproblemen tot gevolg kan hebben.</p> <p>In de nieuwe regeling is onder andere bepaald dat brandweermidewerkers na 20 jaar actieve dienst moeten worden herplaatst. Daarvoor moeten kosten worden gemaakt (opleiden en cursussen en wellicht startkapitaal voor diegenen die voor zichzelf beginnen.) Kosten kunnen naar verwachting oplopen tot € 400.000 per jaar.</p> <p>Voor de ambulancemedewerkers geldt in principe eenzelfde regeling. Tot nu toe werd echter gefinancierd door middel van bijdragen van zorgverzekeraars als onderdeel van de tarieven. Op dit moment is echter niet zeker dat dit ook zo zal blijven. In dat geval wordt teruggevallen op de gemeente en moet zij garant staan voor deze betalingen. Dit zal dan aanzienlijke financiële consequenties hebben voor de gemeente Haarlem en andere gemeenten met een (eigen) ambulance dienst. Dit zal dan voor al deze gemeenten zodanig ver strekkende gevolgen hebben dat het de verwachting is en blijft dat als de zorgverzekeraars deze kosten niet in de tarieven willen opnemen dit probleem op landelijk niveau opgelost moet gaan worden.</p>	<p>Invloed (proberen) uit (te) oefenen op landelijk beleid cq compensatie proberen te bewerkstelligen.</p>	<p>Neen , geen financiële buffer aanwezig omdat kosten via zorgverzekeraars verrekend moeten worden.</p>
2a.8	Energie	<p>Energie en met name elektriciteit moet krachtens de Europese richtlijnen Europees worden aanbesteed. Dit biedt prijstechnisch voordelen maar uitvoeringstechnisch risico's met zich mee. Dat komt door drie oorzaken, t.w.</p> <ul style="list-style-type: none"> - bij wijziging van leverancier moeten alle objecten door de leverancier worden geswicht (hetgeen zelden tijdig gebeurt); 	<p>Voor het afdekken van de risico's van prijsverhogingen energie 2006 is in de begroting 2006 een concernstelpost opgenomen van € 300.000. Naar de huidige inzichten is dat een goede inschatting geweest. Gelet op de mondiale ontwikkelingen op de energiemarkt wordt een verdere stijging van de energieprijzen verwacht. Ter beheersing van die risico's is in</p>	<p>Geen nadelige effecten uit afgelopen jaren. Risico's van prijsstijgingen op de energiemarkt moeten jaarlijks worden meegenomen bij de begrotingsbehandeling. Hiervoor zijn geen voorzieningen/reserves voor beschikbaar.</p>

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		<ul style="list-style-type: none"> - veel leveranciers hebben hun administratie niet op orde; - er wordt op voorschotbasis gefactureerd; - de grondslagen voor facturatie (vooral bij kleinverbruik) worden vaak niet of te laat overgedragen (kwh/vermogen). <p>De energiefactuur kan ruwweg worden verdeeld in 65% energiekosten (levering) en 35 % transport. Continuon factureert de transportkosten; de facturatie van de energiekosten verschilt per contractperiode. De transportkosten worden vastgesteld door NMA/Dte. Deze volgen de relevante CBS-indices. Prijsverhogingen zijn voorzienbaar en marginaal (waarschijnlijk ± 1,5% in 2006). Dat ligt anders met de leverprijs. Die is de laatste jaren fors gestegen en stijgt nog steeds doordat deze op de wereldmarkt wordt bepaald en mede afhankelijk is van de olieprijs.</p> <p>De ontwikkelingen op de energiemarkt kunnen ook nadelige financiële consequenties hebben voor de gesubsidieerde instellingen.</p>	<p>het contract met Nuon per 1 januari 2006 opgenomen dat de gemeente het recht heeft om prijzen te 'klikken' via de termijnmarkt. De eerste klik voor het volume 2006 (geklikt in december '05) was door de marktomstandigheden niet gunstig. Opnieuw klikken is mogelijk voor het volume 2007 (en 2008). Daarnaast zal via de aangestelde energiecoördinator worden ingezet op een beperking van het verbruik.</p>	
2a.9	Specifieke uitkeringen <ul style="list-style-type: none"> - Rechtmatigheid GOA/OALT - Rijksregeling educatie/inburgering - Rijksregeling asielzoekers 	<p>Voor de meest recente informatie: zie jaarrekening</p>		<p>Door het samentrekken van een aandeel gerelateerde voordelen kan binnen MO een voorziening gevormd worden voor een gedeelte van deze problematiek.</p> <p>Geen nieuwe ontwikkelingen te melden. Ten aanzien van enkele afrekeningen met het Rijk wordt getracht om door middel van beroep en bezwaar dan wel minnelijk overleg de risico's te verkleinen.</p>
2a.10	Bezuinigingen OSK	<p>Het OSK is in totaliteit een bezuinigingstaakstelling van 9 ton opgelegd. Deze taakstelling is combinatie met de verzelfstandigingopdracht lastig te effectueren. Het OSK is dienstverlenend voor een tweetal bestuurscommissies en overige klanten. Basis voor deze dienstverlening zijn langlopende contracten. Op de korte termijn wordt aan kostenbesparing en inkomstenmaximalisatie gewerkt.</p>	<p>In 2006 wordt gewerkt aan toekomstperspectief (a. binnen de gemeente b. onafhankelijk c. overname door externe partij). De kosten zijn afhankelijk van het gekozen scenario.</p>	<p>Er is geen financiële buffer. Voor 2006 wordt geen tekort verwacht. Vanaf 2007 is de exploitatie onzeker. Als gevolg van de ontvlechting OVOH en het beëindigen van de winkelnering met OSK na 2008 is er een risico aanwezig dat de aan OVOH opgelegde bezuiniging Kadernota 2004 niet, dan wel niet tijdig gerelaseerd wordt. Problematiek zal terugkomen in het bedrijfsplan OSK dat medio 2006 gereed is.</p>
2a.11	Ontwikkelingen arbeidstijdenbesluit	<p>In Haarlem werken ca 80 werknemers van de Brandweer 24-uursdiensten. Het gaat om 24uursdiensten met een gemiddelde arbeidsduur van 54 uur per week. Deze diensten passen binnen de huidige Nederlandse wet- en regelgeving. Door jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap dienen er aanpassingen in deze wet- en regelgeving plaats te vinden. Deze aanpassingen worden vervat in het nieuwe Arbeidstijdenbesluit. Eén en ander betekent dat de betrokken werknemers wellicht minder uren werken en er wellicht andere roosters moeten worden ingevoerd. De VNG en de NVBR verkennen op dit moment de mogelijkheden om de roosters op kostenneutrale wijze aan te passen. Het valt echter niet uit te sluiten dat de werkgever, in casu de gemeente Haarlem, voor onevenredig hoge kosten komt te staan. Deze zaak is nog eens extra onder spanning komen te staan door recente jurisprudentie in de Nederlandse rechtspraak, hetgeen er voor zorgt dat er mogelijk in de loop van het 2^e kwartaal 2006 al wijzigingen doorgevoerd moeten worden. Indien er meer duidelijkheid is zullen wij u terstond informeren. De uitwerking van het Arbeidstijdenbesluit zal financiële gevolgen hebben die kunnen oplopen tot € 2.000.000 per jaar afhankelijk van rechterlijke uitspraken. Wellicht zal een mogelijke versterking van het gemeentefonds enige verlichting kunnen bieden hoewel een dergelijke oplossing zich nog niet (definitief) heeft afgetekend.</p>	<p>Invloed (proberen) uit (te) oefenen op landelijk beleid cq compensatie proberen te bewerkstelligen.</p>	
2a.12	Regionalisering	<p>In het kader van de verdere regionalisering van de gemeentelijke Brandweerkorpsen van de deelnemende gemeenten is er op bestuurlijk niveau een aantal verdere stappen gemaakt en is de intentie uitgesproken om (uiterlijk) per 1-1-2008 de lokale brandweerborg op regionaal niveau en in regionaal verband te hebben geregeld. Vanuit Haarlem is deze optie al eerder verkend al dan niet in gezamenlijkheid met de andere regiogemeenten. Uit de voorbereiding van deze regionaliseringslag blijkt dat het niet mogelijk is om de ingeboekte bezuiniging in 2008 te realiseren. Als de bezuiniging al in die omvang te realiseren is zoals die is ingeboekt zal het in ieder geval nog geruime tijd duren voor die gerealiseerd is. Eind 2006 zal er een rapportage naar de gemeente gaan om hierover meer duidelijkheid te verschaffen. In het kader van deze ontwikkelingen zijn al eerder besparingen ingeboekt. Bij deze ontwikkeling is mogelijk onvoldoende rekening gehouden met zogenaamde ontvlechtingkosten. Te denken valt dan aan aandeel Concernstaf, concern P&O ed. Verder geeft de toevoeging van de Haarlemmermeer en Schiphol aan de regio Kennemerland een aantal kansen in het kader van de te realiseren kwaliteitsslagen maar tevens kan en zal dit zijn invloed hebben op de doorlooptijden van de diverse processen,</p>		<p>Op concernniveau zijn naar verwachting onvoldoende middelen gereserveerd om alle frictie- en ontvlechtingkosten van de diverse "verzelfstandigingen" uit te kunnen dekken.</p>
2a.13	Begraafplaatsen	<p>De administratie van de begraafplaatsen geschiedt op basis van het kasstelsel. Klanten betalen echter niet voor een eenmalige dienst, maar ook voor het onderhoud en huur van graven voor de periode van 10 (algemeen graf) of 20 jaar (huurgraf). Dit billijkt de overgang naar een kosten-batenstelsel. De keuze voor een stelselwijziging brengt met zich mee dat de begraafplaatsen jaarlijks een groot gedeelte van de inkomsten moeten reserveren en bovendien gelden zullen gaan onttrekken uit deze reserve ten behoeve van de exploitatie van het terrein. De stelselwijziging wordt nu belemmerd door de afwezigheid van een</p>		

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		dergelijke reserve. Het begrotingseffect is ongeveer € 120.000, negatief als gevolg van het verschil tussen de vrijvallende dotatie en de te plegen jaarlijkse dotatie. Daarnaast valt de opbrengst grafleges inmiddels structureel tegen. Een analyse volgt maar in ieder geval valt op dat de laatste jaren sprake is van een dalend aantal begrafenissen en grafhuurverlengingen.		
2b	<i>b. Risico's a.g.v. wijzigingen in de participatie en medebekostiging en risicodeling samenwerkingspartners</i>			
2b.1	RIO	Vanaf 2005 zijn de taken van het RIO ondergebracht in het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Het CIZ valt dan onder de verantwoordelijkheid van de landelijke overheid. Op termijn zal het RIO worden opgeheven. In verband met deze liquidatie zijn een aantal risico's aanwezig (doorbetaling IZA-premie en aanspraken pensioenregeling) die het CIZ niet overneemt en waarvan de financiële omvang nog niet bepaald kan worden. Onzeker is of en in hoeverre deze aanspraken in rechten geldend zullen kunnen worden gemaakt. Evenmin is nu reeds duidelijk de financiële omvang van de overige ontvlechtingkosten. Voor het opvangen van ontvlechtingkosten die de overgang van RIO naar CIZ met zich meebrengt, is in 2006 een bedrag van € 105.000 gereserveerd. In B&W nota PD/ZV/2005/175 is de verwachting uitgesproken dat het bedrag toereikend is. In B&W nota ZV/2006/19 is vastgesteld dat het aandeel voor de gemeente Haarlem € 26.401 betreft. In deze nota is tevens vastgesteld dat bij de jaarrekening 2006 de stand van zaken ten aanzien van de financiële risico's zal worden opgemaakt en bekeken zal worden of er ten laste van het restant van de begrotingspost RIO een voorziening moet worden getroffen.	Geen	In de begroting 2006 is een bedrag gereserveerd van € 105.000. In B&W nota PD/ZV/2005/175 is de verwachting uitgesproken dat dit bedrag toereikend zal zijn.
2b.2	Extra uitkering Bank Nederlandse Gemeenten	De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) wil in 2006 een half miljard euro extra uitkeren aan haar aandeelhouders, boven op de reguliere dividenduitkering. Haarlem beschikt over een aandelenpakket 230.295 aandelen, dat kan leiden tot een incidenteel voordeel in 2006 van een kleine € 2,1 miljoen. Op dit moment (30 mei 2006) gelden nog twee voorbehouden: de kredietwaardigheid van de BNG (triple A) mag door de extra uitkering niet in gevaar komen, en de aandeelhouder moeten op 19 juni a.s. instemmen met het voornemen van de Raad van Bestuur.		
2c	<i>c. Risico's die samenhangen met de uitvoering van eerder genomen (uitvoerings-)besluiten</i>			
2c.1	Grondexploitatie	Wij verwijzen u naar het Meerjarenperspectief grondexploitaties 2005 waarin per exploitatie de risico's worden vermeld. Voor zover te kwantificeren zijn er voor bodemverontreiniging reeds voorzieningen getroffen onder de post 'Voorziening toekomstige verliezen'. Omdat sprake is van inschattingen blijft het onvoorzien-risico aanwezig. Belangrijke risico's zijn: - Tekort bij de funderings- en cascoherstel door nog te maken kosten voor aankopen en de geraamde opbrengsten. Risico wordt beheerst door verdere optimalisatie. - Bij de Raaks laten de juridische procedures sporen na in de planning. De vertragingen zijn aanzienlijk opgelopen. - Schoterburcht: voor het mogelijke tekort als gevolg van het verlies van de gerechtelijke procedure is een voorziening getroffen.	Zie 1.1 Recent is hoger beroep aangetekend tegen de voor Haarlem negatieve uitspraak van de rechtbank	
2c.2	Open einderegelingen	Bij open einderegelingen bestaat een spanningsveld tussen enerzijds het door de Raad beschikbaar gestelde budget en anderzijds de politieke wens om rechthebbenden optimaal gebruik te laten maken van de regelingen. Bekende voorbeelden van een open einde regeling zijn de Bijzondere Bijstand, de Wet Voorzieningen Gehandicapten en de Wet Kinderopvang (de bijdragen die de gemeente betaalt voor de kosten van kinderopvang van bijstandsgerechtigden).		Voor een belangrijk deel verwerkt in de A+B lijst.
2c.3	Verkoop woningen Meerwijk Centrum	Hier ligt een contractuele verplichting voor Haarlem om het risico voor de afzet van de woningen (33 stuks) te dragen. Risico van renteverlies na oplevering (over twee jaar) is ongeveer € 15.000 per woning per jaar.	Er zijn er 8 definitief verkocht 6 in optie (onder meer ontbindende voorwaarde van financiering). Volgens de makelaar is er ruime belangstelling en zullen ook alle woningen verkocht gaan worden. Momenteel is een bredere verkoopcampagne gestart.	
2c.4	Woonwagendstandplaats en 2^e fase	De voorgenomen overdracht van de 2 ^e fase woonwagendstandplaatsen (locaties Zuiderpolder-Noord, Oorkondelaan en nog te realiseren nieuwe standplaatsen) brengt financiële risico's met zich mee in de boekwaarden en de exploitatietekorten. Er is nog geen specifieke voorziening ingesteld voor een te betalen afkoopsom aan de beheersstichting (voor de kosten van de gekapitaliseerde exploitatietekorten), maar deze wordt betrokken bij de beoordeling van de reserve opbrengst boven boekwaarden.	Minimaliseren van de afkoopsom bij de overdracht aan woningcorporaties. Tevens zullen mogelijkheden van verkoop aan de bewoners worden onderzocht (op basis van suggestie hierover in de cie)	De 1 ^e afkoopsom is gedekt uit de reserve Opbrengsten boven Boekwaarden. In de loop van 2006 ontstaat meer duidelijkheid over de groei in deze reserve als gevolg van de verkopen van het niet strategisch bezit.
2c.5	Onderhouds-Budgetten	Zoals bekend bestaat in Haarlem een achterstand op het onderhoud van de kapitaalgoederen, zoals bruggen, straten, wegen, pleinen, baggeren, gebouwen, verkeerslichten, groen en terreinen. De inloop van deze achterstanden is op onderdelen gestart en neemt vele jaren in beslag. Voor het onderhoud van bruggen zijn in 2003 investeringsbudgetten vrijgemaakt waarmee het achterstallig onderhoud in draagkrachtherstel (dus niet de mechanische delen) bruggen naar verwachting in 2009 is opgelost. Het beleid ten aanzien van het onderhoudsbudget voor straten, wegen en pleinen en groen is erop gericht dat in 2015 het normniveau is bereikt. Recente inspecties leveren op dat dit jaartal waarschijnlijk naar achteren schuift. Hetzelfde geldt voor de onderhoudsachterstand.	Basiskwaliteit aanpassen: budgetten ophogen tot norm niveau, achterstallig onderhoud wegwerken.	Jaarlijks is binnen het IP € 4.5 miljoen beschikbaar voor alle investeringen. Dit is absoluut onvoldoende om al het achterstallig onderhoud weg te werken. Daarnaast is in de exploitatiebegroting budget geraamd voor onderhoud. Het betreft hier regulier onderhoud.

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		<p>Ondanks de geplande en uitgevoerde maatregelen kan op onverwachte momenten de noodzaak tot herstel optreden, dan wel opgelopen schade worden geclaimd. In 2005 zijn nauwkeuriger bedragen bekend geworden, die gebaseerd zijn op reële getallen i.p.v. extrapolaties zoals in het verleden bij de nota's kostennormering het geval was. Haarlem kent grote knelpunten rondom achterstallig onderhoud van wegen, waterwegen en openbare verlichting. De in 2005 becijferde onderhoudsachterstand bedraagt € 84,6 miljoen. Het tekort op het normbudget bedraagt in 2005 € 11,7 miljoen.</p> <p>Naast het op € 84,6 mln. becijferde achterstallig onderhoud in de openbare ruimte, is er ook sprake van achterstallig onderhoud in andere sectoren. Voor een complete inventarisatie van het achterstallig onderhoud binnen de gemeente zou ook het noodzakelijke onderhoud van het verspreid bezit, de gemeentebouwen, de brandweerkazernes en het wagenpark van de Brandweer, sportvelden, sportaccommodaties, onderwijsgebouwen, kunst in de openbare ruimte, stadsbibliotheek en Frans Hals Museum in kaart moeten worden gebracht. Een eerste inventarisatie voor sport, kunst in de openbare ruimte en het Frans Halsmuseum is gereed.</p> <p>Sport : € 12.733.000 (exclusief wateraccommodaties) Kunst in de openbare ruimte: € 140.000 Frans Halsmuseum € 555.000 (gebouw) € 850.000 (asbest) € 1.340.000 (collectie) € 5.400.000 (depot binnen IP 2.000.000 gereserveerd)</p> <p>Onderwijshuisvesting Groot en achterstallig onderhoud schoolgebouwen: Sinds 1997 is voor een periode van 10 jaar de integrale verantwoordelijkheid voor het onderhoud en instandhouding van de schoolgebouwen- op enkele gemeentelijke 'wisselpanden en gymlokalen' na - in handen gelegd van de schoolbesturen. Op basis van een inventarisatie bij schoolgebouwen van onderhoudswensen heeft de raad in 2003 nog eens een keer besloten tot een extra injectie van € 2 mio. De gedachte was dat daarmee de grootste knelpunten opgeruimd waren; schoolbesturen hebben in algemene zin deze opvatting bevestigd. Sinds 1 januari 2005 is de verantwoordelijkheid van het onderhoud van de schoolgebouwen Voortgezet Onderwijs verplaatst van de gemeentelijke overheid naar het Rijk; de gemeente ontvangt van het Rijk hiervoor ook geen middelen meer. Voor zover sprake is van problemen met onderhoud zullen schoolbesturen VO zich dan ook tot het Rijk/PCW moeten wenden.</p> <p>Eind 2007 dienen met de schoolbesturen voor Primair en Voortgezet Onderwijs in Haarlem nieuwe afspraken gemaakt te worden over de financiering van onderhoud, nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen. In tegenstelling tot de aanpak in 1997 zal vanaf 2008 meer inzicht en verantwoording gevraagd worden van schoolbesturen in beslissingen ten aanzien van onderhoud en instandhouding. Daarvoor zullen in de loop van dit jaar afspraken gemaakt worden met schoolbesturen om inzicht in de stand van het onderhoud te krijgen. Deze informatie kan betrokken worden bij het IP 2007-2010 en de Kadernota 2007. Op basis van onvolledige en niet actuele informatie kan momenteel nog niet een gefundeerd beeld gegeven worden van achterstalligheid in schoolgebouwen.</p> <p>Stadsbibliotheek : pro memorie</p> <p>Verspreid bezit (SO) : De onderhoudssituatie van het te behouden bezit is ihkv de actualisering van het MeerJaren Onderhoudsprogramma (MJOP) en als onderdeel van het verbeterprogramma Avanti in beeld gebracht. Op basis van de daarbij gehouden bouwtechnische schouw is tevens overzicht verkregen over het <i>achterstallig onderhoud</i> aan die panden die tot het uiteindelijk strategisch bezit worden gerekend. De huidige schattingen indiceren een benodigd bedrag van € 5 miljoen. Benodigd voor het opheffen van achterstallig onderhoud, overblijvende strategische panden is circa € 1.700.000. Benodigd voor het opheffen van achterstallig onderhoud, overig gemeente bezit € 3.200.000. Een groot deel van dit geld (€ 2.700.000) is benodigd voor het herstellen van een viertal beeldbepalende torens in Haarlem (Nieuwe Kerk, Bakenesserkerk, Grote/Bavo Kerk en de toren aan de Amsterdamstraat). Daarnaast vragen de molens extra aandacht en zorg en moeten alle kunstwerken in het openbaar gebied ingrijpend schoongemaakt en waar nodig hersteld worden. De mogelijkheden die vanuit de reserve boven boekwaarde aanwezig zijn (na afstoten van het totale niet strategische bezit) zijn zeker niet toereikend voor het wegwerken van dit achterstallig onderhoud.</p> <p>Onderhoud Brandweerkazernes Door intensivering van het gebruik van de twee Brandweerkazernes (Centrum en Schalkwijk) ontstaan steeds hogere onderhoudslasten aan beide panden. Daarbij speelt mee dat bij beëindiging van de sale-</p>		

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		<p>leaseback-constructie van de Kazerne Centrum medio 2003 onvoldoende rekening is gehouden met een juiste inschatting van het regulier onderhoud aan dit pand. Dat gegeven leidde de afgelopen jaren tot overschrijdingen mbt het onderhoud. Om het onderhoud op peil te houden is voor beide Kazernes tezamen structureel een bedrag benodigd van 82.000 euro. Het onderhoud betreft schilderwerk, reparatie metselwerk, onderhoud aan in- en uitrijdeuren Uitrुकhal, onderhoud klimaatinstallatie, verlichting, alarmeringsinstallatie en andere casco- en gebouwgebonden installaties. De kosten zijn gebaseerd op de conditiemeting die het onderzoek en adviesbureau Damen in 2003 op verzoek van de Brandweer Haarlem heeft uitgevoerd naar de staat van de gebouwen inclusief terreinen aan Zijlweg 200 en Floris van Adrichemlaan 90 te Schalkwijk.</p> <p>Onderhoud wagenpark Ten gevolge van de steeds toenemende technische geavanceerdheid van voornamelijk de nieuwe Brandweervoertuigen (Tankautosputten en Autoladders) is het voor het eigen personeel niet meer toegestaan om onderhoud te verrichten aan deze voertuigen. Dit betekent dat steeds meer moet worden overgegaan tot externe uitbesteding van onderhoud aan het wagenpark. Daarnaast speelt mee dat de inventaris van in het bijzonder de Tankautosputten technisch dermate geavanceerd is dat ook hieraan alleen door gekwalificeerde/gespecialiseerde bedrijven mag worden gewerkt. Eea heeft mede betrekking op de ARBO-veiligheidseisen en NEN-normen. Beide zaken leiden tot structureel nadeel van 25.000 euro.</p>		
2c.6	Risico's bij bodemprojecten	<p>Baggerproject. Het project ligt op schema. Het bommenonderzoek is vrijwel afgerond, zonder tussentijdse meldingen van vondsten van vliegtuigbommen. Meerkosten worden deels gedekt door BZ; verder volledig projectgebonden (declarabel SUBBIED). Schade als gevolg van het baggeren is verzekerd.</p> <p>Sanering Deli / EBH / Rids / Raaks. Op zich geen risico's in de uitvoering te verwachten; wel op onderstaande onderdelen: Deli bestaat uit meerdere deelprojecten, waarbij de saneringsaanpak op particuliere terreinen stagneert doordat verwerving achter blijft en waarbij het totale project resultaat (woningbouw) achterblijft. Het gemeentelijke deel betreft slechts een leeflaagsanering, die op zeer korte termijn wordt uitgevoerd; Shell moet in principe eigen sanering uitvoeren en bouwrijpe grond leveren aan BAM, maar wil zich (nog) niet verbinden aan de daarvoor benodigde resultaatsverplichting; deel Nolet en v.d. Putten is nog niet verworven. Onteigening is pas mogelijk als er een vastgesteld saneringsplan ligt. Vaststelling daarvan is opgehouden door fijnstofproblematiek. Dit laatste lijkt niet langer de voortgang van vaststelling van het bestemmingsplan op te houden. Hierover wordt op korte termijn gerapporteerd. Op terrein Nolet is de verontreiniging nog steeds niet in kaart te brengen: er wordt rekening gehouden met tegenvallers (voormalige afvalputten van de gasfabriek). Saneringskosten worden ca voor de helft gedekt uit Convenant gasfabrieken.</p> <p>Aandachtspunt is dat op de saneringen Zuiveringshuis, CBC-terrein en Mincklersweg veel kosten bouwrijpmaken zijn geboekt op sanering, die niet kunnen worden verantwoord naar de provincie. Bij de accountantscontrole zijn deze posten uit de verantwoording geschrapt. Dit bedrag ad € 1,7 mln moet in de grondexploitaties worden verantwoord. Dit kan plaatsvinden nadat accountantscontrole van de betreffende dossiers heeft plaatsgevonden (t.b.v. declaratie bij de provincie op basis van het Convenant Gasfabrieken).</p> <p>Op dit moment worden de aanbestedingsrisico's van de RCW (installatie van Radial Collector Wells voor diep grondwaterbeheer EBH-terrein) onderzocht. De aanbestedingsresultaten overschrijden de directieraming. Komende maand worden de resultaten bekend van de risicoanalyse van het afbreken van de aanbesteding en het terugvallen op alternatieve aanbesteding. Indien het eindresultaat niet aan de verwachting beantwoordt, wordt dit wordt voorgelegd aan VROM (deze financiert 90%). Indien dit voor de gemeente niet leidt tot een uitkomst moet wellicht worden teruggegrepen op vernieuwing van de huidige conventionele inrichting. Dit levert meer lange termijn kosten en ongemak voor de herinrichting van het gebied.</p> <p>Reinaldapark. Deze voormalige stortplaats kent een plaatselijk te dunne en verontreinigde afdeklaag. Realisatie van grondbank en sanering hangen af van middelen voor het upgraden van het park. Bij het opstellen van het Bodemprogramma was uitgegaan van een kostenniveau van € 1 milj. In de Bodemmodule ISV2 was al rekening gehouden met een bijdrage van € 0,5. Echter er is geen formele financiële dekking voor enkele projecten (waaronder het Reinaldapark), vanwege het beperkte rijksbudget. De ervaring leert dat op het einde van de ISV-periode zicht komt op nieuwe middelen en er kan een tussentijdse herverdeling van middelen plaatsvinden. Er werd ervan uitgegaan dat het project aan het eind van de ISV periode zou worden aangepakt zodat geen knelpunt zou ontstaan. Het in het programma opnemen van het project is van belang voor de motivatie richting rijk voor extra middelen. De ervaring leert dat het steeds moeilijker wordt rijksmiddelen te krijgen voor bodemsanering. Door het naar voren trekken van het project door het Raadsbesluit kan er een voorfinanciering nodig zijn. Vooralsnog is</p>	<p>Tegenvallers worden zo nodig opgevangen door minder te baggeren. Het gevolg is dat het moeilijk wordt met fase 2 tot de afronding van de baggeropgave (en financieringsmogelijkheden)</p> <p>Door een deel van de sanering naar voren te trekken wordt het mogelijk gemaakte voorbereidingskosten in rekening te brengen bij de provincie.</p> <p>Extra beslag leggen op Convenant Gasfabrieken. Tegemoetkoming niet zeker.</p> <p>Na uitvoering van sanering gemeentelijk deel zullen de kosten van voorbereiding en uitvoering meteen worden gedeclareerd</p> <p>Alternatieve aanbesteding en evt. alternatieve beheermaatregel</p> <p>Exploitatie Grondbank is noodzakelijk. Door inzet van een tijdelijke grondbank worden de kosten voor herstel van de leeflaag beperkt gehouden.</p>	

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		niet duidelijk of vanuit het project een medefinanciering voor de bodemsanering mogelijk is.		
2c.7	Cultuurprojecten	Ver- en nieuwbouw van drie cultuurpodia de Piharmonie, de Stadsschouwburg en het Patronaat. Bij de Schouwburg is de mate van realiseerbaarheid van de externe financiering een risico, naast de "normale" risico's van vernieuwbouw van een oud en historisch pand.	Verwezen wordt naar de notitie "Stand van zaken cultuurpodia, knelpunten en risico's bouw en exploitatie cultuurpodia" B&W Cultuur 2005/340.	Verwezen wordt naar de opmerkingen op het gebied van achterstallig onderhoud en de firap
2c.8	Omzetbelasting Grondbedrijf tot en met 2002	Alle (in 1 ^e en 2 ^e instantie) door de belastingdienst gestelde vragen zijn beantwoord. De inspecteur zal op basis hiervan tot een oordeel en definitieve aanslag komen. Deze wordt binnenkort verwacht.	Op basis van de gestelde vragen en geformuleerde antwoorden wordt een verlaging van de definitieve aanslag verwacht.	De algemene reserve grondexploitatie dient in deze als belangrijkste dekkingsbron. In het kader van de optimalisering van fysieke projecten zijn voorstellen gedaan deze reservepositie weer op niveau te brengen. Daarnaast hebben nacalculaties van een aantal omvangrijke projecten inmiddels plaatsgevonden; de verwachte voordelige effecten hiervan zullen naar verwachting voldoende zijn om dit reeds eerder gesignaleerde risico te compenseren.
2c.9	Kennemersporthal en Planeet (Nova)	In het kader van de decentralisatie van de huisvesting van de MBO-scholen is in 1997 een probleem ontstaan bij de overname van een verplichting voor een tweetal voorzieningen voor sportonderricht door het NOVA-college. Hieruit is een vordering op het NOVA-college ontstaan van € 7,5 miljoen (inclusief rente). Een onderzoek naar de juridische status van de vordering tussen betrokken partijen (rijk / gemeente / schoolbestuur) heeft opgeleverd dat zowel het Nova College als het Rijk zijn gedagvaard. Op 17 november 2004 is een comparitie bij de Rechtbank Den Haag geweest. Op basis van de comparitie heeft de rechter het Rijk verzocht met een voorstel tot schikking te komen. Over dit voorstel plegen de gemeente en Nova College overleg.	De gerechtelijke procedure wordt voortgezet als blijkt dat de schikking geen acceptabel resultaat oplevert.	Ik kan me voorstellen dat er nu wel een voorziening wordt getroffen, opgenomen in een groter geheel, omdat de kans aanwezig is dat een deel van de in ieder geval de rentecomponent moeilijk te innen zal zijn en er op een gegeven moment een afweging gemaakt moet worden tussen de vraag of de gemeente een schikking accepteert en de vraag of de gemeente tot het uiterste zal moeten doorprocederen met de kans op een langslpende procedure en een ongunstige uitspraak van de rechter.
3	EIGENDOMS-RISICO'S			
4	AANSPRAKELIJKHEIDSRISICO'S			
4a	a. Aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad in civielrechtelijke hoedanigheid			
4a.1	Aansprakelijkheid	De gemeente is wettelijk aansprakelijk als activiteiten van de gemeente leiden tot schade voor derden. De gemeente heeft hiervoor een WA-verzekering (met eigen risico), maar er kunnen zich gevallen voordoen die hierdoor niet (volledig) worden gedekt, zoals nadeelcompensatie. Jaarlijks worden 300 tot 400 claims verwerkt. Deze claims vallen in de volgende twee categorieën: 2.1 Verzekerde claims Hiervoor wordt jaarlijks een budget in de begroting opgenomen ter dekking van de premie en de eigen risico's. Dit budget blijkt toereikend om de meest voorkomende claims te dekken. Eventuele bijzondere situaties worden gemeld in de bestuursrapportages. Op dit moment is er één bijzonder geval uit 1993 waar de gemeente een extra financieel risico loopt. 2.2 Onverzekerde claims Er lopen momenteel veertien claims. In diverse gevallen is bezwaar of (hoger) beroep aangetekend. Dat vergt de nodige tijd. De onverzekerde claims zijn als volgt in te delen: - <i>Nadeelcompensatie</i> Er lopen thans vijf claims vanwege vermeend geleden nadeel wegens gemeentelijk handelen. - <i>Vergunningen</i> Er lopen vier claims als gevolg van het (niet) verlenen van een (bouw)vergunning. - <i>Overig</i> Er lopen zes overige claims onder andere in verband met asbest, gederfde inkomsten, handhaving en informatieverstrekking. Het totaal bekende en onverzekerde risico van claims bedraagt op dit moment orde-grootte € 1.500.000, exclusief de Van Neerbos claim (waarvoor € 2,45 miljoen is gereserveerd). Het werkelijke risico zal ongetwijfeld lager dan genoemde 1,3 miljoen liggen, mede doordat er vaak hogere bedragen geclaimd worden dan rechtsgeldig onderbouwd kan worden. Voor dit risico is geen reservering.	Bij verzekeringscontracten draait het altijd om de premie versus het eigen risico. Aansprakelijkheidsverzekeraar Centraal Beheer Achmea (CBA) wilde m.i.v. januari 2006 de premie verhogen met 15 %. Als reden hiervoor voert CBA aan de forse schadereserveringen voor de gemeente Haarlem in verband met de te verwachten schadeuitkeringen. Dat beeld klopt niet met het beeld zoals Haarlem dat zelf ervaren heeft. Daaruit blijkt juist dat het aantal schadeclaims vanaf januari 2003 boven de € 12.500,- gering is geweest (acht stuks). Daarom is besloten om het huidige eigen risico op de polis te verhogen van € 12.500,- naar € 25.000,- bij een iets lagere premie. Rekenkundig zou dat moeten leiden tot iets lagere kosten. Of dat ook zo zal uitpakken moet worden afgewacht. Andere maatregelen die kunnen bijdragen aan een beperking van het aantal claims zijn: 1. Infrastructurele werken zodanig faseren en uitvoeren dat de kans op claims wordt beperkt (risicomanagement). 2. In voorkomende gevallen in de kredieten of begrotingsbudgetten een budget voor nadeelcompensatie opnemen. 3. Vergroting interne kwaliteitszorg in de procedure van vergunningverlening.	
4a.2	Planschadeclaims	Het aantal lopende projecten en het aantal projecten, die binnenkort in uitvoering worden genomen, is sterk toegenomen. Als gevolg hiervan neemt het aantal schadeclaims, als gevolg van beschikkingen op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening, ook toe. Over de ingediende planschades worden standaard risico-analyses opgesteld. Indien noodzakelijk wordt voor de afhandeling van schadeclaims de expertise van onafhankelijk externe deskundigen ingeschakeld. De uitkomsten van deze procedures en de daarna gekoppelde financiële consequenties blijven ongewis. Ten aanzien van één lopende procedure is nog geen gerechtelijke uitspraak bekend, het betreft 2 ^e fase (woontoren) langs de Spaarndamseweg. In één zaak speelt een hoger beroep (Noordstrook).	Risicomanagement	
4a.3	Wegbeheer	De gemeente heeft als wegbeheerder de publiekrechtelijke verplichting zorg te dragen voor de goede staat van de openbare weg. Daarnaast heeft de gemeente een civielrechtelijke risicoaansprakelijkheid op grond van artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek voor schade als gevolg van gebreken aan de weg. Risicoaansprakelijkheid betekent dat de gemeente aansprakelijk is ook al was zij niet op de hoogte van het schadeveroorzakende		

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		<p>feit. Voorbeelden van deze gebreken aan de weg, waarvoor wegbeheerders door de rechter tot schadevergoeding zijn veroordeeld, zijn: gaten in de weg, losliggende stoeptegels, verzakkingen in de weg en een door gras overwoekerde betonnen rand van een fietspad.</p> <p>Ten slotte heeft de gemeente ook een schuld aansprakelijkheid ex artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek voor schade als gevolg van gebreken op de weg. Schuld aansprakelijkheid betekent dat de gedupeerde moet aantonen dat de gemeente tekort geschoten is in haar zorgplicht om de onder haar beheer vallende wegen naar behoren te onderhouden. Dit artikel vindt voornamelijk toepassing wanneer sprake is van bijvoorbeeld zand, olie, modder grind, bladeren, sneeuw, ijzel of afgevallen ladingen op de weg en de gemeente onvoldoende maatregelen heeft getroffen om aan de gevaarlijke situatie een einde te maken. Niettemin heeft dit artikel ook toepassing gevonden in geval van bijvoorbeeld schade door een kuil in onverharde grond naast een voetpad of door een niet goed zichtbare sloot die overwoekerd was door gras.</p> <p>Uit jurisprudentie naar aanleiding van zowel artikel 6:174 als artikel 6:162 blijkt bovendien dat de overheid er rekening mee moet houden dat weggebruikers niet altijd heel erg oplettend en voorzichtig zijn. Aan de andere kant moeten weggebruikers rekening houden met het feit dat het wegdek niet altijd in perfecte staat verkeert. Ingevolge artikel 6:101 van het Burgerlijk Wetboek kan (gedeeltelijke) schuld van de weggebruiker leiden tot vermindering van de schadevergoeding.</p> <p>Door de abominabele staat van verschillende delen van het areaal loopt Haarlem het risico dat schadeclaims door struikelen, banden beschadiging, onduidelijke belijning, ondeugdelijk wegdek, wegzakkende parkeerplekken bij kademuren in de toekomst steeds vaker zullen optreden. De grootste risico's worden goed gemonitord, maar desalniettemin blijkt dat onvoorziene zaken toch optreden. Bijvoorbeeld baggeren in de Leidsevaart leidt tot wegzakken van een deel van het voetpad. Dit betreft niet het deel dat thans wordt aangepakt. Ditzelfde geldt voor de Nieuwe Gracht, Spaarndamseweg plus verschillende stukjes Spaarne.</p>		
4a.4	Claim gestolen schilderij	Onderwerp is bekend. Kort samengevat claimt bruikleengever verzekerde waarde zoals opgenomen in bruikleenovereenkomst in plaats van uitkeerde (courante) waarde	Gerechtelijke procedure afwachten	Een voorziening is niet aanwezig.
4b	b. Contractuele aansprakelijkheid			
4b.1	Brandschade	De gemeente heeft haar eigendommen verzekerd via de beurs met een lage premie en eigen risico van € 2.500 per gebeurtenis en een "jaar eigen risico" van € 675.000. Het verzekeringsjaar loopt van 1 juli tot 1 juli daaropvolgend. Hiervoor is enkele jaren geleden gekozen vanwege de gewijzigde verzekeringsmarkt (hogere premies) en een gunstig schadebeeld. Dat heeft in de afgelopen jaren helaas anders uitgepakt.	De omvang van de voorziening brandschade dient tijdig op peil te worden gebracht, teneinde het eigen risico bij mogelijke brandschades per verzekeringsjaar (van 1 juli tot 1 juli daaropvolgend) op te kunnen vangen.	
4b.2	Westergracht 72	De huuronderhandelingen met de eigenaar zijn nog niet afgerond. Er bestaat overeenstemming over de nieuwe huurprijs per 1 april 2004. Door de eigenaar is het aantal gehuurde meters (opnieuw) ter discussie gesteld. Wij hebben de eigenaar gewezen op de in 2000 bereikte overeenstemming. Hierop is door de eigenaar nog niet gereageerd. Het geschil gaat over een bedrag aan kosten op jaarbasis van ongeveer een ton.	De problematiek is aan de stadsadvocaat ter beoordeling voorgelegd. Deze is van oordeel dat de gemeente een sterke zaak heeft in deze. Vooruitlopend op een eventuele rechtszaak heeft de stadsadvocaat geadviseerd de te veel betaalde huur in mindering te brengen op het volgende huurvoorschot.	Geen voorziening/reserve beschikbaar.
4c	c. Aansprakelijkheid uit onrechtmatige overheidsdaad			
4c.1	Ongerechtvaardigde verrijking	Door het ministerie van VROM is een claim ingediend ten aanzien van door hen veronderstelde ongerechtvaardigde verrijking die de gemeente genoten zou hebben bij de uitvoering van saneringsprojecten in de jaren '90.		
4d	d. Contractuele aansprakelijkheid			
4d.1	Crematorium Haarlem	Haarlem is voor 50% aansprakelijk voor eventuele verliezen. De geprognosticeerde winst in de begroting wordt nog niet waargemaakt. In 2005 is het break-even point maar er zal toch een verlies kunnen ontstaan als gevolg van incidentele afkoopkosten van een lening. Oversluiting van de lening heeft een structureel positief effect op de exploitatie van het crematorium, maar een incidenteel nadelig effect. Op termijn leidt dit tot een hogere winstafracht. Vooralsnog lijkt de reguliere exploitatie van het crematorium in 2006 af te stevenen op het resultaat van 2005 (0 – kleine winst).	Niet mogelijk (verkoop 50%-aandeel pas reëel na winstgeneratie).	
4d.2	Halte Aziëweg Zuidtangent	De halte Aziëweg van de Zuidtangent heeft sinds 2 maanden geen dak meer. Dit is eraf gewaaid en is toen onmiddellijk verwijderd. Dit bericht is niet onmiddellijk door Haarlem gesignaleerd, maar inmiddels heeft een bespreking plaatsgevonden met de provincie. Het lijkt erop dat het dak niet goed verlijmd is, omdat het niet buitensporig waaide die dag (windkracht negen). De kosten voor een nieuw dak zijn heel globaal becijferd (aan de hand van de realisatiekosten) en bedragen ongeveer 100.000 euro. Voor dat bedrag is het dak nog niet bevestigd en gelet op prijspeil 2006 in relatie tot het jaar van aanleg, zal dit bedrag nog wel stijgen. De verschillende overeenkomsten bieden geen uitsluitel over wie dit moet betalen, maar het volgende is		

Nr	Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
		afgesproken. Er wordt een aantal zaken uitgezocht: - valt het nog onder de garantie (actie Haarlem-prov.) - valt het onder de gemeentelijke stormschadeverzekering (actie Haarlem) - er wordt een aantal personen benaderd die in het verleden bij het proces waren betrokken om het historisch geheugen wat op te frissen op dit onderdeel. (actie Haarlem-provincie) - er wordt een aantal extra documenten opgediept uit de archieven, om mogelijk nog wat meer duidelijkheid te creëren(actie Provincie) - als het pad onvoldoende oplevert, zullen de gezamenlijke juristen op basis van wetgeving nog een advies afgeven.		

Structurele doorwerking financiële afwijkingen 2006

02-06-2006

prog.	Onderwerp	sector	bedrag		V/N	I/S	opmerking	afwijkingen t.o.v. begroting 2006					
			2006					2006	2007	2008	2009	2010	2011
3	WVG	PD	-496		V	I/S	zie ook risicoparagraaf	-496	-390	-264	0	0	0
4	(frictiekosten) bezuinigingen MZK	MO	p.m.				zie ook risicoparagraaf	p.m.	0	0	0	0	0
11	ophogen stelpost niet tijdig te realiseren bezuinigingen	CS	250		N	I		250	0	0	0	0	0
7	bijzondere bijstand	PD	500		N	S	huidig verstrekkingenbeleid loopt t/m 2006	500	0	0	0	0	0
	bijzondere bijstand: 2006 90.000 t.l.v. UPC-gelden en 320.000 t.l.v. hogere algemene uitkering. 2007 en verder: versoberen beleid	PD	-410		V	I	Beide incidenteel.	-410					
7	<i>bijzondere bijstand: risico niet versoberen beleid</i>	Cf			N	S			500	500	500	500	500
7	inkomensdeel WWB 65-	PD	7.741		N	S		7.741	7.741	7.741	7.741	7.741	7.741
7	inkomensdeel WWB 65-: aanvullende reïntegratieactiviteiten	PD	0		V	S		0	-1.500	-3.000	-3.100	-3.100	-3.100
7	inkomensdeel WWB 65-: resultaat WWB 2005 inzetten ter dekking van nadeel WWB 2006	PD	-3.538		V	I		-3.538	0	0	0	0	0
	inkomensdeel WWB 65-: onttrekking resultaat 2005 aan bestemmingsreserve WWB en afzien van dotaties uit meerjarenbegroting 2006	PD	-1.750		V	S	2005 om € 4,0 miljoen te doteren)	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
7	WWB: verlaging macrobudget	PD	247		N	S		247	247	247	247	247	247
7	inkomensdeel WWB 65-: debiteuren SZW	PD	-2.700		V	S		-2.700	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700
9	inkomsten bouwleges/digitalisering bouwarchief	SO	-100		V	I		-100	0	0	0	0	0
9	taakstelling afstoten niet-strategisch bezit	SO	0		V/N	S	jaarlijkse schommelingen	0	0	0	0	0	0
9	personeelslasten sector SO (rend/onrendabel)	SO	0				zie ook risicoparagraaf	0	0	0	0	0	0
9	budgetten RBWS	SO	-350		V	I		-350	0	0	0	0	0
9	budgetten AU component ISV	SO	250		N	I		250	0	0	0	0	0
9	budgetten ISV: dekking ISV1	SO	-250		V	I		-250	0	0	0	0	0
11	BTW-problematiek	CS	0		N/V	S	saldo, zie toelichting in tekst	0	0	1.410	1.920	-80	-80
4	Exploitatie Toneelschuur	MO	110		N	I		110	0	0	0	0	0
4	Exploitatie Patronaat	MO	75		N	S		75	75	75	75	75	75
4	Exploitatie SSCH	MO	0		N	S	100 vanaf 2008	0	0	100	100	100	100
4	Exploitatie SSCH	MO	100		N	I		100	0	0	0	0	0
4	Cultuurpodia	MO	500		N	S		500	500	500	500	500	500
4	Vermogenspositie MZK	MO	0		N	I		0	450	0	0	0	0
4	Gebruikersruimte Spaarne 106	MO	52		N	I		52	0	0	0	0	0
4	Houtvaart	MO	8		N	I	betreft investering!	8	8	8	8	8	8
4	Exploitatie SSH	MO	165		N	I		165	0	0	0	0	0
4	Asbest, legionella, brandveiligheid schoolgebouwen	MO	248		N	S		248	248	248	248	248	248
							76.000 in 2006 en 100.000 in 2007						
4	Bezuinigingen leerlingenvervoer	MO	76		N	I/S	e.v.	76	100	0	0	0	0

Structurele doorwerking financiële afwijkingen 2006

02-06-2006

prog.	Onderwerp	sector	bedrag		V/N	I/S	opmerking	2006	2007	2008	2009	2010	2011
			2006										
7	Stadsbank/wet Fido	PD	125		N	S		125	125	125	125	125	125
7	Stadbank: WSNP	PD	135		N	S		135	135	135	135	135	135
7	Paswerk: risico begroting 2006 en latere jaren	PD	700		N	I/S	2006 en 2007	700	300	0	0	0	0
7	Bijzondere regelingen	PD	160		N	S	loopt jaarlijks op	160	180	200	220	240	260
7	Kinderopvang SZWcliënten	PD	-200		V	I		-200	0	0	0	0	0
9	Realisatie mjp bestemmingsplannen	SO	0					0	0	0	0	0	0
5	Verlening subsidies woningbouw/fuca	SO	0		V	S	vanaf 2008	0	0	-50	-75	-75	-75
5	Precario	SO	100		N	S		100	100	100	100	100	100
5	Markten	SO	25		N	S		25	25	25	25	25	25
5	Bloemencorso	SO	30		N	I/S	30.000 in 2006 en 70.000 in 2007	30	70	0	0	0	0
10	Begraafplaatsen: minder begrafenissen	SB	110		N	S		110	110	110	110	110	110
10	Bezuinigingen participatie en inspraak	SB	30		N	S		30	30	30	30	30	30
11	Reorganisatie gemeentelijke organisatie	CS	480		N	I/S	2006 en 2007	480	450	0	0	0	0
11	Reorganisatie gemeentelijke organisatie: 2006 t.l.v. externe instroomstop; 2007: t.l.v. vacaturestop en herplaatsingen	CS	-480		V	I		-480	-450	0	0	0	0
11	Taakstelling europese aanbesteding	CS	0					0	0	0	0	0	0
11	Taakstelling besparing uitzendkrachten	CS	0					0	0	0	0	0	0
11	Stelpost personeelsontwikkeling	CS	0					0	0	0	0	0	0
11	Stelpost achterstand investeringen	CS	-127		V	I		-127	0	0	0	0	0
11	Investeringsbedrag van 5.000 naar 25.000	CS			N/V	S							
11	Algemene uitkering, economische ontwikkeling	CS	0					0	0	0	0	0	0
11	Algemene uitkering: hoger accres voor 2007	CS	0		V	S	318.000 voordelig vanaf 2007	0	-318	-318	-318	-318	-318
11	Ontwikkeling personeelsformatie en -lasten	CS	-1.000		V	I/S		-1.000					
11	Gevolgen CAO gemeentepersoneel en trendvolgers	MO	92		N	S		92	92	92	92	92	92
11	Externe instroomstop	CS	20		V	I		20	90	90	90	90	90
4	Taakstelling formatie OWG/formatiekrimp S&R	MO	95		N	S		95	245	160	160	160	160
4	Bezuiniging Volksuniversiteit	MO	200		N	I/S	2006 en 2007	200	200	0	0	0	0
11	Resterende taakstellingen archeologie en financiële functie	SO	100		N	I		100	0	0	0	0	0
TOTAAL FINANCIËLE AFWIJKING			1.323		N			1.323	4.913	3.814	4.483	2.503	2.523

Structurele doorwerking financiële afwijkingen 2006

02-06-2006

prog.	Onderwerp	sector	bedrag		V/N	I/S opmerking	2006	2007	2008	2009	2010	2011
			2006									
												